

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 14/št. 144

september-oktober 2018

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Beno Arnejčič, Esad Babačič in Feri Lainšček; Sovretovi, Jermanovi in Rožančevi nominiranci 2018

bukla plus

Avtorici in urednica o novih priročnikih:

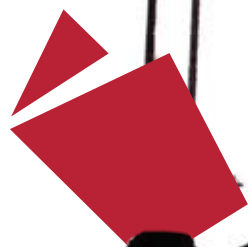
dr. **VERONIKA PODGORŠEK**, **URŠKA KALOPER**
in **DAMJANA BAKARIČ**

Tokrat predstavljamo več kot 140 novih knjig. Naslednja Bukla izide novembra ob knjižnem sejmu.

34.

SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

1. Pisateljski oder
2. Država v fokusu
3. Debatna kavarna
4. Cicifest
5. Forum
6. Ilustratorski kot
7. Založniška akademija
8. Najs(t)
9. Kulinarfest
10. Mesto v gosteh

www.knjiznisejem.si

Gradnja Janez Boljha (1979), slikarstvo: Maja Cijan, Cankarjev dom 2018, www.cd.si

država v fokusu:
Madžarska

mesto v gosteh:
Postojna

© cankarjev dom

20.—25. 11.

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Vid Sagadin**Pisci:** Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan,
Iztok Ilich, Klara Jarc, Vanja Jazbec,
Aljaž Krivec, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek,
Kristina Sluga, Žiga Valetič**Gostujoči pisci:**Aleš Berger, Nada Grošelj, Matej Hriberšek,
Tilka Jamnik, Simona Kopinšek,
Manca Košir, Kristina Picco, Arjan Pregl,
Boštjan Videmšek

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah. Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

POSTKRIZNA KNJIŽNA PRODUKCIJA
NA SLOVENSKEM

Samo Rugelj

Oni dan mi je poslovni partner, ki skrbi za to, da naše knjige pridejo do splošnih knjižnic, povedal, kaj so mu rekli v eni od teh knjižnic. Nekako takole je govoril: »V knjižnice prihaja vse več knjig, ki so ali preveč hermetične in primerne za res redke zahtevne bralce ali pa so precej lahkotne in najbolj ustrezajo tistim, ki v knjigah iščejo predvsem sprostitev in nasvete. Tistega vmes, zlate sredine, je vse manj. Zakaj recimo, če govorimo o prevedenih romanih, pri nas izdajo samo kakega nagrajenega, ne pa tudi kakega, ki je bil 'zgolj' nominiran za neko nagrado?«

Knjižničarka je seveda govorila o trendu, ki je naravna in logična posledica dogajanja na slovenskem knjižnem trgu v zadnjih, postkriznih letih, ko je obseg založništva padel na polovico predkriznih vrednosti in sta se temu morala prilagoditi tudi produkcija knjig in knjigotrštvo. Kaj se je zgodilo in kaj se dogaja na njem?

V osnovi imamo v Sloveniji tri precej samozadostne knjižne sisteme (učbenikov za potrebe tega besedila ne bom upošteval), ki lahko poskrbijo za učinkovit plasma knjig, ki jih izdajajo. Prvi in največji je združeni sistem Mladinske knjige in Cankarjeve založbe, ki z mrežo več kot petdesetih knjigarn in drugimi prodajnimi potmi lahko učinkovito skrbi za pretok svojih najbolj komercialnih knjig od njihovega izida do bralcev in kupcev. Poudariti velja, da to velja predvsem za tiste, lažje prodajljive knjižne izdaje, ki so potem tudi ustrezno izpostavljene na zidanih in spletnih knjižnih policah, saj tiste, ki so v tem sistemu izšle s pomočjo takšne ali drugačne javne podpore, v knjigarnah večinoma niti niso v ospredju, ker nimajo ustreznega tržnega potenciala. Drugi je sistem Učil, ki je z obsežno mrežo neknjižniških površin in lastnih knjigarn ter ob dodelani politiki izdajanja predvsem komercialnih knjig, vzpostavil model, ki omogoča uspešno trženje večine izdanih knjig ter pokrivanje njihovih stroškov s prodajo na javnem (torej predvsem knjižničnem) in zasebnem trgu (fizičnemu kupcu). Tretji je sistem, ki ga tvorijo tradicionalne založbe, ki bi jih nekaj lahko imenovali katoliške (torej Družina, Celjska Mohorjeva, Celovška Mohorjeva in še katera), čeprav so v zadnjem času s svojimi izdajami vse bolj opazno prisotne tudi s splošnimi knjižnimi temami. Tudi te imajo kar nekaj svojih knjigarn ter jasno ciljno skupino bralcev in kupcev za svoje knjižne izdaje, kar jim omogoča vsaj približno nadaljevanje izpolnjevanja njihovega knjižnega poslanstva.

Ti trije sistemi v tržnem smislu poskrbijo za približno dve tretjini knjižnega programa na obstoječem knjižnem trgu in bodo lahko približno nemoteno delovali tudi vnaprej. Kaj pa preostala tretjina? To so preostali, večinoma manjši založniki (razen izjem), ki so si morali najti samosvojo pot za obstoj na slovenskem postkriznem trgu. Vsak od njih to počne na svoj način. Bodisi so organizirani kot neprofitne institucije in so usmerjeni v izdajanje zahtevnejših knjig, njihova dejavnost pa se obnavlja z javno podporo njihovega programa, bodisi imajo kako posamično lastno knjigarno, ki jim vsaj tam omogoča neposreden stik z bralci in kupci njihovih knjig, bodisi so se usmerili v izdajanje specializiranih strokovnih knjig, ki jih lahko prodajajo

specifični ciljni publiko, bodisi so usmerjeni v izdajanje knjig za znanega naročnika in jim zato sploh ni treba vstopati v knjigotrški cikel, bodisi so s svojimi izdajami in trženjem vezani predvsem na prodajo knjižnicam ter drugim javnim institucijam, kjer ustvarjajo večino svojih prihodkov. Pogosto založbe za svoje preživetje uporabljajo kombinacijo zgoraj navedenih modelov, torej denimo delno javna sredstva za produkcijo, potem pa prodajo knjig knjižnicam in na lastnih dogodkih, kar jim omogoča, da niso preveč odvisni od knjigarniške prodaje.

Kaj je rezultat vseh teh silnic? Splošno rečeno, je to vse bolj premišljena in predvsem v finančno preživetje usmerjena politika izdajanja knjig posameznih založb. Je to dobro? Po eni strani da, saj ti manevri omogočajo obstoj in preživetje teh založb. Po drugi strani pa je rezultat ugotovitev knjižničarke iz začetka tega besedila.

Prišlo je namreč do razcepa, ki ga na svojem knjižnem in bralnem seznamu najbolj občuti bralec in kupec knjig. Na eni strani namreč izhajajo knjige, ki morajo za to, da dobijo javno podporo, izkazovati visoko estetsko in/ali strokovno raven vsebine, kar je pogosto (ne pa vedno, obstajajo tudi dobrodošle domače in tuje izjeme) v nasprotju s pričakovanji in željami širšega kroga bralcev. Te knjige izhajajo tako, da so podprte s strani produkcije, obenem pa imajo tudi zanesljive prihodke iz prodaje na javnem trgu, kar v seštevku že omogoča njihovo nadaljnje izhajanje, ne glede na to, da morda nimajo večjega števila bralcev, kaj šele kupcev. Na drugi strani te letvice pa izhajajo knjige, ki so bile izbrane na podlagi svojih vsebinskih predhodnic in so že dokazale, da se lahko pokrijejo s prodajo na trgu, kar pomeni, da nadaljujejo isto ali pa vsaj podobno vsebinsko linijo in ne prinašajo česa vsebinsko novejšega.

Tistega vmes je vse manj; zmanjkuje tako dobrih novih romanov, ki bi jih lahko priporočili svojim prijateljem, ki niso ravno literarni kritiki, vseeno pa so zainteresirani bralci, kot tudi dobrih neleposlovnih knjig, ki niso preostro zašiljene v kako teoretsko smer, vseeno pa prinašajo nove vsebinske poudarke o našem času in prostoru. Zakaj je tako? Preprosto zato, ker take knjige žal ne morejo pokriti stroškov svojega izida, če kje ne dobijo kakega dodatnega financiranja. Knjižnice jih odkupijo nekako do 150 izvodov, in četudi se jih še dvakrat več proda po drugih poteh, končna prodaja skupno okoli 500 izvodov ne pokrije stroškov, ki nastanejo ob njihovem izidu. Tveganje je pač preveliko. Slovenskemu založništvu zato v prihodnosti preti, da bo izgubilo svojo svežino na presenečenjih tipa: »Vau, a tole je izšlo v slovenščini?! Super!«

Redki so, ki se še odločajo za tovrstna tipanja v novo ali neznano smer. Včasih so to uredniki, ki delujejo znotraj velikih sistemov, kadar njihovih odločitev pač ne zavrne zgolj poslovna logika hišnega sistema. Spet drugi so posamezni založniki, ki jim srce bije za to, da na slovenski trg pripeljejo točno določeno knjigo, ne glede na tveganje, ki si ga s tem nakopljejo.

Prepoznavte jih in nagradite (tudi) z nakupom takih knjig v tej jeseni! Na tak način bodo lahko delovali še naprej.

Tudi prihodnje leto.

TANJA MLAKAR

KLOŠARKA Z MIKLOŠIČEVE

Družina, 2018, m. v., 238 str., 19,90 €

V ospredju romana je Irena, preprosto dekle iz vasi nad Vrhniko, ki odrašča v družini, kjer je glavna vrednota delo. Zdi se, da jo prav pomanjkanje starševske pozornosti takoj po srednji šoli žene v zakon z deset let starejšim Ignacem iz Štajerske. Začetna zaljubljenost pa se kmalu ohladi in Ignac kar ne zna stakiti vezi s svojima otrokoma Lučko in Lovrom. Pozneje začne iskati uteho v pijači in ženskah, dokler ne pride tako daleč, da Ireno z otrokoma nekega dne požene čez prag, sam pa domov pripelje novo partnerico Heleno. Prav ta Ignaca čez leto spodbudi, naj Ireni odvzame sina Lovra in ga pripelje na pohorsko kmetijo, da ga bo lahko vzgajal kot naslednika svojega imetja. Takrat se začne za Ireno grozljiva kalvarija, ki jo zaradi spleta okoliščin privede do izgube službe in pozneje tudi strehe nad glavo. Vendar kljub pogosto prav srhljivim bivanjskim razmeram Irena zmore najti vero, da vedno nekako preživi. Presunljivi roman o usodi ženske, ki je vse življenje garala za svojo družino in hrepenela zgolj po ljubezni, bila pa je opeharjena skoraj za vse, ne bo nikogar pustil ravnodušnega. Nasprotno, z domiselno zgradbo zgodbe bralcu omogoča (še) intenzivnejši potop v globine duš glavnih protagonistov, obenem pa ga vabi k številnim razmislekom o poteh življenja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

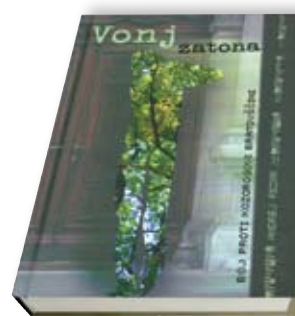

ANDREJ REZAR

VONJ ZATONA

Boj proti kozorogovi bratovščini
samozaložba,
2018, t. v., 246 str., 14 €

Želja po oblasti in prevzemu moči, pa najsi gre za ceno česarkoli, se kot rdeča nit razpleta skozi celotni roman. Začetna zgodba s tipičnimi elementi zgodovinske fantastike se simbolno in z močno sporočilnostjo spretno preljuje v pripoved, umeščeno v »tukaj in zdaj«, v naš trenutni čas. Zgodba o Dorianu in Gabru ter njunih prijateljicah bi se lahko na prvi pogled brala kot povsem običajni oris življenja bogatega sloja mladih uspešnežev, ki si svoj vsakdanjik občasno popestrijo z izbranimi drogami in najrazličnejšimi razvratnimi zabavami. A v resnici dobi vse skupaj globljo razsežnost, za povrh pa tudi pridih prave, napete kriminalke, ko eden od junakov postane žrtev sistema in skrbno preigrana lutka v rokah mogočnežev, ki (navidezno ali zares) krojijo kapitalistični vsakdanjik. Bodo junaki sposobni najti notranje moči, poiskati prastaro energijo in z njo vzpostaviti novo, bolj zdravo (vzporedno) realnost ter tako kljubovati prevladujočemu, zakoreninjenemu sistemu? Vznemirljivo branje, mešanica domiselno izdelane fantazijske zgodbe in čistokrvne novodobne kriminalke, s svojim odprtim koncem že napoveduje naslednji Rezarjev roman. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ROK BABNIK

POTOVANJE GURUJEV

Mladi par na poti usvajanja
čuječnosti in ljubezni do sveta

Primus, zbirka Avtorji,
2018, m. v., 290 str., 25 €

Na prvi pogled sta tridesetletna medicinska sestra Nina in njen srčni izbranec, računalniški strokovnjak Nadir, idiličen par. Toda bolj ko sčasoma med njima vznika želja po otroku, bolj začenjajo na plan prihajati drobci, zataknjeni v njuno osebno prtljago. Še bolj kot Nina je poln dvomov Nadir, saj se zaradi intenzivnega poglobljanja vase začenja zavedati vseh svojih slabosti. Vse skupaj na neki način še poslabša Ninin predlog, s katerim bi lahko njunemu skupnemu življenju vdahnila nov smisel. Nadira čakajo mnogi notranji boji, vendar tudi navidezno bolj sproščeni in na trenutke celo lahkomišelnimi Nini ni lahko. Bosta na poti vase in k skupni sreči zbrala dovolj moči in ljubezni, da premagata ovire in predsodke družbe? Avtorjev prvenec je ustvarjen z obilo preciznega občutka za tekočo, vabljivo zgodbo, dodatno vrednost pa delu podarja še obilje vtakanih življenjskih modrosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

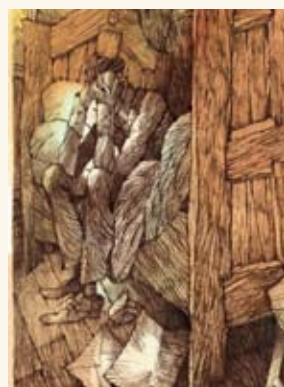

JANI VIRK

BREZ IMENA

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2018, pt. v., 196 str., 27,99 €, JAK

Novi roman televizijskega urednika, pisatelja in esejista Janija Virka je zgodba o razpadu neke (slovenske) družine in posledicah, ki jih ima ta za življenje in odraščanje najstniškega sina, ki je osrednji junak te pripovedi. Ko oče po daljšem ljubimkanju s petnajst let mlajšo ljubico zapusti ženo in sina, se njegovo življenje počasi, a nezadržno začenja spreminjati in zavijati v drugo smer. Z mamo se morata preseliti, saj se skupna hiša proda, oče se preseli na drug konec Slovenije in precej omeji odnose z njim, takrat, ko se naposled le vidita, pa se to zgodi na hitro in površno. Njegova nogometna kariera se po nekaj svetlih utrinkih znajde v slepi ulici, novi trener moštva pa ima z njim precej nenavadne načrte. Vse to fanta, nalomljenega zaradi razbitega družinskega življenja, požene proti dnu. Disciplinirano, tretjeosebno in brez dialogov, a s posluhom za osebne in družbene podrobnosti spisan roman iz sodobnega slovenskega življenja. > SAMO RUGELJ

IVAN CANKAR

SKODELICA KAVE

A cup of coffee

prevod: Tadeja Spruk;

ilustracije: Peter Škerl

Miš, 2018, t. v., 44 str., 25,95 €, JAK

Dobro znana zgodba o avtorjevih občutkih krivde je v letu, ko se spominjamo 100-letnice Cankarjeve smrti, znova zaživela, tokrat v dvojezičnem vrhunskem literarno-likovnem paketu. Znamenita

Cankarjeva avtobiografska črtica, ki je bila prvič objavljena v *Ljubljanskem zvonu* leta 1910, je v svoji izvirni obliki celostno povezana z velikimi, tudi celostranskimi ilustracijami Petra Škerla, ki je z bogatim rjavim rastrom zgodbi vdihnil nostalgичni pečat. Mojske risbe so neločljivo povezane z besedilom, in zato sta v spremni besedi doktorici Dragica Haramija in Janja Batič zapisali, da se lepota slikanic skriva v njihovi naravi, ki združuje književno in likovno umetnost. Zgodba v zgodbi. > RENATE RUGELJ

IVO SVETINA

PLAMEN IZ MORJA

izbor: Igor Divjak

Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2018, t. v., 320 str., 29,99 €, JAK

Ivo Svetina

Pesnik, esejist in prevajalec ter nekdanji predsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina letos praznuje sedemdeset let in ob tej priložnosti je izšel izbor njegovih pesmi (skupaj s celovito Svetinovo bibliografijo), ki jih je izbral, uredil in obsežno

spremno besedo napisal Igor Divjak. Divjak se je odločil v izbor dodati pesmi iz vseh Svetinovih pesniških zbirk razen prve, ki je nastala v soavtorstvu še v srednješolskem času, zato Svetina teh pesmi nima za svoje odraslo ustvarjanje. Iz ključnih pesniških zbirk tako bralec dobi po šest pesmi, iz drugih pa nekaj manj, Divjak je pri tem pazil, da je ob njihovem branju jasno razviden Svetinov ustvarjalni log ter njegova jezikovna tipanja ter eksperimentiranja. ... **spraševanje o vlogi poezije** ... Divjak v svoji spremni besedi Iva Svetino in njegovo ustvarjanje postavlja v širši družbeni kontekst, naslanja se na 50-letnico revolucionarnega leta 1968, ko se je brbotanje preneslo tudi v umetnost in poezijo ter dalo vsebinske nastavke tudi za pesništvo Iva Svetine, ki ga preveva tako erotični vitalizem kot pot duhovnega iskanja, ob tem pa seveda ves čas tudi spraševanje o vlogi poezije, iz česar izhaja tudi Svetinovo *Predavanje o pesništvu*, dodano na koncu izbora njegovih pesmi. Zgledno urejena knjiga, ki prinaša reprezentativen vpogled v pesništvo pomembnega sodobnega slovenskega literata. > SAMO RUGELJ

SAMO KREUTZ

VZVALOVLJENOSTI

Ekslibris, 2018, m. v., 84 str., 15 €

Samo Kreutz

Najnovejša avtorjeva pesniška zbirka se povsem skladno podaja v kontinuiteto njegovega opusa. Znova se srečamo z izrazito ekonomično, nežno poezijo, ki je zazrta k tako rekoč več-

nim, bivanjskim vprašanjem. Kreutzovo poezijo (tokrat) zaznamuje skoraj nespremenljiva struktura: večkitične pesmi (kitice se navadno gibljejo od ene do treh vrstic, najdemo pa tudi kakšno daljšo) sprva vstopijo v širok prostor, ki ga zaznamuje podobje iz narave, to pa po vsebinski plati ni povsem zakoličeno, nato pa prostor iz vrstice v vrstico ožijo, ekonomizirajo, dokler se pred nami, kot v kakem kiparskem procesu ne izriše poanta, »resnica«, navadno filozofsko zašiljena in pogosto intimna. Tako začetki in konci avtorjevih pesmi tvorijo osrednjo, nujno napetost v poeziji, ki pa ji jezikovni register *Vzvalovljenosti* nudi izrazito nežen, naraven, tih protipol, ki preprečuje, da bi pesmi izzvenele kot »preglasne« in prenapete, obenem pa ostajajo tudi ravno dovolj odprte, da omogočajo različne (interpretacijske, občutenjske) vstopne točke v poezijo pred nami. > ALJAŽ KRIVEČ

JURE DETELA

ZBRANE PESMI Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 1816 str., 49 €, JAK

Sem ter tja pride človeku v roke knjiga, narejena s tako preciznostjo, obenem pa tudi spoštljivostjo, da lahko za nekaj časa samo onemi in lista po njej. *Zbrane pesmi* Jureta Detele (1951–1992), ki jih je v dveh knjigah zbral, uredil ter s spremnimi opombami in spremno besedo opremil Miklavž Komelj, kot enega večjih letošnjih knjižnih projektov pa izdala Beletrina, je ena takih knjig. Komelj, ki Detelov opus sicer raziskuje že dve desetletji, je kar nekaj časa razmišljal, ali naj, potem ko se je izkazalo, da je ohranjena celotna Detelova pesniška zapuščina, prevzame urejanje Detelovih zbranih pesmi, saj si ni mogel priti na jasno ali bi bila to tudi avtorjeva želja. Naposled se je odločil, da je največja zvestoba avtorjevi ustvarjalnosti v tem, da njegovo delo komentirano preda javnosti. Zbrana dela so organizirana tako, da so bralcu najprej na voljo pesmi iz pesniških zbirk, ki so izšle v času pesnikovega življenja, potem tiste, ki so izšle ali bile objavljene posthumno, v nadaljevanju Komelj razvrsti in komentira tiste, ki niso bile nikoli objavljene ali pa niso bile niti dokončane, vendar jih skuša, ravno s pomočjo podrobnega poznavanja Detelovega opusa, speti v enoten Detelov duhovni in intelektualni korpus. Zbrane Detelove pesmi so knjižni projekt, ki bo seveda najbolj prav prišel raziskovalcem slovenske literarne zgodovine, vendar s svojo ambiciozno izvedbo presega specialistične vode ter je navdihujoč tudi za splošnega, za slovensko poezijo zainteresiranega bralca. > SAMO RUGELJ

VINKO

MÖDERNDORFER

Izbor pesniškega ustvarjanja Vinka Möderndorferja
ob njegovi šestdesetletnici.

PREDANOST

www.zalozba-litera.org

tel.: 041 398 916

Založba Litera,
Gospovetska 83, 2000 Mariborzbirka
PIRAMIDA

LITERA

Esad Babačić je pesnik, publicist, nekdanji televizijski in radijski voditelj ter ustanovitelj Muzeja Punk Kulture. Napisal je trinajst pesniških zbirk. Skupaj s svetovno znano umetniško skupino NSK je izdal *Art book Biospektiva* (2010). Objavljal je v uglednih evropskih revijah kot so *Die Batterie*, *Edinburgh Review* in *Literaturundkritik* ter ameriški *DG The Dirty Goat*. Prav tako je v ZDA objavil tudi svojo prvo prevedeno samostojno zbirko, *Lying poet*. Za svojo pesem *Donava* je na Dunaju prejel mednarodno nagrado Hörbiger, prav tako je bil (za zbirko *Prihodi, odhodi*) nominiran za Jenkovo nagrado (2013), ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev. Leta 2014 pa je prejel književno nagrado velenjica-čaša nesmrtnosti za vrhunski desetletni pesniški opus, ki pomembno zaznamuje umetniško literaturo XXI. stoletja. Poznamo ga kot pevca legendarnih pankerjev Via Ofenziva. Pri založbi Goga je letos izšla njegova pesniška zbirka *Odrezani od neba*.

»Glasba je pogosto gonilo za pisanje.«

ESAD BABAČIĆ

ODREZANI OD NEBA

Goga, zbirka Goga,
2018, t. v., 91 str., 15,90 €, JAK

Bukla: Lani ste bili v Splitu na umetniški rezidenci Traduki, ki je evropska povezava za literaturo in knjige. So tam nastajale vaše pesmi iz zadnje zbirke? Se vam zdi lažje pisati zunaj mesta vsakodnevnega življenja?

Babačić: Split je bil seveda velik navdih, vendar so se tiste prave pesmi, ki so na koncu pristale v zbirki *Odrezani od neba*, zgodile v rahlim zamikom. V bistvu je pri meni tako, da pesmi izbirajo mene in ne jaz njih. In pridejo takrat, ko se jim zazdi. Na meni je, da jih sprejemem in zapišem, kakor najbolje znam. So brezdomne, čeprav ne morejo obstajati brez ritma vsakdana. Sicer pa sem pesnik mesta, če smem biti malce sentimentalen, pesnik potovanj tudi, a tistih bolj kratkih potovanj; od celice do celice, od kosti do kosti, od smeha do smeha, od solze do solze, nekakšen enosmerni zasledovalec samega sebe. Kljub temu se mnoge pesmi končajo v predmestju, na izhodih in prihodih. In so spravljene v srcu nekoga, ki zna prebrati edino smer.

Bukla: »Vsak korak je velik, / pravi poglavar, / ki hodi počasi.« Vaše pesmi so kratke in zgoščene, pa vendar v njih slutimo zgodbe, romane. *Odrezani od neba* je knjiga za vsakdan, saj nam vrača trenutke, ki bi se v njem sicer izgubili. Delate veliko razliko med pisanjem proze in poezije? Kako prehajate od enega k drugemu, kako se odločate, s katero pripovedno formo boste kaj ubesedili?

Babačić: Slutnja je povsod. In ja, morda smo se v teh trenutkih, ki si sledijo z osupljivo hitrostjo, že zdavnaj izgubili. Čeprav tudi to ni vedno slabo. Še bolje je seveda, če jih včasih primemo za lase in malce zlasamo, da se postavijo pokonci. Pri pisanju proze poskušam ostati v trebuhu poezije. Iščem sproti in nikdar ne pozabljam na realnega pripovedovalca. Recimo pri pisanju romana, ki ga končujem, se mi je pripetilo, da sem spontano začel pisati o tem, kako poskušam napisati roman. Življenje je preplavilo pripoved; majhne zgodbe so se postavile nad veliko zgodbo, ki je v bistvu nikdar ni bilo. Ali pa je bila le ena sama, ki je še nihče ni prav ubesedil. Tu pa

nastopi tista tišina, ki je ne sme manjkati med vrsticami in odstavki, ritem čakanja, tempo brezdelja ...

Bukla: Kako sicer ustvarjate poezijo? Izbruhne iz vas

ali jo pilite, oblikujete, nosite s sabo naokoli, o njej premišlujete?

Babačić: Poezija me poišče in prisili, da jo zapišem. Sicer pa nisva v kakšnem posebnem ljubzenskem odnosu. Nikoli je nisem povezoval z delom in tudi ne mislim, da bi jo moral kakorkoli piliti. Rad imam, ko se nekaj zgodi z neba in ostane zapisano v vetru. Poezija je past, v katero se rad ujamem.

Bukla: Začeli ste kot pisec besedil za punk bend Via ofenziva – koliko punka še zdaj ostaja v vaših pesmih? Kako bi, če bi, primerjali besedila Vie Ofenzive in vaših pesmi?

Babačić: Glasba je pogosto gonilo za pisanje, strup, ki se nikoli povsem ne poleže. Ritem spi na tirih. Ta verz recimo je na nek način povezan s tistimi časi, ko smo se priklanjali vlakom na Postaji in se predajali čarom rokenrola. Ritem ostaja nekje, skrit v tišino med besedami.

Bukla: Vaše pesmi »rabijo veliko zraka«, kot zapišete sami. Kako pomembna je tišina pri pisanju vaše poezije?

Babačić: Navadil sem se na hrup, ki ne odreši. Ne potrebujem tišine, da bi lahko pisal poezijo. Morda zato, ker je nikoli nisem zares imel.

Bukla: Odlično združujete tudi humor in poezijo ... lahko poveste več o tem?

Babačić: Humor je odrešitev, zasilni izhod iz banalnosti, ki nas tepe po temenu, kot majhnega otroka, ki se ne more upreti. Moj humor je v bistvu vedrina, ki prekriva bolj skalnate predele značaja. Drugače pa je tudi on v rokah trenutnega navdiha, ki se sproži po neki svoji inerciji.

Bukla: Zdi se, da so vaše pesmi spet vse bolj družbenokritične. Včasih pa spet, kot da se vanje prikrade tudi nekaj resigniranosti, slutnje poraza. Čemu bi lahko to pripisali?

Babačić: Nekatere krivice niso in nikdar ne bodo izginile. Najlažje je molčati in mižati, pustiti

Esad Babačić

Foto: Katarina Rožanc

toku, da nas počasi odplakne v nevidne kanale navidezne uspešnosti. Tudi sam sem lahko povsem brezskrben, a to seveda ni pravi odnos do sveta, ki je poln občutljivosti. Sami sebe zapiramo v oklepe, ki jih ne znamo več odkleniti. Sicer pa sem po duši tudi športnik in dobro vem, da so lahko nedelje po porazu tvojega najljubšega kluba še vedno lepe in globoke. Poezija je okrogla in v njej je veliko zraka. Včasih je dovolj, da jo brčneš dovolj daleč in pozabiš, da moraš vedno igrati na zmago. Vedrina in otožnost sta lahko veliki prijateljici, samo pravi ritem potrebujeta.

Bukla: Kako je videti vaš vsakdanjik? Kako usklajujete svoje avtorsko delo z drugimi obveznostmi? Zadnje čase ste menda zaposleni tudi s študijem. Kaj snujete za vaše bralce zdaj?

Babačić: Res je, imam precej načrtov, ki so daleč stran od pisanja kot takšnega. Seveda bi rad veliko več bral in pisal, vendar je moj vsakdanjik vse preveč »zanimiv«, da bi se lahko preprosto usedel in počel zgotj to. Včasih imam občutek, da šele začenjam s tistim pravim pisanjem. Kot bi ga predolgo nosil v sebi in je zdaj že dovolj sito za zaključni sprehod. Morda sem nekatere stvari v preteklosti zapisal prehitro in niso imele dovolj zajetja, v katerem bi se zrcalile v vsem razkošju. Trenutno pa zaključujem roman *Otrok socializma*, v katerem bo veliko ritma in basovskih linij, pa tudi vsakdana, ki ga je treba sproti premagovati.

VARJA BALŽALORSKY ANTIČ

KLOBUK VERE REVJAKINE B.

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa,
2018, m. v., 77 str., 15 €, JAK

Pred nami je pesniški prvenec, za katerega se zdi, da suvereno zakoraka v središče jezika in »poetičnega«, ne da bi ob tem iskal posebno vstopno točko, kakršenkoli zunanji označevalec; ti kvečjemu nastanejo post festum, ko je pesem že izpisana. Avtoričinega pisanja ne moremo (vsaj ne povsem enoznačno) umestiti v kakšnega od vidnejših tokov slovenske poezije tega časa, morda pa ji lahko pripišemo naslanjanje na evropsko modernistično tradicijo in občasno spogledovanje z zaumnim. V vsakem primeru je pred nami pisava, ki se izrazito zaveda poetske funkcije jezika kot tiste, ki lahko vase vključi vse druge in (paradoksalno) ne nazadnje tudi samo sebe. Tako se pred nami izpiše vznemirljiva, hitra, direktna (a obenem spet povsem nedirektna), jezikovno in pomensko bogata pisava, ki obenem s svojo zvočnostjo ohranja jasen stik s poezijo kot govorjeno, recitirano (in zaklinjajočo?) umetnostjo. > ALJAŽ KRIVEC

PABLO NERUDA

TVOJIH NOG SE DOTIKAM V SENCI

in druge neobjavljene pesmi
prevod: Veronika in Christi Dintinjana
Cankarjeva založba,
2018, t. v., 96 str., 24,99 €, JAK

Čilenski poet Pablo Neruda (1904–1973), pesniški zvezdnik, ki je polnil stadione (ko je dobil Nobelovo nagrado, ga je na santiaški nogometni stadion prišlo poslušat nepredstavljenih 70.000 ljudi), je bil po vsej verjetnosti umorjen po naročilu Augusta Pinocheta, zato je vse do danes ostal tragični heroj, ob tem pa že postal moderni klasik. Zato je 21 pesmi, ki so jih našli pred nekaj leti med njegovo zapuščino, seveda sprožilo veliko zanimanje, zdaj pa sta jih v kreativnem duetu prevedli sestri Veronika in Christi Dintinjana. Kot celoten pesnikov opus, se tudi te pesmi dotikajo njegovih večnih tem, od ljubezni do domovine in potovanja ter vloge pesnika v družbi, ob pesmih pa je tudi besedilo, ki podrobneje opredeljuje kraj najdbe in okoliščine nastanka vsake pesmi. Nerudove pesmi z dna njegovega predala. > SAMO RUGELJ

DRAGO GLAMUZINA

SAMI V TEM GOZDU

prevod: Jurij Hudolin
KUD Apokalipsa, 2018, m. v., 191 str., 19 €

Eden najopaznejših hrvaških sodobnih pesnikov in pisateljev je v slovenščino že preveden: pesniški prvenec *Mesarji* in roman *Trije*. Nova zbirka pa prinaša izbor iz avtorjevih zbirk: *Mesarji*, *Ali je to vse* in *Everest*, v katerih se razkriva predvsem kot kronist svojega intimnega življenja, čeprav, kot pravi sam, vsega zapisanega gotovo ne gre enačiti z avtobiografskostjo. Srž poezije so medčloveški odnosi – med zakoncema, zakoncema in njunimi ljubici/ljubimci, med zakoncema in otroki. Poezija je pripovedna, zato je vsaka pesem zgodba v malem, največkrat o vročekrvnih ljubezenskih odnosih, o seksu, o nasilju v odnosu, pa tudi o psihično obolenih posameznikih, odvisnikih ali o svetovno znanih osebnostih, ki ga intrigujejo. Glamuzina razgalja do obisti, v zbirki *Everest* odkrito načjenja lastno ločitev in očetovski odnos, ne boji se niti upesnjevanja »pošasti v sebi«. > KRISTINA SLUGA

LITERARNIH 10

Nikar ne zamudi!

Dobro in zlo ter ustvarjalnost Mihaila Bulgakova

Sre / 12. 9. / 18.00
Knjižnica Otona Župančiča
Dr. Miha Javornik o enem najpomembnejših ruskih pisateljev

Ženska drugje, knjiga Maje Gal Štromar

Pon / 17. 9. / 19.00
Knjižnica Jožeta Mazovca
Pogovor z avtorico

Let nad kukavičjim gnezdrom Miloša Formana

Tor / 18. 9. / 20.00
Slovenska kinoteka
Projekcija filma po romanu Kena Keseyja

Rožančeva nagrada za najboljšo knjigo esejev

Čet / 20. 9. / 18.00
Štišova dvorana
Cankarjevega doma
Večer z nominirankami in nominiranci

Dan za Poletavce in Najpoletavce

Pet / 21. 9. / 17.00
Park slovenske reformacije
Igrivo bralno srečanje za družine

Tatovi dramatičarke Dee Loher

Sob / 22. 9. / 20.00
Veliki oder Drame
Uprizoritev slovite avtorice v režiji Ivane Djilas

Sarajevski omnibus, knjiga Veliborja Čolića

Tor / 25. 9. / 19.00
Vodnikova domačija Šiška
Pogovor z avtorjem

Jaz sem Cankar - in to ti pove vse

Sre / 26. 9. / 18.00
Narodna in univerzitetna knjižnica
Odprtje razstave

Ivan Cankar: podobe iz življenja

Čet / 27. 9. / 18.00
Mestni muzej Ljubljana
Predstavitve stripa avtorjev dr. Blaža Vurnika in Zorana Smiljanića

Glasno branje za starejše z Lado Zei

Čet / 4. 10. / 10.00
Vodnikova domačija Šiška
Ob čaju in kavi enkrat mesečno glasno beremo in razpravljamo

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

Ljubljana je decembra 2015 prejela trajni naziv **Mesto literature**.

Kaj pomeni, da je neko mesto mesto literature? In kaj je tista majhna izjemnost, ki Ljubljano postavlja na literarni zemljevid sveta?

V tokratni številki predstavljamo pogled Arjana Pregla, slikarja, ilustratorja, oblikovalca, grafika in avtorja številnih kolumn in kratkih zgodb. Leta 2017 je pri založbi LUD literatura izšla njegova knjiga O ženski, ki ni hotela z balkona. Njegova umetniška dela so razstavljena po cellem svetu. Je provokativen, hudomušen in duhovit avtor, ki s svojimi deli analizira in kontekstualizira obstoječe družbeno stanje. Arjan pravi, da je moč umetnosti v tem, da osvetljuje stvari na nov način.

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

PIŠE: ARJAN PREGL

POHAJKOVANJE PO MESTU LITERATURE

Foto: osebni arhiv

Arjan Pregl

Proti koncu 19. stoletja, ko se je ideja modernosti šele rojevala, je Charles Baudelaire pisal o sprehajalcu, pohajkovalcu, flanerju. Ta »strasten opazovalec« se brez ciljno giblje po ulicah Pariza, »je stran od doma, a se vseeno počuti povsod doma; da vidi svet, da je center sveta, a vseeno ostane skrit od sveta.« Za Walterja Benjamina je flaner ključna figura urbanega gledalca, tako rekoč amaterskega detektiva, ki raziskuje mesto. Flaner je torej človek, ki tava po ulicah, jih doživlja in bolj kot ne pasivno opazuje dinamiko mesta.

Nadrealisti so kasneje idejo pohajkovalca sprejeli, a jo nadgradili. Hoteli so doseči »višje zavedanje mesta«, zavedanje, kjer bi se realna izkušnja mesta stikala z nadrealno. Zato so poskušali iznajti načine sprehajanja po mestu, ki bi se izogibali vsakdanjosti, enoličnosti, banalnosti. To so dosegali z različnimi eksperimenti, z jasno določenimi postopki, čeprav so lahko bili ti zelo arbitrarni: slediti neznani lepi ženski (to ima danes, v času »me too« kampanje rahlo neprijeten prizvok, a mogoče je to tema za kakšno drugo priložnost) ali hoditi po mestu, a se pri tem orientirati z zemljevidom drugega mesta. Nadrealistični sprehajalec postane v vsakem primeru bolj aktiven od baudelaistrovskega.

Leta 1956 Guy Debord opiše neko drugo hojo po urbanem okolju kot enega osnovnih postopkov situacionizma, smeri, ki se je odvijala na meji umetniških akcij in politike. Derivé, »tehnika hitrega prehajanja skozi različne ambiente«, po njegovem mnenju vključuje »igrivo-konstruktivno obnašanje in

zavedanje psihogeografskih učinkov in je torej precej drugačna od klasičnih oblik potovanja ali sprehajanja«. Njegov glavni namen pa je, če rahlo poenostavim, da razbija poti (ideje, mišljenje), ki nam jih ponuja »družba spektakla«, ki tudi mesto ureja po svojih merilih: ekonomskih, političnih, turističnih ... Torej s takimi »sprehajalnimi« intervencijami aktivno ustvarjamo občutja, poti, mesto.

Vsi trije naštetih »pohajkovalci« so sprožili množico umetniških, literarnih, organizacijskih dogodkov, ki jih dandanes lahko že skorajda razumemo kot žanr: sprehajanje v esejistiki, vizualni umetnosti, literaturi. A na tem mestu sem ta precej skrčen oris sprehajalca naredil prav z določenim namenom.

Ker se nanaša na mesto.

In ga lahko navežemo tudi na naziv »mesto literature«, častivreden naslov, ki si ga Ljubljana deli s kupom zelo zanimivih mest po vsem svetu: Bagdad, Reykjavik, Krakov, Praga, Dublin ...

A mesto literature seveda ni (le) urbanišični pojem, ne govori le o fizičnih ulicah, četudi so povezane z literati ali knjigami. Govori o »psihogeografiji« literature. In mesto literature potrebuje tudi svoje literarne »sprehajalce«: bralce, pisatelje, založnike, organizatorje dogodkov ...

Ko mesto dobi naziv »mesto literature«, tega dobi zaradi določenih dogodkov, zgodovine, ljudi, naklonjenosti literaturi ipd. A izjemno pomembni so prav »sprehajalci« po mestu literature. Verjetno je od teh največ flanerjev, ki se s(kozi) knjigo sprehajajo po mestu, vmes je kakšen »nadrealist«, ki odkriva do zdaj nenavadne povezave med literaturo in ljudmi, nujno pa je, da se najdejo tudi tretji, ki bodo po mestu literature izvajali »igrivo-konstruktivni derivé«. In to z različnimi programi, dogodki, lokacijami, žanri, starostnimi skupinami, razrednimi razlikami, poklici, nacionalnostmi ipd. Le tako po mestu literature ne bodo vodile le široke in osvetljene ulice, polne reklam (velikih literarnih dogodkov, desetih od povsod priporočenih knjižnih naslovov ipd.) z jasno zarisano edino pravilno potjo gibanja, ampak bo to živ organizem, mesto, katerega tloris se neprestano spreminja, dorisuje in širi.

MANJA ŽUGMAN

NAJ TE UJAME

ilustracije: Albina Kragelj

Primus, 2018, m. v., 35 str., 12 €

»Grebem po zemlji / črno prst grebem v dlaneh / sem tukaj in zdaj.«

Tako preprosti, a obenem zmožni ustaviti trenutek so haikui, ki jih v zbirki *Naj te ujame* naniza profesorica slovenščine Manja Žugman. Njene pesmi so bile objavljene v večini slovenskih literarnih revij, napisala pa je tudi več zbirsk uganek in številne članke za pedagoške revije. Japonci pravijo, da si v življenju naredil več kot dovolj, če si zapisal en sam pravi haiku, ki naj vsebuje vtis iz narave, ta pa odraža človekovo notranje stanje. Avtorica temu sledi le delno, saj se pesmi večkrat izpišejo kot senryuji, ki so bolj vedute modrostnega, univerzalnega in presežnega značaja človeške bivanjske izkušnje. »Tiho prišla si / potrkala na vrata / tok tok ... tihota.« Barvitost prinesejo knjigi živopisne abstraktne slike Albine Kragelj, knjiga pa je primerna tudi kot darilo. > ŽIGA VALETIČ

ANDREJA ŠTEPEC

EDIT PAF

fotografije: Vesna Liponik

LUD Šerpa, 2018, m. v., 96 str., 15 €, JAK

Pesniški provenec zaznamuje izrazit, zasekan ritem, tako rekoč bezljanje čez pomenske enote, ne da bi pesmi ob tem želele zajeti njihov celoten kontekst, s čimer ustvarjajo povsem novega, lastnega zgolj in samo pesmi sami. Ob tem *Edit Paf* učinkuje na več nivojih: če je po eni strani jasen njen kontekst sodobne (slovenske) poezije (ki bi jo morda kdo banaliziral kot »alternativno«), je po drugi strani zaznava tudi umeščenost v neko konkretnije (ljubljsko) geografsko in kulturno okolje. Toda preden bi se pesmi uspele v navedene kontekste pretirano zamejiti, sta tu že najmanj izrazita zvočnost in pomenska odprtost, s pomočjo katerih zbirka prebije preozke okvire, ki se morda »v teoriji« in »na papirju« ponujajo. Gre, skratka, za pesniško delo, ki po eni strani lahko nagovori vsakogar, ne glede na (osebne) okoliščine, po drugi strani pa učinkuje kot prepiranje po facebooku. > ALJAŽ KRIVEC

CARL HONORÉ

HVALNICA POČASNOSTI

Svetovno gibanje, ki kljubuje kultu hitrosti

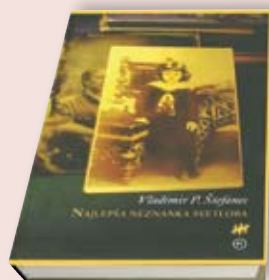
prevod: Emanuela Malačič

Chiara, 2018, m. v., 233 str., 22 €

Letošnje poletje me je – končno! – naučilo umetnosti delanja ničesar. Dva meseca nisem praktično nič delala, brala pa sem, saj je to največji užitek, in ne delo. Sem brala skrbno izbrano literaturo počasni. V *Tempo giusto*, kot nosi naslov sklepno poglavje knjige, ki je intonirala ta sladki poletni čas: *Hvalnica počasnosti*. Avtor si je za vodilo izbral znano Gandhijevo misel: »V življenju so pomembnejše reči od nenehnega pospeševanja njegove hitrosti«, kar počne brutalni neoliberalistični čas. Zato je eno najpomembnejših kljubovanj vulgarnosti hitečega življenja upočasnjevanje. *Hvalnico počasnosti* bi moral prebrati vsak, ki zna brati, torej od 6 do 100 in več let. In se ob njej učiti najti lastno ravnotežje, svoj primerni, zmerni tempo, kar pomeni tempo giusto. Na svetu rastejo skupnosti in gibanja, ki to počnejo, vsak dan jih je več, pa tudi posameznikov, ki prisegajo pod zastavo edino možnega preživetja: Bolj počasi! Kajti počasni je lepo, je dobro! Zato slow food, s katerim so začeli Italijani, počasno hranjenje. Zato Cittaslow, s katerim so začeli v Italiji, ali počasna mesta, katerih deklaracija vsebuje 55 zaobljub, med njimi: zmanjševanje prometa in hrupa, povečevanje zelenih površin in peš con, podpora lokalnim kmetovalcem, ohranjanje lokalne estetske in kulinarčne tradicije itn. Pa počasno milovanje telesa in duha, ki slavi počasno spolnost. Delo naj bo po meri človeka in ne težaško garanje! Prostemu času je treba posvetiti sleherni dan in se zavedati pomena resničnega počitka. Kako počivati, se pravi gojiti »umetnost delanja ničesar«, danes obvlada redkokdo! In morda najpomembnejše poglavje – Otroci: vzgoja brez priganjanja. Počasno šolanje! Hitro trpanje podatkov v glavo = piflanje ničesar ne nauči, predvsem pa to ni užitkarsko učenje, učenje za življenje! Manj obšolskih dejavnosti! Več igranja! In čim več nestrukturiranega časa za otroke in odrasle! To prinaša neprimerno več zdravja in zadovoljstva, boljše medosebne odnose ter srečo, ki je ni ne v hitrosti, ne v tekmovanju, ne v denarju ... Čas je, da se tudi v Sloveniji poleg slow food prebudijo še druge oblike gibanja, ki kljubujejo kultu hitrosti. Med njimi je ena imenitnejših »najboljši stroj za upočasnjevanje časa«, kot je knjigo in branje definiral francoski mediolog R. Debray.

VLADIMIR P. ŠTEFANEC

NAJLEPŠA NEZNANKA SVETLOBA Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2018, pt. v., 287 str., 29,99 €, JAK

Zato sem poleti brala knjige, ki dihajo počasni, in sem jih tudi prebiral prav počasni, ob njih veliko premišljevala. Misel zahteva praznino, te pa ni, če se ti muditi! Že četrtič je bil med nominiranci za kresnika Vladimir P. Štefanec z romanom *Najlepša neznanka svetloba*. Res je, da roman pripoveduje

zgodbo fotografske družine, z velikim poznavanjem te teme, saj se z njo ukvarja kot visokošolski predavatelj in priznan likovni kritik. A mene je bolj vlekla druga razsežnost, ki leži kot prasnov pod to zgodbo:

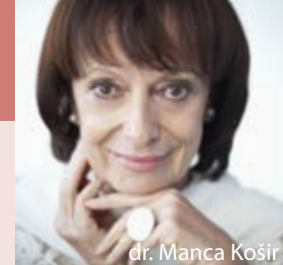
Plotinova filozofija večnosti. Štefanec je diplomirani filozof in razmišljajne o času je očitno njegova svet(ł)a snov. »Če je prav razumel Plotina in je čas mogoče enačiti z gibanjem, odsotnost gibanja pa pomeni, da čas ne teče, ampak stoji, in če je večnost življenja v mirovanju ...«, potem je Filipovo (glavni lik) fotografiranje mrtvih stik z večnostjo. Vanjo se preliva umirajoča duša, »da bi se vrnila v vseobsegajočo svetovno dušo, v Eno, večnost, in takrat bi se ustavil čas, čas njenega življenja.«

Roman je sestavljen iz šestih portretov. Očetovega in bratovega, ki živita v skupnem času, času, ko je bila mati še živa, on, Filip, pa v drugem, saj je mati umrla pri njegovem porodu. Breme te krivde je strašno. Brat pripelje iz sveta tujko, živahno, nagajivo dekle iz drugačnega časa, podobnega materinemu, ki ji je posvečen eden od portretov. Ženska, ki ni mogla umreti, je naslov zgodbe o sestrični, bolni, dvakrat pošljejo po Filipa, da bi ujel njeno smrt, vendar prej umre njen oče in ona oživi. Mati je mitska figura, oboževana, njena soba, njene obleke, njene knjige, vse je še leta po smrti tako, kot je bilo. Edina fotografija živahnega bitja v dnevni sobi je Filipova iz otroštva, ko je bil še deček s kodri. Gleda ta svoj nekoč srečen obraz, to svetlobo ... Svetloba je svoboda! In se odloči, da bo zapustil stari, mrtvi čas in stopil v novega, živega, da ne bo več iskal stika z večnostjo, ampak polnino bivanja v zdajšnjem trenutku. Ves je preroben, diha s polnimi pljuči, svet se spremeni. In vrne se tujka, »ki je nekoč odšla, da bi se zdaj vrnila, vstopila v njun skupni čas.« Roman, vreden počasnega branja!

MILJANA CUNTA

SVETLOBA OD ZUNAJ Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2018, pt. v., 90 str., 22,98 €, JAK

Poezija se napaja pri brezčasju, zato njeno branje človeka upočasnjuje, ga osrediči, ko ga premakne globoko vase, da začne utripati v ritmu stih in plesati z lepoto jezika, če je pesem verodostojna. In take piše pesnica Miljana Cunta, pesmi, zdaj zbrane v njeni tretji zbirki *Svetloba od zunaj*. Resnične. Napojene z ljubeznijo in smrtjo, z bolečino in trpljenjem, vendar brez grozne teže, ker jih Svetloba veže. Brezgrajnost neba in tišina zraka zmoreta nositi naplavine spomina na težko, ki mu pesnica nadene druga imena: »čas, otroštvo, sanje, smrt«. A nosi jo »prizanesljiva dlan« in Milost vstopa v besede, ki slišijo »šumenje morja v školjki / zdaj si školjka in morje šumi skozi«. Njene pesmi so kot pranje perila do sijoče beline, so »vse glasnejši izdih / olajšanja v predaji sebi. Mnogotera enost / žarkov je vase zlit / zlat smeh mirujočega, / ki v njem se zdaj / do konca presušena / strast prisostvovanja / pesem pest razpre.« V tej pesti je njeno polno utripajoče in je naše srce, povezana sta z glasbo poezije, ki je zrasla iz globoke bivanjske izkušnje. Zato se dotika močno, z največjo nežnostjo, ki jo lahko nosijo le ptice iz krških besed in presenetljivih metafor. »Ko gora se jasni / vsa nora od začetkov, / pod nebom, ki se niža.« In se bliža, se vse bolj bliža ...

dr. Manca Košir

Vabljeni na prenovljeno spletno stran www.bukla.siS klikom do dobre knjige. Knjigarna **bukla**

JURIJ ANDRUHOVIČ

MOSKOVIADA

prevod: Primož Lubej, Janja Vollmaier Lubej
Cankarjeva založba, zbirka Vilenica,
2018, t. v., 223 str., 27,99 €, JAK

Andruhoviča (1960), enega najbolj znanih ukrajinskih pisateljev in lanskega nagrajenca Vilenice, v slovenščini že poznamo po njegovem, doslej najboljšem delu *Dvanajst krogov*, zdaj pa se nam predstavlja z enim svojih zgodnejših (to je njegov drugi roman) ter bolj dekadentnih in obešajskih romanov. Postmodernistično *Moskoviada* iz leta 1992, ki je sicer del avtorjeve neformalne romaneskne trilogije, pripoveduje študent literature Otto von F, ki z drugimi pisateljskimi talenti prebiva v literarnem študentskem domu, zakleti sedemnadstropni luknji, ki spominja na labirint sredi grozljive prestolnice, torej »v gnijočem srcu napol živega imperija, ki si ga je sistem izmislil za upravičevanje in samopomiritev«, skozi ostro, živahno in humorno pisan roman se prelivajo potoki vodke (prvič v ruski zgodovini je ni dovolj za vse, zapiše avtor), erotične prigode, blodenje po umirajoči prestolnici, moralne dileme ter antiherojstvo glavnega junaka, ki bi zlahka našel kako literarno ustreznico v slovenskem leposlovju. > SAMO RUGELJ

CHRISTOPHE CHABOUTÉ

SAM

prevod: Katja Šaponjic
VigeVageKnjige, 2018, m. v., 368 str., 25 €

Prvič se bo za prestižno Bookerjevo nagrado letos potegoval tudi risoroman, zato je prav, da ta grafično-literarna zvrst pridobiva pomen med ljubitelji splošnega leposlovja tudi

pri nas. Chabouté (1967) je francoski stripar, ki ustvarja predvsem za otroke in mladino, študiral je umetnost in je mojster intimistične črno-bele slike. Njegov risoroman *Sam* iz leta 2008 imajo za njegovo najboljšo delo doslej, bralca pa nagovarja s spretno oblikovano pripovedjo, sugestivno risbo ter presenetljivim koncem. V osrčju romana je svetilnik sredi morja, kamor mornar s svojo ladjo in vajencem ob dogovorjenem času že dolgo dostavlja hrano, pijačo in drugo, saj v njem biva osamljeni (in tudi fizično prizadeti) čudak, ki sta ga pokojna starša sklenila obvarovati pred zunanjim svetom, s tem da sta ga zaprla v »slonokoščeni stolp« sredi morja. Vse, kar ima osamljeni mož, je slovar pojmov, ki ga prebira in s katerim si skuša kar sam predstavljati svet tam zunaj. Vse kaže na to, da bo tako preživel svoje življenje, vendar ... *Sam* je risana oda življenjskemu pogumu! > SAMO RUGELJ

JOSEF ŠKVORECKÝ

STRAHOPETCI

prevod: Nives Vidrih
Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,
2018, t. v., 375 str., 34,99 €, JAK

Josef Škvorecký

Škvorecký (1924–2010), poleg Hrabala in Kundera najpomembnejši češki pisatelj dvajsetega stoletja, ki je polovico življenja preživel v politični emigraciji (v Kanadi, kjer se je ustalil kot založnik prevodov čeških in slovaških knjig), v slovenščini seveda že ima nekaj prevodov (denimo *Prima sezona* in

obsežni dvodelni roman *Inženirji človeških duš*), vendar ni bil ravno sistematično prevajan, saj še vedno nimamo prevedenih nekaj njegovih ključnih romanov. To vrzel zdaj do neke mere zapolnjuje prevod njegovega prvenca *Strahopetci*, ki ga je Škvorecký (sprva za predal) napisal že kmalu po drugi svetovni vojni, pri pisanju, z uporabo pogovornega jezika in drugimi pisateljskimi prijemi, pa se je zgledoval po takratnih zahodnih delih od Hemingwaya naprej. Roman je moral počakati na izid še kako desetletje, saj je – kljub otoplitvi političnega ozračja je sprožil burne izzive – izšel šele sredi petdesetih let prejšnjega stoletja. V *Strahopetcih* spremljamo ohlapno pisan dnevnik bivšega gimnazijca Dannyja Smiřického na prisilnem delu v tovarni (čemur je bil izpostavljen tudi sam avtor) v zadnjih dneh druge svetovne vojne, ko je že jasno, da bodo Nemci poraženi, za mlade in razborite Čeha pa je to priložnost, da naposled pokažejo nekaj poguma in se uprejo okupatorju. Vendar že uvodni stavek poglavja nakaže, da se 4. maja, torej samo nekaj dni pred koncem vojne, revolucija (torej upor) prelaga za nedoločen čas, kar ironično intonira roman. Nadaljevanje, ki postreže tudi s kar nekaj dramatičnimi scenami, od esesovskega poboja v pivovarni do obračuna z odhajajočimi nemškimi vojaki, pri katerem sodeluje Danny, pa lepo pokaže, da mladenič tega ne počne z domoljubnimi nameni, temveč da bi, kar ni neznatno za Škvoreckýja, kot neuspešni osvajalec popravil vtis pri dekletih. Roman, ki svojevrstno obeležuje leto 1968, ko se je moral Škvorecký umakniti v tujino. > SAMO RUGELJ

GIULIO ANGIONI

TOLEDSKI PLAMENI

prevod: Vasja Bratina
Slovenska matica,
zbirka Prevodi iz svetovne književnosti,
2018, t. v., 264 str., 24 €, JAK

Najbolj znani in večkrat nagrajeni roman nedavno preminulega pisatelja s Sardinije Giulia Angionija (1939–2017) je arhaično pisan (in dovršeno preveden) iz perspektive prvoosebnega pripovedovalca Sigismonda Arquerja (1530–1571), resnične osebe iz šestnajstega stoletja, generalnega tožilca Sardinskega kraljestva, ki v začetku junija 1571 v svoji zaporniški celici obtožen krivoverstva čaka na smrtno kazen. Pri tem si Sigismondo, ki je v svojem času z našim Primožem Trubarjem imel skupne znance, preizprašuje vest, analizira svoje dinamično, razburljivo in tudi nevarno življenje, ko je bil razpet med bivanjem na raznih koncih Evrope, ob tem pa si pritrjuje, da je prav, da je bil ves čas vse do teh poslednjih dni zvest samemu sebi, kar kljub grožnji s smrtno kaznijo nikakor ni zvenemarljivo. Zgodovinski roman o realni načelnosti. > SAMO RUGELJ

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

LEJLA KALAMUJIĆ

KLIČITE ME ESTEBAN

in druge zgodbe

prevod: Suzana Tratnik

ŠKUC, zbirka Lambda,

2018, m. v., 134 str., 20 €, JAK

»Ko se je mir vrnil v deželo, je bilo za mojo družino prepozno. Umrlí so. Z njimi je moja mama umrla drugič. Spet je bilo okej. Nje nisem poznala, oni pa so bili stari. Z njimi so umrle hiše, v katerih smo živelí. Tudi to je bilo okej. Jebeš hiše. Ampak ko so umrle hiše, je umrl tudi čas, v katerem smo živelí. Ko sem ostala brez časa, so me hospitalizirali na psihiatrično kliniko.« Lejla Kalamujić, mlajša bosanska avtorica, iskreno in pogumno piše o osamljenosti, izgubljenosti, lezbištvu v nestrpnem okolju, begunstvu in beganju v vmesne svetove, osebnem in političnem. V tkivo izpovednega in iskrivega pisanja vpleta pesmi, kratke dele, samostoječe enote, iz katerih bi zlahka nastale nove pripovedi. Osebnost torej nadgradi ali spretno razgradi tudi vlogo pisateljice in pisanja samega. V vsem, kar dela, je natančna in dosledna. Tudi ko se potopi v melanholijsko in čustva, to naredi s pravo mero. Nenehno pod kontrolo nas njena pripoved vedno znova gane in osvoji. > JEDRT JEŽ FURLAN

TOMMY WIERINGA

TO SO IMENA

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Litera, zbirka Babilon,

2018, t. v., 294 str., 24,90 €, JAK

Slogovno virtuozi, vsebinsko pa skrajna preroški roman nizozemskega literarnega zvezdnika Tommyja Wieringa (1967) iz leta 2012, torej iz časa pred begunskimi migracijami, v sebi združuje dve glavni pripovedni niti. Osrednji lik prve je Pontus Beg, samski srednjeletni možakar in policijski inšpektor v pozabljenem in izmišljenem kraju v srednjeazijski stepi, ki počasi že čuti težo svojih let, saj se funkcionalnost njegovega telesa že upogiba navzdol, vendar vseeno skuša ohranjati red v svojem življenju, dokler ga spomin na pesmico, ki mu jo je v jidišu v mladosti pela njegova mati, ne popelje na iskanje lastnih, morda judovskih korenin. V drugi liniji zgodbe pa spremljamo skupino prebežnikov, ki se prebijajo skozi stepe na poti proti boljšemu življenju, dokler jih surovo ne potegne za nos njihov vodnik, ki jih pusti na namišljeni meji, jih prepusti divjini in sproži začetek njihovega postopnega razčlovečenja. Prepričljivi sodobni nizozemski roman o večnih temah. > SAMO RUGELJ

DALILA HEUSE

SRAMEŽLJIVOST OBČUTIJ

prevod: Jasmina Rihar

Celjska Mohorjeva družba, 2018, m. v., 197 str., 23,50 €, JAK

Sramežljivost občutij je roman, ki ga bo bralec težko odložil iz rok. Zgodba je pisana s stališča več oseb. Najprej je tu slikar Ludvik, ki po pošti nepričakovano dobi avtobiografski roman *Življenje Dorjane Hector*. Sprva ga odloži med kup reklam, ki jih ima pripravljene, da jih vrže v peč, vendar ga nekaj pritegne, da ga začne brati. Tako spoznavamo zgodbo Dorjane Hector. To je pripoved o sprva lepem otroštvu s sicer strogim očetom in ljubečo mamo. To otroštvo prekine oče neke noči, ko petletno Dorjano spolno zlorabi in s tem početjem nadaljuje leta naprej. Mama o tem nič ne slutí, Dorjano pa skrivnost razjeda v duši, vendar o tem molči, da ne bi razbila družine, prizadela matere ter da ne bi njenih sestic in bratcev poslali v sirotišnico. Na drugi strani imamo zgodbo uspešne

poslovne ženske Lee, ki doživi prometno nesrečo, ob njej pa bedi njena mati Marija. Zgodba teh dveh žensk je zgodba o predani hčerinski in materinski ljubezni, ki sega onkraj življenja, o žrtvovanju, neizgovorjenih čustvih, trpljenju in odpušcanju ter potrebi, da se resnica izpove in izreče. Manjšo, vendar zato nič manj pomembno vlogo ima v zgodbi Aleksander, Lein mož, ki Leo tudi s svojo ljubeznijo še vzdržuje pri življenju in verjame vanjo, da se bo borila za življenje, medtem ko so zdravniki že skoraj dvignili roke od nje. To ni le zgodba o nepopisnem trpljenju in človeškem breznju, je tudi zgodba o moči ljubezni in navsezadnje tudi o zadoščenju. Česar ne doseže človeški zakon, doseže božji, čeprav Dorjana verjame le v neobstoj Boga, kot trdi sama. > SABINA BURKELJCA

Sprehodi v naravo in z naravo

zbirka 'S terena'

založba UMco

Samo Rugelj: TRIGLAVSKE POTI

Hvalnica hoji in potepanja na vrh Slovenije

(So)avtor uspešnic *Delaj, teci, živi* in *Ultrablues* nas v svojevrstni odi prijateljstvu in naravi popelje v osrčje slovenskih gora!

»Prijetno in osvežujoče branje!«
– Vladimir Habjan, *Planinski vestnik*

Elizabeth Kolbert: ŠESTO IZUMRTJE

Nenaravna zgodovina

Izjemna knjiga o izumiranju rastlin in živali kot posledici človekovega vpliva.

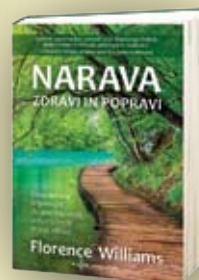
PULITZERJEVA NAGRADA!

NAJBOLJŠA KNJIGA STVARNE LITERATURE
PO IZBORU GUARDIANA!

Robert Louis Stevenson:
POPOTOVANJE Z OSLICJO ČEZ SEVENE
Potopisna klasika

ŠE VEDNO NA VRHU NAJBOLJŠIH
NELEPOSLOVNIH KNJIG VSEGA ČASOVA!

Florence Williams:
NARAVA ZDRAVI IN POPRAVI
Zakaj narava pripomore, da smo srečnejši,
ustvarjalnejši in bolj zdravi

Smela raziskava o obnovitveni moči narave
izpod peresa nagrajene avtorice!

DRAGAN VELIKIČ

PRESKOVALEC

prevod: Đurđa Strsoglavec
Cankarjeva založba,
2018, t. v., 287 str., 29,99 €

Srbskega pisatelja Dragana Velikiča (1953) v slovenščini že dobro poznamo po njegovih romanih, kot sta *Astrahan* in *Bonavia*, zdaj pa se nam predstavlja s svojim delom *Preiskovalec* iz leta 2015, za katerega je v domovini dobil več literarnih priznanj, med njimi prestižno NIN-ovo nagrado, imajo pa ga za njegovo najboljšo delo. *Preiskovalec* je mešanica (avto)biografskega romana, družinske kronike in fragmentarne polpretekke zgodovinske freske, pripovedovan pa je skozi oči protagonista, ki mu spomine sproži smrt njegove matere. Velikič nam z izbrušenim literarnim slogom riše junakovo mladost in odrasčanje, ki so jo zaznamovali karizmatična mati, ekscentrična družina, kraji, kjer so prebivali, življenje v Jugoslaviji ter po njej itn., s čimer pred nami izpiše sugestivno podobo nekega obdobja in območja, ki še zdaj preveva marsikaterega od nas. *Preiskovalec* je roman o iskanju in analiziranju lastne preteklosti, ki se seveda nikoli ne konča, saj vsak izbežni spomin na površino potegne še kakega, ki leži pod njim. > SAMO RUGELJ

HARRIET JACOBS

SPOMINI MLADE SUŽNJE

prevod: Tanja Rojc
Grlica, 2018, t. v., 251 str., 24,95 €

V času, ko lahko dnevno spremljamo novice o ločevanju otrok od staršev na mehiško-ameriški meji in umiranju beguncev, ki prečkajo puščavo in nevarno morje za boljše življenje, avtobiografija Harriet Jacobs, mlade sužnje, ki je preživela pekel suženjstva na ameriškem Jugu, nastavlja ogledalo naši družbi. Spomini so eno izmed redkih pričevanj, ki jih je o suženjstvu napisala ženska. Prvič so izšli leta 1861, zasenečni zaradi začetka državljanske vojne in podpisani s psevdonimom Linda Brent. Avtorica prav tako ni izdala niti imen svojih gospodarjev niti večletnega mučitelja, t. i. doktorja Flinta. A vendar je svojo izkušnjo opisala tako nazorno, da so lahko zgodovinarji preprosto dognali, o kom teče beseda. Ni se izognila opisom grozljivih celodnevni mučenj ubogih sužnjev, ki so si drznili ukrasti nekaj pomij za svoje otroke, niti hudih psihičnih in spolnih zlorab. Presenetljivo niso najbolj šokantni opisi grozodejstev, ki so jih počeli gospodarji, ampak to, s kakšno brezbrizno lahkoto so jih počeli. Kasneje so to nadaljevali njihovi otroci. Kot je zapisala gospa Jacobs: »Pogovarjala se o plesni, ki napada njihov bombaž – ne pa tudi o plesni, ki se razrača na dušah njihovih otrok.« > VANJA JAZBEC

LUCIA BERLIN

PRIROČNIK ZA ČISTILKE

prevod: Pia Prezelj
Cankarjeva založba,
zbirka Moderni klasiki,
2018, t. v., 368 str., 34,99 €, JAK

Knjiga prinaša reprezentativen izbor iz celotnega opusa kratke proze Lucie Berlin (1936–2004), rojene na Aljaski, ki je večino mladosti preživela v Čilu, potem pa se selila po jugu Amerike ter se preživljala z različnimi fizičnimi deli, kar se globoko kaže tudi v njenem pisanju, ki ga je v času njenega življenja cenila zgolj majhna skupina bralcev. Po smrti je njena literarna vrednost zrastle, primerjajo jo tako z Raymondom Carverjem kot z Alice Munro, njene izbrušene kratke zgodbe, večinoma umeščene v urbani (spodnji) srednji razred ameriškega juga, v katerih mrgoli neuspešnih razmerij, zdravljenj odvisnosti od uživanja opojnih substanc, finančnega prebijanja iz mesec v mesec pa tudi večnih poskusov, da bi si njeni glavni liki priborili boljše življenje, četudi v lirični divjini ob komajda znanem človeku, so izrazito avtobiografsko podložene, obenem pa hkrati dovolj univerzalne, da navgorijo tudi sodobnega slovenskega bralca. > SAMO RUGELJ

NINA BUßMANN

POLETNE POČITNICE

prevod: Jaša Drnovšek
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 165 str., 24,99 €

Prvenec Nemke Nine Bußmann (1980) je umirjeni in ponotranjeni roman, v katerem ima glavno vlogo suspendirani učitelj matematike in fizike Schramm, ki se med zavzetim urejanjem svojega vrta vrača v svojo preteklost, torej mladost in družinske dogodke s starši in bratom, obenem pa se v mislih ves čas približuje neljubemu pripetljaju, ki je na šoli privedel do njegovega suspenza. Kaj se je v resnici zgodilo z njegovim nenavadnim odnosom z enim od učencev, katerega usoda se je napovedala že kmalu po tistem, ko se je seznanil z njim, da se je tako končal, sicer ne (iz)vemo povsem natančno, vendar Bußmannanova s svojim pisanjem okoli tega vprašanja inteligentno ovija zgodbo svojega junaka ter nam z bistrimi reminiscencami pričara dobro odmerjen atmosferski roman. > SAMO RUGELJ

Berljev in kritično razmišljajoč vpogled v zakulisje

zbirka Odkrito

založba UMco

Henry Marsh: **Ne škoduj!**
*Zgodbe o življenju, smrti
in možganski kirurgiji*

»Razorožujoče iskreni spomini kirurga, ki z veliko poštenostjo odkrivajo pogled z druge strani noža.«

– The Sunday Times

Jeffrey Masson: **Končna analiza**
Kako postati in ne ostati psihoanalitik

»Izjemno branje, duhovito in iskreno obenem. Grozljivo predstavlja zgolj za tiste, ki svojo moč in položaje cenijo bolj od resnice.«

– Dorothy Rowe

NEBOJŠA LUJANOVIĆ

OBLAK KOŽNE BARVE

prevod: Urban Vovk

Cankarjeva založba, 2018, t. v., 421 str., 34,99 €

Oblak kožne barve je boleče aktualen roman. Tekoče prepletanje omnibusa osebnih zgodb in zgodb romske tragedije, Auschwitzta, Jasenovca, balkanskih vojn, usode (osebne in kolektivne), razčlovečenosti, lažnih novic, »sovraštva, ki združuje«, kolektivne histerije, rasizma in ksenofobije ter vseh oblik posploševanja je kirurško natančen portret časa, ki ga ne gre omejevati z letnicami.

Nesrečen požar v lokalu sproži val dogodkov, do katerih bi prišlo tako ali drugače. Obsodba je napisana vnaprej. Davno vnaprej. Okoliščine niso pomembne. Prst krivde je zabetonirano usmerjen; dejstva so, v najboljšem primeru, slaba šala. Tok dogodkov je predvidljivo nepredvidljiv, nobenih presenečenj in zasilnih izhodov, balkanski *Fargo*, ni. Organski razpad je stanje stvari: beg, obračun, soočenje, reminiscenca, skok v zgodovino (ki to ni), mimobežnost usod, ujetih v niču.

Nebojša Lujanović (1971), bošnjaški romanopisec in profesor na filozofski fakulteti v Splitu, piše brezkompromisno in brez vsakršne milosti do bralca. Drugače tudi ne bi smelo biti – *takšne* zgodbe, takšne popolne metafore časa in prostora ni mogoče (u)povedati drugače.

Ko Lujanović piše o tragediji Romov, piše tudi o holokavstu. O holokavstih. Nekdanjih, sedanjih, prihodnjih; srdito vpetih v človeško nprav. Ko piše o »sovraštvu, ki združuje«, piše o beguncih in migrantih ter zidovih in žicah; o nas samih, ki tako lahko, tako leno pristajamo na delitve na *nas* in *njih*.

O posledicah takšnega (ne)razumevanja sveta *Oblak kožne barve* ni mogel povedati več.

(Psiho)analiza neustavljivega trenutka. 1942, 2018 ... Letnice lahko poljubno vstavljamo. Mojstrovina. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

NOEMI LERCH

KMETICA

prevod: Alexandra Natalie Zeleznik

Litera, zbirka Babilon,

2018, t. v., 67 str., 19 €, JAK

Noëmi Lerch

Kratki roman švicarske pisateljice Noëmi Lerch, ki je obenem tudi njen prvenec iz leta 2015, je premišljen spoj sodobne pisave s tradicionalnim življenjem na švicarskem podežlju, pri katerem avtorica izhaja tudi iz poudarjene avtobiografske izkušnje.

Pripovedovalka romana, imenovana Pomočnica, je mlada ženska, ki se vrne v švicarske planine v hišo svojih staršev, da bi se tam naučila trdoživnega življenja. Ob spominjanju na dedka in babico, ki sta včasih tako živela, da pomislimo, da morda niti nista mrtva, ji je trdna opora Kmetica, druga protagonistka romana, robustna in v kmečkih opravilih vešča ženska, ki ima poleg tega odgovore tudi na vsa vprašanja o življenju. V romanu tako spremljamo naravni podeželski cikel od ene jeseni do druge, ko se pred nami razprejo življenjske perspektive glavnih junakinj, vse dotlej, dokler se Pomočnica, seveda ne sama, poda na novo pot. Občutljivi naturalizem. > SAMO RUGELJ

IMMANUEL MIFSUD

JUTTA HEIM

prevod: Vera Pejovič, Peter Semolič

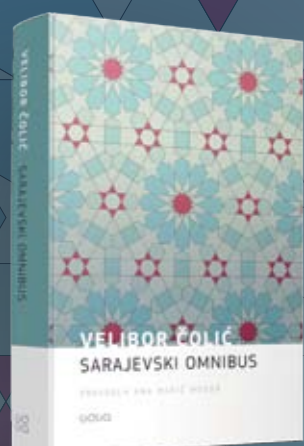
Cankarjeva založba,

zbirka Moderni klasiki,

2018, t. v., 152 str., 24,99 €, JAK

Kratki roman *Jutta Heim* iz leta 2014 je šele četrti prevod iz malteške književnosti v slovenščino in

drugi avtorjev (pred tem so izšle njegove pesmi), pri čemer velja pripomniti, da je Immanuel Mifsud (1967) morda najbolj izpostavljeni in čislani malteški literat. Osrednji lik romana, strukturiranega okoli večinoma kratkih poglavij, ki se po principu filmske montaže gibljejo med različnimi časovnimi intervali in različnimi obdobji, je uspešni, obenem pa samoljubni malteški igralec Erik Xerri, ki skuša ob koncu svoje kariere, po smrti svoje dolgoletne ljubice, povleči skupaj niti svojega življenja, se torej spet povezati z odtujeno hčerko in popraviti odnos s partnerico, pri čemer v njegova razmišljanja ves čas vdira njegova bežna avantura z naslovno Jutta Heim. Natararico z dolgimi plavimi lasmi je spoznal pred leti v vzhodnem Berlinu, z njo preživel noč, potem pa je ta naslednji dan že izginila iz njegovega življenja, in tudi po vrnitvi domov ni mogel več navezati stika z njo, saj ni odgovarjala na njegova pisma. To ima Erik za svoj ljubezenski neuspeh, morda celo edini v svojem življenju, zato se odloči, da jo na stara leta spet obišče v zdaj enotni nemški prestolnici. Priljuden malteški roman o razčiščevanju lastne preteklosti. > SAMO RUGELJ

**VELIBOR ČOLIĆ
SARAJEVSKI OMNIBUS**

Prevedla Ana Barič Moder,
roman, trda vezava, 186 strani, cena 22.90 €

Sarajevo, 28. junija 1914. Na dan atentata avstro-ogrškega prestolonaslednika Franza Ferdinanda se prepletejo zgodbe Gavrila Principa, organizacije Črna roka, polkovnika Apisa, Iva Andrića, duhovnikov štirih sarajevskih religij, arhitekta Witteka, pa tudi Nikole Barbarića, bosanskega barona Münchhausna ... Niti neštetihih zgodb stkejo poetično tapiserijo, ki zasije kot eden izmed najlepših portretov Sarajeva, njegovih legend, duha, humorja.

Velibor Čolić je je študiral jugoslovansko književnost v Sarajevu, dokler ni 1992 zaprosil za status begunca v Franciji. »Ko sem prišel v Francijo sem znal tri francoske besede: Jean, Paul in Sartre,« pravi pisatelj, ki sedaj piše v francoščini in je avtor prestižne založbe Galimard.

SLOVENSKA TURNEJA

Torek, 25. 9. 2018, ob 19.00,
v **Vodnikovi domačiji v Ljubljani.**
Z avtorjem se bo pogovarjala Svetlana Slapšak.

Sreda, 26. 9. 2018, ob 19.00,
v **knjigarni Libris v Kopru.**
Z avtorjem se bo pogovarjala Irena Urbič.
Organizatorja dogodka: Kulturni klub/club culturale in Forum Tomizza Koper.

Četrtek, 27. 9., ob 19.00,
v **atriju knjigarne Goga.**
Z avtorjem se bo pogovarjal Ahmed Burič.

GOGA

JAK
JAVNA AGENCIJA ZA
KNJIŽO RSINSTITUT
FRANČAIS
Slovenije

IRVIN D. YALOM

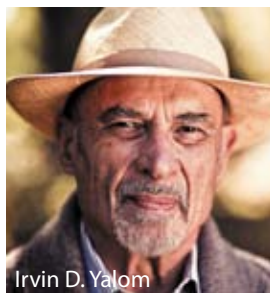
KAKO SEM POSTAL, KAR SEM

Psihiatrovi spomini

prevod: Helena Marko

UMco, zbirka Odkrito,

2018, m. v., 399 str., 24,90 €, JAK

Irvin D. Yalom

Irvin D. Yalom (1931), avtor prevedenih knjig, kot so *Rabelj ljubezni*, *Darilo terapije* in *Strmenje v sonce*, je eden najboljših psihiatrov sedanje dobe, vsekakor pa najboljši pisatelj med njimi, saj je tudi avtor kar nekaj odmevnih romanov, je vse svoje življenje posvetil raziskovanju notranjega življenja svojih klientov. V svojih dolgo pričakovanih spominih je tokrat preobrnil svoje terapevtsko oko nase. S pogledom v knjigi *Kako sem postal, kar sem*, se je usmeril na človeške odnose, ki so ga oblikovali kot osebnost, in na razvoj svojega strokovnega dela, s katerim je zaznamoval področje psihoterapije po vsem svetu. Kot potomec ruskih Judov je odraščal v neperspektivni sososki nižjega razreda v Washingtonu, tam pa se je že zgodaj odločil, da bo ubežal okolju, ki je omejevalo vsakršen razvoj. Svoje sile in sposobnosti je tako uprl v načrt, da postane zdravnik. V naslednjih desetletjih je sledil neslutni karierni in osebni vzpon: bil je priča nastanku Stanfordske medicinske fakultete, ene najbolj spoštovanih univerz na svetu, aktivno je sodeloval v kulturnih gibanjih šestdesetih let, svoj začetek pisanja leposlovja pa je imel za nadaljnje raziskovanje človekove psihe, kar mu je prineslo tudi mednarodno prepoznavnost. Yalom v svoji biografiji osvetljuje in analizira svoje delo pri ustvarjanju modela skupinske psihoterapije ter razvoj te vede v drugi polovici prejšnjega stoletja, in seveda to, kako je postal praktik eksistencialne psihoterapije, pri kateri je vseskozi črpal iz modrosti največjih mislecev vseh časov. To poglobljanje vase pa počne z nenavadno pripovedno spretnostjo, saj pri spominjanju na pretekle osebne prigode za osnovo pogosto jemlje utrinek, ki se mu porodi ob srečanju s kakim klientom, dogodek iz sedanjosti, ki v njem zbudi modrost, ki se je potrdila skozi življenje ipd., s čimer ta knjiga ni samo zapis o življenju nekega psihiatra, temveč je obenem tudi priročnik za to, kako čim bolje živeti in preživeti življenje, v Yalomovem primeru življenje, v katerem se je posvečal pomoči drugim. > SAMO RUGELJ

njega življenja svojih klientov. V svojih dolgo pričakovanih spominih je tokrat preobrnil svoje terapevtsko oko nase. S pogledom v knjigi *Kako sem postal, kar sem*, se je usmeril na človeške odnose, ki so ga oblikovali kot osebnost, in na razvoj svojega strokovnega dela, s katerim je zaznamoval področje psihoterapije po vsem svetu. Kot potomec ruskih Judov je odraščal v neperspektivni sososki nižjega razreda v Washingtonu, tam pa se je že zgodaj odločil, da bo ubežal okolju, ki je omejevalo vsakršen razvoj. Svoje sile in sposobnosti je tako uprl v načrt, da postane zdravnik. V naslednjih desetletjih je sledil neslutni karierni in osebni vzpon: bil je priča nastanku Stanfordske medicinske fakultete, ene najbolj spoštovanih univerz na svetu, aktivno je sodeloval v kulturnih gibanjih šestdesetih let, svoj začetek pisanja leposlovja pa je imel za nadaljnje raziskovanje človekove psihe, kar mu je prineslo tudi mednarodno prepoznavnost. Yalom v svoji biografiji osvetljuje in analizira svoje delo pri ustvarjanju modela skupinske psihoterapije ter razvoj te vede v drugi polovici prejšnjega stoletja, in seveda to, kako je postal praktik eksistencialne psihoterapije, pri kateri je vseskozi črpal iz modrosti največjih mislecev vseh časov. To poglobljanje vase pa počne z nenavadno pripovedno spretnostjo, saj pri spominjanju na pretekle osebne prigode za osnovo pogosto jemlje utrinek, ki se mu porodi ob srečanju s kakim klientom, dogodek iz sedanjosti, ki v njem zbudi modrost, ki se je potrdila skozi življenje ipd., s čimer ta knjiga ni samo zapis o življenju nekega psihiatra, temveč je obenem tudi priročnik za to, kako čim bolje živeti in preživeti življenje, v Yalomovem primeru življenje, v katerem se je posvečal pomoči drugim. > SAMO RUGELJ

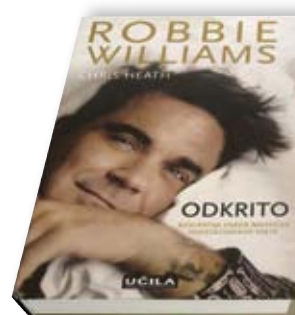
CHRIS HEATH

ROBBIE WILLIAMS

Odkrito

prevod: Simon Demšar

Učila International, 2018, t. v., 527 str., 29,90 €

»Nisem se imel namena poročiti, nisem imel namena imeti otrok, uničeval sem samo svoje življenje. In pri tem sem bil zelo dober. Nikoli se ga ne bom znebil, ker ga nikoli nisem sprejel, in nikoli se ne počutim dobro v svoji koži. Očitno se ne bom nikoli znebil svojih strahov. Jebemti, koliko strahov imam.« Nekaj takega je nekoč britanski pop zvezdnik Robbie Williams (1974) rekel o svojem življenju. To ni edina verzija, to je ena od različic, hkrati pa dobro pojasnjuje in opredeljuje njegovo zvezdniško življenje, ki se je v glasbenem smislu vilo od fantovske skupine Take That, kjer so polizanci sicer navduševali najstnice, ki so norele za njimi, obenem pa to lepo počesano življenje ni ravno spadalo k Williamsu, ki je s svojim videzom problematičnega in temačnega, a hkrati karizmatičnega glasbenika kar klical po samostojni karieri. To se je tudi zgodilo, saj je v naslednjem obdobju izdal več kot deset albumov, razprodajal koncerte po vsem svetu, se s svojim vplivom in dometom začel postavljati ob bok Eltonu Johnu in Davidu Bowieju, obenem pa ves čas skrbno negoval tudi svojo temno plat, saj je moral večkrat na rehabilitacijo za odvajanje od drog, se kregal z otoškimi mediji, objavljajal neprimerne fotografije na družabnih omrežjih in podobno, obenem pa (do zdaj) vseeno uspel ohraniti svojo družino in zasebno življenje. Še ena v vrsti izvrstnih glasbenih biografij, ki jih že kar nekaj let izdaja založba Učila. > SAMO RUGELJ

BREDA GAŠPERIN, ROMAN GAŠPERIN

ŽIVIM OD TVOJH BESED

Družina, 2018, m. v., 229 str., 19,90 €

Zna se zgoditi, da romantičnih zgodb, kakršna veje iz pisem, ki sta si jih med letoma 1983 in 1984 izmenjala Breda in Roman Gašperin, v prihodnosti ne bomo več brali. Časi obveznega služenja vojaškega roka, ki je nekoč trajalo pol-drugo leto, nato pa se je skrajšalo na eno leto (in v začetkih samostojne Slovenije le še na pol leta), so prešli, seveda pa je bilo takšno služenje tudi naporno. Ne zaradi nalog, pač pa zaradi odtrganosti od doma, zaradi formalne in neformalne hierarhije med vojaki, predvsem pa zaradi neznosnega dolgčasa. In seveda ... ljudje si danes skoraj več ne pišemo daljših in podobno naklonjenih pisem. Izpovedi Romana, ki je vojsko služil v kasarni JLA, in Brede, ki ga je čakala doma, so zato več kot le pisma dveh običajnih mladih ljudi, so mali dokument minulih časov ter velika šola globokega in srčnega odnosa. V literarno večšem jeziku, ki je obenem povsem vsakdanji in dostopen, drug drugemu kažeta čustva ter si dajeta humor in spodbudo za uspešno izbojevanje zunanjih boj. > ŽIGA VALETIČ

Andrej Rahten

MED KAKANIJO IN WILSONIO

Poklicne in politične preizkušnje Hansa Schwegla alias Ivana Švegla

Zbirka Studia diplomatica Slovenica, Personae 5

Ivan Švegel alias Hans Schwegel, diplomat in politik iz Zgornjih Gorij pri Bledu, nečak »gorjanske ekscelence« Josefa Schwegla, je kot avstro-ogrski konzul služboval v začetku 20. stoletja v številnih mestih, še zlasti pa v Kanadi in v ZDA. Na pariški mirovni konferenci l. 1919 mu je uspelo slovenskim rojakom zagotoviti dve avdienci pri ameriškem predsedniku Wilsonu. Po vrnitvi v domovino je postal l. 1931 poslanik Kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu. V politiki se je na listi Radičeve Hrvaške kmečke stranke kot Slovenec prebil v hrvaško parlamentarno zastopstvo v beograjski skupščini. 1930-1931 je bil minister brez listnice v Živkovičevi vladi.

260 strani, trda vezava s ščitnim ovitkom, Mohorjeva Celovec

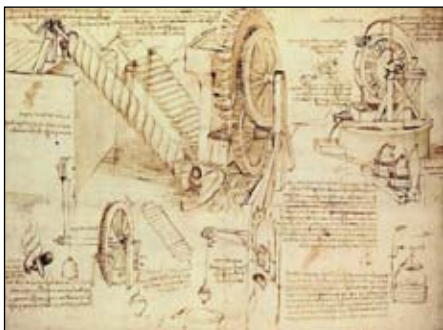
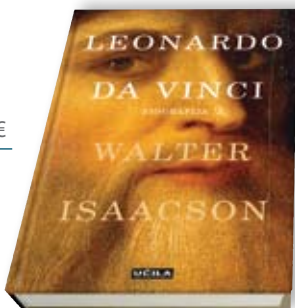
WALTER ISAACSSON

LEONARDO DA VINCI

prevod: Samo Kuščer

Učila International, 2018, t. v., 592 str., 34,90 €

Novinarja, urednika in pisatelja Walterja Isaacsona (1952) nedvomno privlačijo genialni ljudje, ki so prebili meje okolja, časa in družbe nasploh. Zato je do zdaj že napisal biografije Alberta Einsteina, Steva Jobsa (ta je prevedena v slovenščino), zdaj pa še Leonarda da Vincija, renesančnega genija, ki (skoraj) pol tisočletja po svoji smrti ne neha vzbujati zanimanja biografov in bralcev. Isaacson se je Leonarda da Vincija lotil celostno, torej kronološko in psihološko, ne izogiba se umetnikovi spolni usmerjenosti, ki se odraža v njegovih delih, natančno preučuje tako njegove odnose z mecenami kot tudi nastajanje njegovih del, analizira da Vincijeve znanstvene prispevke in težnje ter ga na koncu umesti še v sodoben kontekst, ko se sprašuje, kaj se lahko od da Vincija naučimo danes. Privlačnost obsežne biografije je seveda tudi v tem, da je celotna knjiga tiskana v barvah, zato si lahko da Vincijeve stvaritve neposredno ob besedilu o njih ogledamo v ustreznih reprodukcijah. Fascinantna knjiga, ki vas neposredno popelje v umetnikov duhovni in ustvarjalni svet! > SAMO RUGELJ

ERNEST PETRIČ

SPOMINI IN SPOZNANJA

Diplomat, pravnik, politik

Mohorjeva Celovec, 2018, t. v., 560 str., 42 €

Ugledni diplomat, pravnik in politik Ernest Petrič je ob formalni upokojitvi v obsežni knjigi – 4. zvezku zbirke *Studia diplomatica Slovenica* – strnil tisto, kar je ostalo najbolj živo, ko se je po 56-letni delovni dobi ozrl nazaj po svojih nekdanih odločitvah, dejanjih in doživetjih. Oprl se je na osebni arhiv ter na spomine na dogajanja iz življenja in delovanja doma in po svetu, kakor jih je sam razumel in dojemal in so bila pomembna tudi za slovensko državo. Pri tem je vse zasebno, družinsko, kolikor je bilo mogoče, pustil ob strani. Po neuspelem poskusu uveljavljanja formalno sicer dovoljene demokratične procedure v tako imenovani akciji 25 poslancev, ko je kot »anarholiberalec« doma ostal brez možnosti za napredovanje, je začel svojo prihodnost graditi v tujini. Na štirih celinah pridobljene izkušnje ter izvrstno poznavanje mednarodnega prava in mednarodnih odnosov so mu v času sesuvanja komunističnih režimov v Evropi odprli vrata v diplomacijo. Po veleposlaniški epizodi v Indiji je bil, še z jugoslovanskim potnim listom in z uradom v hotelski sobi, prvi Slovenec, ki je uradno vstopil v Belo hišo. Naslednji poglavji sta bili delovanje na sedežu OZN v New Yorku ter veleposlaništvo na Dunaju. Bolj sveži so spomini na delovanje na ustavnem sodišču RS, kjer je Petrič pri sprejemanju pogosto težkih odločitev zavzemanju za pravičnost vedno dodal še osebno poštenje in neodvisnost od politike. Da je avtor vseskozi tudi samokritičen, kar v spominski literaturi ni pogosta vrlina, pričajo poglavja, v katerih opisuje svoj delež v prizadevanjih – kot je bilo zavzemanje za zimске olimpijade brez meja ter vozle še vedno nerešenih mejnih in drugih vprašanj s Hrvaško – ki niso pripeljala do zaželenega izida. > IZTOK ILICH

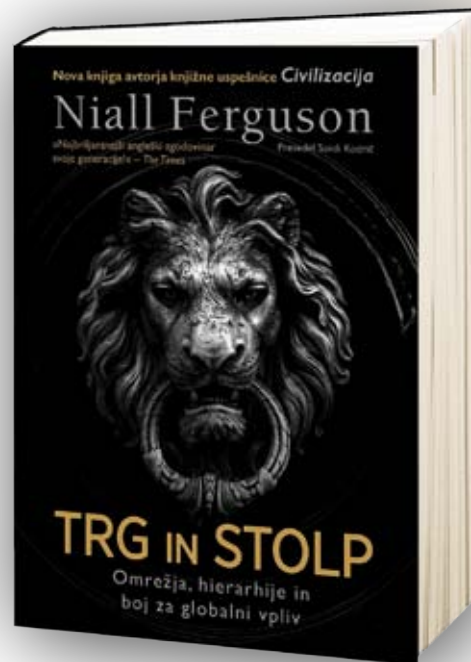
NAPOVEDUJEMO!

Nova knjiga avtorja knjižne uspešnice Civilizacija

»Najbriljantnejši angleški zgodovinar svoje generacije!« – *The Times*

»Dih jemajoča in prepričljiva knjiga!« – *The New York Times*

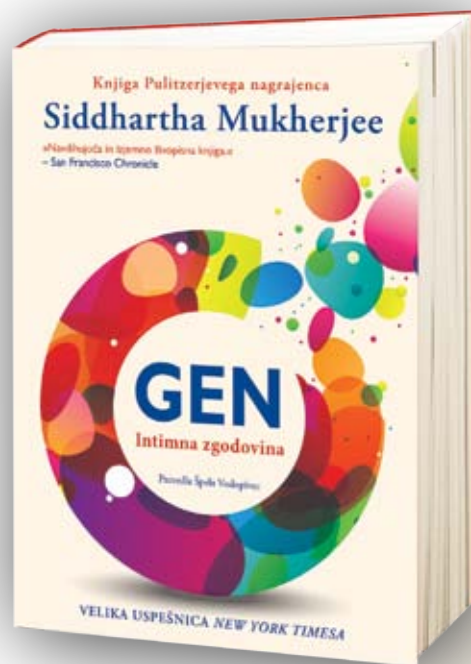
Knjiga izide predvidoma 15. oktobra 2018.
Prednaročniška cena 24 € velja do 12. oktobra 2018
(redna cena 28,90 €)

Knjiga Pulitzerjevega nagrajenca

»Navdihujoča in izjemno živopisna knjiga.« – *San Francisco Chronicle*

Večkrat nagrajena knjiga, ki zgodovino raziskovanja gena in genskega zapisa ter genetike nasploh predstavlja najbolj celovito doslej.

Knjiga izide predvidoma 31. oktobra 2018.
Prednaročniška cena 24 € velja do 30. oktobra 2018.
(redna cena 28,90 €)

Prednaročila sprejemamo: 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

ANTONIA BERNARD

FRANOSKO O SLOVENCIH, SLOVENSKO O FRANCOZIH

Razprave in ocene

prevod: Jelka Kernev Štrajn

Slovenska matica, 2018, t. v., 213 str., 19 €

Antonia Bernard

Pričujočo monografijo bi lahko poimenovali tudi slovensko-francoska razmerja. Antonia Bernard (rojena Grobelnik, v Lovrencu na Pohorju, 1942) je bila profesorica, slavistka, literarna zgodovinarica in prevajalka. Na Sorboni je diplomirala iz francoske književnosti in rušine leta 1965. Doktorirala je z obsežno disertacijo o Jerneju Kopitarju. V francoščino je

prevedla dela Draga Jančarja, Borisa Pahorja, Edvarda Kovača. Bila je vsestranska ustvarjalka, v *Bukli* smo pisali o njeni pesniški zbirki *Cvetje bolečine*, izšla je leta 2016, šest let po njeni smrti. Pričujoča zbirka razprav in ocen je pregled njenega raziskovalnega dela na področju slavistike. Zbrane razprave so razdeljene na tri dele: Zgodovina, Slavistika, Književnost. Njihovo podrobno branje kaže na njena poglobljena znanja literature, zgodovine, umetnosti, tudi politike. Eruditsko zajema različne časovne in geografske kontekste, z vsemi občutljivostmi vred. V poglavju o slavistiki zagovarja tezo, da se je v XIX. stoletju nacionalna identiteta v večini slovanskih dežel Srednje Evrope oblikovala na podlagi del tedanjih lingvistov in utemeljiteljev slavistike (J. Dobrowskega, A. H. Vostokova in J. Kopitarja). V zadnjem delu razmišlja o slovenski književnosti in njeni tradicionalni vlogi – odgovornosti do naroda. Beremo lahko tudi mnenja različnih avtorjev s poudarkom, da nas Francozi bolje poznajo prav zaradi njenih prevodov, predavanj in promocije. V knjigi je še posebej dragocena njena obsežna bibliografija. > JEDRT JEŽ FURLAN

IZBRANA DELA CAI YUANPEIJA

Umetnost, estetika in kultura

urejanje: Jana S. Rošker,

Nataša Vampelj Suhadolnik

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

zbirka *Studia humanitatis Asiatica*,

2018, m. v., 347 str., 19,90 €

»Sam nisem bil deležen splošne izobrazbe, kakor tudi nisem diplomiral na nemški univerzi, kjer sem poslušal predavanja. Sprašujem se, ali bi na tem simpoziju sploh smel imeti govor.« S temi besedami začne svoje predavanje *Kaj je kultura?* v letu 1921 Cai Yuanpei, eden najpomembnejših kitajskih intelektualcev, ki je v začetku prejšnjega stoletja na novo ovrednotil kitajsko kulturo, duhovno nasledstvo in umeščenost te dežele v svet tehničnega razvoja in novih civilizacijskih idej, ki so prihajale tudi z Zahoda. Prvi in drugi del knjige sestavljajo eseji slovenskih in kitajskih avtorjev, prikažeta pa idejno ozadje Cai Yuanpeijevega delovanja ter rojstvo kitajske modernizacije, medtem ko v najdaljšem, tretjem delu knjige beremo prevedena predavanja oziroma eseje o umetnosti, tradiciji, izobraževanju, religiji, filozofiji, estetiki in kulturi. Yuanpejevi nagovori so splošni, obenem pa notranje zelo natančni, zaradi česar ponujajo verodostojen vpogled v zgodovino naroda (in narodov), katerega skupna populacija se vztrajno bliža poldrugi milijardi ljudi. > ŽIGA VALETIČ

HENRIK NEUBAUER

BALETI SLOVENSkih SKLADATELJEV

Od Možička do baletnega Fausta

samozaložba, 2018, t. v., 148 str., 29 €

»Moderna je oblika, v kateri je pisana ta skladba, modern je tudi duh, ki veje v tem najnovejšem delu: duh krepkega, mladega, zdravega talenta,« je zapisal profesor dr. Gojmir Krek leta 1901 o glasbenem delu prvega slovenskega baleta *Možiček*. Henrik Neubauer je neumorni arhivar in zapisovalec slovenske glasbene in baletne zgodovine, popisane v mnogih knjigah in priročnikih. Tokrat imamo pred sabo nadaljevanje *Vodnika po baletih slovenskih skladateljev*, ki sega od začetka prejšnjega stoletja vse do zadnjih baletnih premier. Uvodoma zapiše, da je od začetka 20. stoletja nastalo 93 celovečernih in krajših baletnih skladb, ki jih je napisalo 40 zelo različnih slovenskih skladateljev. Njegov pregled je sistematičen, posreduje osnovne informacije o avtorjih, predstavah in povzema različne kritike. Tako ustvari tudi duh časa predstav in ustvarjalcev. Vmesna poglavja so namenjena domačemu baletu na konkretno glasbo, brez glasbe, sestavi tudi seznam avtorjev in glasbenih del, ki najprej niso bila namenjena baletu, pa tudi dela slovenskih skladateljev, uprizorjenih na tujih odrih. Pred nami je urejen dokument časa, ki kaže tudi, kdo je kdo izmed slovenskih skladateljev baletne glasbe, z bogatim fotoarhivom. > JEDRT JEŽ FURLAN

TINA BOHAK

HOČEM POSTATI PEVKA

Portret koncertne pevke,

altistke Marije Bitenc Samec

prevod: Aljoša Vrščaj

Celjska Mohorjeva družba in

RTV Slovenija,

2018, t. v., 196 str., 29,50 €

»Vztrajala sem od 7. do 85. leta in srečna sem, da sem izbrala ta poklic.« Marija Bitenc Samec je pevka, altistka, njen koncertni repertoar je obsegal več kot sto štirideset del, med njimi baročne arije, samospelve, različne operne arije, operne vloge in partizanske pesmi. »Knjiga je tako dragocen dokument kariere ene najbolj uspešnih koncertnih pevk, kar smo ji imeli,« je zapisal dr. Primož Kurent. Razdeljena je na več poglavij, ki nudijo vpogled v pevkino življenje in zasebno pot, še posebej natančno pa je zabeležen mednarodni koncertni repertoar, študije samospelov ter kronologija radijskih in televizijskih snemanj (tudi za BBC). Njen žametni alt je prihajal do izraza predvsem pri skladbah starih mojstrov in klasikov. Bila je izredno dejavna tudi zunaj koncertnih odrov, opravljala je pomembno delo v Sindikatu samostojnih kulturnih delavcev Slovenije in Združenju samostojnih kulturnih delavcev Slovenije. Z možem Dušanom Samcem, arhitektom, sta izdajala *Informator*, glasilo Združenja samostojnih kulturnih delavcev, bila je tudi političarka, članica Kulturne skupnosti. Lepo oblikovani knjigi, ki je zapisana kot trajen spomin, je priložena tudi zgoščenka. > JEDRT JEŽ FURLAN

PIJA SVETEC

REPREZENTACIJA ŽENSK V AKCIJSKIH FILMIH

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier. Teorija, 2017, m. v., 123 str., 29 €

Kot pove že naslov monografije, avtorica skozi filme, kot so *Iron Man 3*, *Igre lakote*, *Hitri in drzni 6*, *Vojna zvezd* ... preverja položaj ženske. Tudi prek številčnih podatkov, med drugimi uporabi osnovno testiranje, tako imenovani Bechdelov test (po Alison Bechdel), prvič uporabljen davnega leta 1985. Preprost je in pravi: ali sta v filmu vsaj dve ženski, ali govorita med sabo in ali govorita o čem drugem kot o moških? Preden skozi konkretne novejšje akcijske filme poda ugotovitve, prehodi pot teorije in zgodovine feminizma. Od očetov strukturalizma do poststrukturalistov. Od zgodnjih začetnih feminističnih teorij do 80 let minulega stoletja, ko pridejo v poštev tudi druge, ne samo bele ženske. Vešče se sprehodi prek stereotipov, mitov o lepoti, enodimenzionalnosti žensk v medijih nekoč (no, tudi danes), vamp žensk, femme fatal, žensk kot seksualnega objekta ter delavk in kapitalističnih gospodinj. Oplazi čas, ko so ženske postajale junakinje in očetovstvo zabavno ... Ženske junakinje se najprej pojavijo v stripih, potem na televizijskih ekranih in šele potem v filmih. Po letu 2000 je več močnih, izobraženih in lepih žensk v akcijskih filmih, nastopijo tudi boljši časi za junakinje in reševalke, tudi moških. No, razen v Bondovih filmih, tam so ženske v glavnem lepe. Če niso glavne junakinje, klišejem ne uidejo. Seveda gre počasi na bolje, četudi so resnične filmske junakinje še vedno v glavnem manj plačane od moških. > JEDRT JEŽ FURLAN

STANISLAVA CHROBÁKOVÁ REPAR INICIACIJE ALI KNJIŽEVNOST ONKRAJ VIDENEGA

Subverzivna premissljevaja o ustvarjanju žensk in reprezentacijah ženske diskurzivnosti v literaturi

Závod Fraktál, zbirka Large, 2018, t. v., 262 str., 25 €

To je delo, ki že vse od prvih strani jasno izraža svoje glavno poslanstvo in osnovno namero: brez olepševanja, ostro in kritično prikazati stanje ženskih ustvarjalok v slovenski literarni srenji. Nekaj pozornosti – tudi za še lažji pogled v predstavljeno problematiko – nameni vsestranska slovaško-slovenska avtorica tega dela tudi umetnicam iz drugih vzhodnoevropskih držav ter tamkajšnjim ustvarjalskim razmeram. Reparjeva je svoje delo ustvarjala oziroma ga dokončala med bivanjem na Finskem, in zdi se, da je njena fizična in tudi siceršnja odmaknjenost od slovenskega prostora le še bolj izostrila njen pogled na slovenski kulturni prostor ter vlogo in pomen žensk v njem. *Iniciacije* so delo, ki s svojim izborom pesnitev domačih ustvarjalok, z dodanimi literarnimi kritikami, številnimi podrobnimi znanstvenimi razčlenitvami predstavljenega in s priložo o položaju naših ustvarjalok, prikazujejo vse tisto, kar marsikdaj ostaja potisnjeno pod preprogo, zamolčano ali (nalašč) spregledano. Prav zaradi svoje neposrednosti in iskrenosti prinaša dragocene uvide vsem, ki želijo oziroma zmorejo videti in začutiti še drugo plat medalje (ženskega) ustvarjanja. Ki je, če parafraziramo eno od avtoričinih misli, »večno vzpostavljanje negotovosti«. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ANTE PERKOVIĆ

SEDMA REPUBLIKA

Pop kultura in razpad Jugoslavije
Zenit, 2018, m. v., 213 str., 21 €

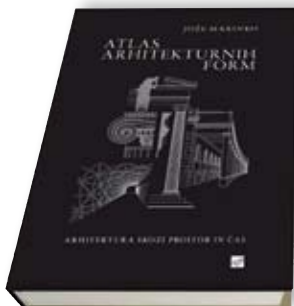

Strastna, angažirana, dobro informirana, sintetična, prepričljivo izpisana kronologija razvoja pop glasbe v Jugoslaviji, od časov, ko je Bregovič zahodnjaškemu rokenrolu podelil jugoslovanski potni list, prek časov, ko je na sceno stopila Lepa Brena in so morali rokerji ugotoviti, da jim je tržni delež prevzel folk, do časov, ko je bilo v pop skladbah že zaznati vonj po nacionalizmu in pozneje tudi po vojni, kar je neizbežno napovedovalo tudi konec Jugoslavije. Ante Perković (1973–2017) je bil hrvaški novinar in urednik, glasbenik in pisec knjig, ki je živel in dihal (post)jugoslovansko rock glasbo, v njej po eni strani uvidel politične težnje in upravičevanje vojnih spopadov ter na drugi iskal in častil tisto glasbo in njene izvajalce, ki jim je tudi v politično naelektrinem vzdušju uspelo ohraniti nadnacionalni značaj ter – kar je bilo ves čas tudi eno od poslanstev rock glasbe – njene pacifistične ideje. Knjiga o glasbi, ki jo, seveda v bolj nostalgичnem smislu, še vedno lahko sem ter tja slišimo tudi v živi izvedbi v kaki izmed dvoran. > SAMO RUGELJ

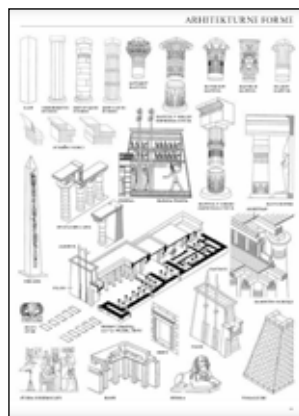
JOŽE MARINKO

ATLAS ARHITEKTURNIH FORM

Arhitektura skozi prostor in čas
Celjska Mohorjeva družba, 2018, t. v., 92 str., 34,50 €

Prekrasno urejen atlas, ki nas popelje na pettisočletno zgodovino (stavbenih) arhitekturnih form od egipčanske arhitekture pa vse do tako imenovane visokotehnološke arhitekture, ki se je porodila v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja s francoskim kulturnim centrom Georges Pompidou. Jože Marinko, dolgoletni profesor arhitekturnega izročila na ljubljanski šoli za arhitekturo (tudi soavtor dela *Vpliv antike v arhitekturi*) nam v tej knjigi, ki je večinoma strukturirana v štiristranska poglavja (na levi je opis konkretne, denimo secesijske arhitekture, na desni pa grafična predstavitev njenih najznačilnejših elementov) razkriva žlahtnost in bogastvo arhitekturnih form skozi zgodovino. Pri tem ne ostaja zgolj pri klasičnih opredelitvah, kot so grška, rimska, perzijska, gotska, baročna, renesančna, secesijska, klasicistična arhitektura itn., temveč zariše tudi nekaj svojih potez, kot je denimo

Plečnikova arhitektura, srednjeveška utrdvena arhitektura itn., s čimer tudi arhitekturno bolj laičnemu, a zavzetemu bralcu (in gledalcu) opiše in pokaže, kako razlikovati med seboj različne tipe arhitekture. Monografija, ki vas estetsko in vsebinsko premissljevno vrže neposredno v naročje arhitekture. > SAMO RUGELJ

MIHA KUCHAR, BLAŽ TORKAR

ZADNJA BITKA NA SOČI 1917

Mohorjeva Celovec,
2018, t. v., 252 str., 29,90 €

Preboj ali čudež pri Kobaridu, bolj znano poimenovanje 12. soške bitke jeseni 1917, je eden najbolj znanih vojaških spopadov velikih razsežnosti v zgodovini vojskovanja. Za napadalce, združene nemško-avstro-ogrske sile, je bil njen izid velik uspeh, čeprav ga niso mogle povsem izkoristiti, saj so izčrpane običale na Piavi, za Italijane, ki so se prvič znašli v vlogi branilcev, pa je Caporetto ostal sinonim za katastrofo brez primere. V strokovni literaturi je bil ta primer že večkrat natančno opisan in analiziran, pri nas pa smo z delom zgodovinarja Blaža Torkarja in podpolkovnika Miha Kuharja – potem, ko so ga je v nekaj odstavkih pa tudi v obsežnejših poglavjih omenjali vsi zapisi o soški fronti – dobili šele prvo izčrpno izvirno monografijo o pripravah, poteku in posledicah zadnje bitke na Soči. Avtorja si večše podajata roko in svoje ugotovitve sproti ponazarjata s kartami, fotografijami in drugim slikovnim gradivom, ki njuno delo, kljub obilici teorije, približuje najširšemu krogu bralcev. > IZTOK ILICH

BARBARA IVANČIČ KUTIN

KRIVOPETE

Divje žene z nazaj zasukanimi stopali v slovenski folklori

ZRC SAZU,
zbirka Studia mythologica Slavica,
2018, t. v., 174 str., 24 €

Krivopete so bile v slovenski folklori, na kar opozarja tudi podnaslov knjige, divje žene z nazaj zasukanimi stopali. Zaradi te antropomorfne posebnosti in izjemnosti tako v evropskih kot v svetovnih folklorih izročilih – nekaj sorodnih likov je znanih zlasti iz Srednje in Južne Amerike – so ta bajčna bitja pritegnila raziskovalsko pozornost preučevalke slovenske slovstvene folklorne Barbare Ivančič Kutin. Kot dobra poznavalka pripovednega izročila na severozahodnem robu slovenskega prostora, ki na obeh straneh meje edino pozna krivopete – v variantah lokalnih govorov imenovane tudi krivapete, krivopetnice, krivjopete itn. – je ugotovitev, da je njihovo pojavljanje z vsemi razlikami v lastnostih in odnosih z ljudmi razmeroma slabo raziskano, sprejela kot spodbudo za nadaljnje iskanje. Analizirala je med informatorji na terenu zbrano ter od konca 19. stol. naprej objavljeno gradivo, dodala še svoja dognanja ter v 148 enotah uvrstila v pričujočo, z raznovrstnim slikovnim gradivom obogateno monografijo. > IZTOK ILICH

DVOREC BETNAVA

urejanje: Franci Lazarini, Miha Preinfalk
ZRC SAZU,
zbirka Castellologica Slovenica,
2018, t. v., 528 str., 39 €

Monografija-zbornik o renesančnem in baročnem dvorcu Betnava nedaleč od Maribora uvaja novo zbirko *Castellologica Slovenica*. Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU name-

rava z njo nameniti posebno pozornost grajski dediščini, zapostavljenemu in najmanj raziskanemu segmentu slovenske preteklosti. Drugače kot dosedanje skupinske ali parcialne, zato pogosto tudi nepopolne in necelovite predstavitve grajskih stavb, bo za izdaje v tej zbirki značilen interdisciplinarni in celosten pristop. To, kot kaže že slikovno bogata prva knjiga, pomeni, da se avtorji, strokovnjaki različnih ved, ki grajsko stavbo raziskujejo s svojega stališča in sočasno, lahko med seboj tudi korigirajo in dopolnjujejo. Arheološke raziskave, arhitekturne prvine, razvoj in namembnost dvorca Betnava skozi čas ter druge njegove značilnosti in posebnosti je ob uredniškem vodstvu Franca Lazarinija in Miha Preinfalka, ki sta napisala tudi uvodna pojasnila, raziskalo 11 avtorjev. Najobsežnejša poglavja so prispevali Žiga Oman, Matjaž Grahornik ter Igor in Eva Sapač. > IZTOK ILICH

DOPISI PAPEŠKEGA TAJNIKA

prevod in priprava: Gregor Pobežin
ZRC SAZU, zbirka Življenja in dela,
2018, m. v., 208 str., 19 €

Klasični filolog Gregor Pobežin je kot prevajalec in pisec spremnih komentarjev za pričujočo izdajo pripravil dve besedili Petra Pavla Vergerija ml. z željo, da bi osvetlili tiste razsežnosti delovanja humanističnega misleca iz Kopra, ki so, ob ponavljajočem se poudarjanju njegovih povezav z reformacijo in Primožem Trubarjem, ostale v ozadju. Polemična spisa, pravzaprav protipapeška pamfleta – v knjigi je latinski izvirnik natisnjen na parnih straneh, vzporedno pa ga spremlja slovenski prevod – sta zgovorna dokumenta časa. Objavljena sta bila, prvič anonimno leta 1556, po Vergerijevem izobčenju, potem ko je, sprva cerkveni diplomat in katoliški škof, prestopil med nasprotnike tridentinskega koncila, za katerega se je zavzemal kot papeški nuncij. Obe besedili tako kažeta idejni lok med mišljenjem in ravnanjem Vergerija ml. pred prelomom in po njem, ko je pred inkvizicijo zbežal v Nemčijo – in tam spoznal Trubarja. > IZTOK ILICH

Ob 150 letnici neodvisnosti in samostojnosti

ODVETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE IZDAJA ZBORNIK

SLAVNI SLOVENSKI PRAVDARJI

Slovenski odvetniki v umetnosti,
znanosti in politiki

OZS

ODVETNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE
1868 150 2018

Knjige, ki sodijo na knjižno polico
vsakega ljubitelja
slovenske
zgodovine!

Knjiga vsebuje tudi seznam
VESEH ODVETNIC IN ODVETNIKOV
od leta 1918 do današnjih dni.

Napisali so jo štirje odvetniki
ter devet vrhunskih zgodovinarjev
in arhivistov.

Izide septembra 2018 pri založbi
UMETNIŠKI KABINET PRIMOŽ PREMŽL.

Knjigo lahko naročite po elektronski pošti: knjiga150@odv-zb.si.

Cena 49 €

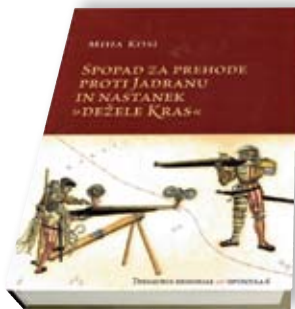
MIHA KOSI

SPOPAD ZA PREHODE PROTI JADRANU IN NASTANEK »DEŽELE KRAS«

Vojaška in politična zgodovina
Krasa od 12. do 16. stoletja
ZRC SAZU, 2018, m. v., 264 str., 19 €

Miha Kosi

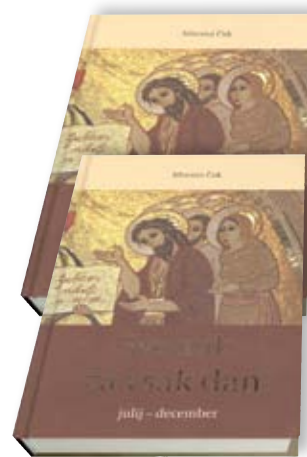

Razprava zgodovinarja Miha Kosija o vojaški in politični zgodovini Krasa od 12. do 16. stoletja dopolnjuje in hkrati nadgrajuje dosedanje vedenje o dogajanju na tem kosu slovenskega sveta med Srednjo Evropo in Jadranom. Občasno srečevanje z različnimi viri o trenjih in spopadih za nadzor nad tamkajšnjimi strateškimi prometnimi prehodi in trgovskimi potmi je avtorju ponudilo slikovito primerjavo, da lahko za Kras v sklopu slovenskega ozemlja, za katero velja, da je »na prepihu«, rečemo, da je »na burji«. Kras je ob koncu srednjega veka obsegal več ozemlja, kot planota v zaledju Tržaškega zaliva, vendar je bil kljub temu, še ugotavlja Kosi, v dosedanjem slovenskem zgodovinopisju – z daljnosežno pomembno »beneško vojno« (1508–1516) vred – prezrt oziroma še ni dobil primerne znanstvene obravnave. Tako kot tudi ne vprašanje o političnem značaju Krasa, ki je konec 15. in v delu 16. stoletja deloval kot samostojna dežela. Miha Kosi v knjigi ponuja svoj s številnimi doslej večinoma neupoštevanimi dokumenti utemeljen pogled na ta, za slovensko zgodovino zelo pomembna tematska sklopa. > IZTOK ILICH

SILVESTER ČUK

SVETNIK ZA VSAK DAN

Prva knjiga: januar – junij;
Druga knjiga, julij - december
Ognjišče, 2018, t. v., 408 str., 33,90 €

Prenovljena in razširjena izdaja v dveh bogato ilustriranih knjigah prinaša točno to, kar pove njen naslov – vsak dan v koledarskem letu lahko preberemo zgodbo o življenju in delu najmanj enega svetnika, zavetnika ali priprošnjika. Osnova knjige je bila istoimenska rubrika Radia Ognjišče, ki so jo začeli ustvarjati skoraj pred četrto stoletje. Legendarni slovenski rimskokatoliški duhovnik, pre-

vajalec in urednik Silvester Čuk (1940) je več let vztrajno zbiral zgodbe, podatke, citate in dopolnjeval pripovedi, tako da je vsak portret dolg približno poldrugo stran, za posamezne dneve so na kratko predstavljeni še drugi svetniki pa tudi razlaga in pomen njihovega imena, godovanje, poimenovanje cerkva in drugo. Vsak svetnik/svetnica je predstavljen/a tudi s sliko. Na koncu obeh delov so zahtevna in natančna poimenska kazala in sezname. Na dan, ko pišem tale zapis, 5. septembra 2018, mineva natanko 21 let, odkar se je ustavilo srce matere Tereze, znane kot Terezija iz Kalkute, ki velja za zavetnico najbolj ubogih med ubogimi. > RENATE RUGELJ

Mednarodno zasebno pravo EU

Avtorji: dr. Martina Repas, dr. Vesna Rijavec, dr. Rajko Knez, dr. Suzana Kraljič, dr. Tomaž Keresteš, dr. Tjaša Ivanc, dr. Jorg Sladič in dr. Andrej Ekart

Pričujoča knjiga sistematično, celovito in poglobljeno obravnava zelo dinamično in hitro razvijajoče se področje mednarodnega zasebnega prava EU v širšem pomenu.

Zajema vse centralne komponente tega področja: **mednarodno pristojnost, kolizijsko pravo ter priznanje in izvrševanje tujih sodnih odločb.**

Poleg splošnih teoretičnih temeljev mednarodnega zasebnega prava pa celovito in poglobljeno obravnava tudi **Bruseljsko uredbo Ia, Bruseljsko uredbo II bis, Rimske uredbe I, II in III, Preživninsko, Dedno, Insolvenčno uredbo, evropski izvršilni naslov, evropski plačilni nalog, spor majhnih vrednosti, evropski nalog za zamrznitev bančnih računov, mednarodno pravno pomoč, vročanje in dokazovanje.**

Zaradi širine področja in globine njenega obravnavanja je tako namenjena širokemu krogu uporabnikov: **odvetnikom, sodnikom, notarjem, pravnikom v gospodarstvu in negospodarstvu, akademski sferi in tudi študentom prava**, ki jo bodo lahko uporabljali pri znanstvenoraziskovalnem delu, v praksi in pri študiju.

cena: 74,00 €

www.uradni-list.si/knjigarna • e-naslov: prodaja@uradni-list.si
informacije po telefonu: 01/810 85 31

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

Andreas Knapp
POSLEDNJI KRISTJANI
Beg in izgon z Bližnjega vzhoda
(256 strani, 25,00 €)

Michael John Cusick
KLIK K BOGU
V okovih pornografije na spletu
(236 strani, 23,00 €)

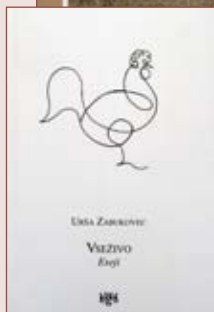
www.mohorjeva.org • info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

Društvo Marjan Rožanc letos podeljuje že šestindvajseto Rožančevo nagrado za najboljšo knjigo esejev. Žirijo so sestavljali Mateja Komel Snoj, Tomislav Virk, Marko Golja in Ifigenija Simonović (predsednica žirije). Žirija je obravnavala 31 knjig esejev, ki so izšle med julijem 2016 in julijem 2018.

Ožji izbor nominiranih knjig za najboljšo knjigo esejev

V ožji izbor so prišle štiri knjige:

- **Andrej Capuder:**
Zamrznjene besede
- **Jasmin B. Frelih:**
Bleda svoboda
- **Peter Kovačič Peršin:**
Stopinje v pesku zgodovine
- **Urša Zabukovec:**
Vseživo

Rožančev september se začne z novinarsko konferenco in razglasitvijo nominiranih knjig v torek, 11. septembra ob 11h v Trubarjevi hiši literature v Ljubljani.

V **torek, 18. septembra** ob 17h bomo položili venec na spominsko ploščo Marjanu Rožancu v Volčah, zvečer, ob 18h pa bo Manca Košir vodila pogovor z avtorji nominiranih knjig v Knjižnici Komen.

V **petek, 21. septembra** ob 18h bo Ignacija J. Fridl vodila večer z avtorji nominiranih knjig v Cankarjevem domu, v Štihovi dvorani.

V **soboto, 22. septembra** ob 16h bo svečana podelitev nagrade na Trubarjevi domačiji na Rašici, sprejel nas bo župan velikih Lašč, nastopali bodo učenci glasbene šole z Velikih Lašč, kot je v hvaležno sprejeti navadi pa nas bodo pogostile članice Društva podeželskih žena z Velikih Lašč.

JERRY A. COYNE

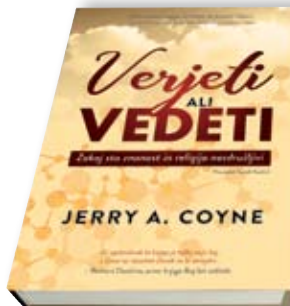
VERJETI ALI VEDETI

Zakaj sta znanost in religija nezdržljivi

prevod: Sandi Kodrič
UMco, zbirka Angažirano,
2018, m. v., 417 str., 24,90 €, JAK

Jerry A. Coyne

Jerry A. Coyne (1949) je doktoriral iz biologije na harvardski univerzi, zaposlen pa je kot profesor na oddelku za ekologijo in evolucijo na univerzi v Chicagu. V svojem delu se posveča predvsem raziskovanju evolucijske genetike in izvoru vrst. Napisal je številna odmevna knjižna dela, npr. *Why Evolution is True* (*Zakaj je evolucija*

resnična, 2009) in *Verjeti ali vedeti*, ki je njegovo prvo delo, prevedeno v slovenščino. Coyne je znan po svojih kritikah kreacionizma, ob tem pa je zagovornik ideje, da je znanost in religija nemogoče združiti. Kot evolucijski biolog v svojih delih z empiričnimi argumenti, kot so fosilni ostanki, primeri iz molekularne biologije in pa embriologije, prepričljivo zagovarja evolucijsko teorijo, ki jo je v svojem delu *O nastanku vrst* opisal že Charles Darwin. *Verjeti ali vedeti* je domišljeno in eruditsko izpisano humanistično delo, v katerem Coyne večplastno primerja temeljne pristope različnih religij in znanosti k razlaganju stvarnosti. Z doumljivo in strokovno utemeljeno analizo v knjigi razvija svojo osnovno tezo in pojasnjuje, zakaj je povezovanje ali celo združevanje znanosti in religije obsojeno na neuspeh. Medtem, ko znanost temelji na empirično merljivih dejstvih, ki so eksperimentalno ponovljiva, je religija, h kateri Coyne prišteva vero, dogme in razodetja, v svojem izvoru veliko bolj zamegljena in ima manj jasne temelje, ki mnogokrat vodijo k nenatančnim in iz logične perspektive nevzdržnim ter celo nasprotujočim si izpeljavam. Avtorjevo izhodišče je, da je v znanosti verovanje greh, v religiji pa krepost: to je tista nezdržljivost, ki vznemirja vernike, kadar skeptiki uporabljajo razum, da secirajo podmene njihove religije – pa naj gre za vstajenje, vesoljni potop ali pa za posmrtno nagrado za verske mučenike. V času vznika neokonzervativizma, ki smo mu priča v zadnjem desetletju, odmevno delo *Verjeti ali vedeti* spodbuja slehernega razmišljujočega bralca k razmisleku o resničnosti svojega izvora, odgovornosti za lastno življenje in o pravici odločanja v imenu drugega. > SAMO RUGELJ

... avtorjevo izhodišče je, da je v znanosti verovanje greh, v religiji pa krepost ...

Večer z Manco Košir: Zgodbe o knjigah in ljudeh

V torek, 11. septembra, ob 18. uri, v Ustvarjalnem centru Švicarija Manca Košir gosti vitezino poezije dr. Glorjano Veber in slikarja Silvestra Plotajsa Sicoe.

Dr. Glorjana Veber (1981) je na Filozofski fakulteti v Ljubljani doktorirala z delom *Poezija - element družbene spemembe*. Za pesmi je prejela več domačih in mednarodnih nagrad, leta 2017 naziv Vitezinja poezije. V Švicarijo bo prinesla dve svoji novi knjigi tik pred izidom in šopek zanimivih zgodb o različnih svetovih, skozi katere se giblje v stanjih čuječnosti ali globokega sna.

Silvester Plotajs Sicoe (1965), slikar, ki živi od prodaje svojih slik, poet, ki je objavil knjigo poezije *Hiše srca*, športnik, mož, poročen že 24 let, oče dveh hčera, navijač vseh Olimpij in kuhar jajc, pripravljenih na tisoče načinov. Knjiga *K**c gleda mu je zares všeč*. Pa še mnoge druge in zelo različne.

Glasba: harmonikarski duo **Miha Debevec** in **Dejan Kušer**.

ANJA KLANČAR

KO IZGUBIŠ ...

Zgodba o prebolevanju samomora v družini

Družina, 2018, m. v., 102 str., 14,90 €

Anja Klančar je spomine na dva usodno tragična dogodka v njenem življenju in na vmesni čas med njima – prvi je bil samomor mame leta 2007, drugi pa samomor očeta leta 2014 – pisala šest mesecev. Korak za korakom se je vračala v tedne, dneve, minute in sekunde, ki so prinesli usodne obrate zanjo, za njeno družino in okolico. Bralka in bralec dobita vpogled v procese, ki so tako psihološki kot tudi praktični, torej vpogled v vso realnost žalovanja in v nepredvidljiva nihanja v razpoloženju. Čeprav je avtorica študirala teologijo in opisuje religiozno-podeželsko okolje, v katerem se družinsko življenje prepleta z obiskovanjem maše ter z drugimi cerkvenimi in vaškimi obredi, njeni zapisi niso zagledani v teorijo. Namesto tega najdemo resnično človeško zgodbo, ki zaradi zapisovalskega poguma vzbuja tako bolečino kot svetlobo, tistim, ki so izgubili svojca zaradi samomora, pa lahko prinese občutek, da v lastnem žalovanju niso povsem sami. Kar je pravzaprav edino, kar osvobaja. Knjiga se konča z nekaj strokovnimi esejmi. > ŽIGA VALETIČ

MICHAEL JOHN CUSICK

KLIK K BOGU; V okovih pornografije na spletu

prevod: Niki Neubauer

Celjska Mohorjeva družba, 2018, m. v., 235 str., 23 €, JAK

V knjigi, ki išče vzporednice med hlastanjem po pornografiji in hrepenenjem po višji resnici oziroma po božjem, se protestantski pastor in terapevt Michael John Cusick dotakne aktualne teme. Zasvojenost s pornografijo enako kot katera koli druga zasvojenost prispeva k odtujenosti med ljudmi, v tem primeru zlasti med pari, prispeva pa tudi k nezmožnosti navezovanja intimnih

odnosov. Sodobni moški je do utvare seksualne svobode oddaljen nekaj klikov, spolnost in Bog pa sta v krščanskem svetu že zelo dolgo na bojni nogi. V pripovedi je Cusick zelo oseben, saj opisuje lastno pot in tudi mnoge druge primere kompulzivnega masturbiranja ob erotičnih revijah, ki se pri mladih moških lahko začne v času prebujanja hormonov. Obstajajo odvisnosti različnih stopenj – od masturbiranja ob pornografiji enkrat na leto do masturbiranja večkrat na dan –, njemu osebno pa je zmes krivde, ponosa, slabe vesti in zmedenosti uspelo ozavestiti in delno preseči z lastnim trudom ter s pomočjo partnerice, čeprav je bil v tem trikotniku vedno prisoten tudi Bog. Zaradi religijske konotacije bo knjiga verjetno bolj zanimiva za kristjane, manj pa za ateiste, ki morda prav tako želijo razrešiti pretirano masturbacijsko kompulzijo. > ŽIGA VALETIČ

DEJAN AUBREHT

ZATON POSAMEZNIKA

KUD Apokalipsa, zbirka Posebne izdaje, 2018, m. v., 189 str., 19 €

Delo slovenskega avtorja Dejana Aubrehta prinaša komentar ključne Kierkegaardove kategorije posamičnika in z njo povezanih tem. Knjiga je razdeljena na šest poglavij. V prvem se dotakne Nietzschejevega videnja nihilizma, »tega najgrozljivejšega od gostov«, in problematike definicije, kaj nihilizem sploh je. V poglavju Posamični primer se dotakne vprašanja, ali je sploh mogoče misliti singularnost »posamičnega primera« kot kategorijo, ne da bi iz nje napravili »univerzalno shemo« posamičnosti, oziroma ali ni po drugi strani singularnost brez univerzalnega le prazna lupina. Sledi razdelek H kategoriji posamičnika, kjer poudari, da ne gre samo za posamičnika Kierkegaarda, ampak za posamičnika kot kategorijo, gre v nekem smislu za vse nas. V poglavju Smisel se posveti primeru romunsko-francoskega filozofa Ciorana, pri nas ne ravno splošno znanega filozofa.

V poglavju Množična psihologija: čredni nagon in posameznik primerja Kierkegaarda in njegov spis *Z vidika mojega pisateljstva*, v katerem smo v slovenskem prevodu tega spisa v Dopolnilu priče svojevrstnemu »manifestu posamičnika«, ki ga je Kierkegaard napisal predvsem kot protest »proti množici«, ter Freudovi *Množični psihologiji in analizi jaza*. Zadnje poglavje z naslovom Kierkegaardov manifest posamičnika pokaže, »kako Kierkegaard kategorijo posamičnika razume kot neko preobrazbo sebstva, kot zaobrat v 'notranjost', kot vno- vično rojstvo, kot rojstvo subjektivnosti, kot resnico, ki se je subjekt lahko zave samo v svoji subjektivnosti«. Gre za delo, primerno za zahtevnejše bralce, ki jih zanima tematika posameznika in z njim povezana filozofska problematika. > SABINA BURKELJCA

BESEDNE POSTAJE V KNJIGARNI FILOZOFSKE FAKULTETE V LJUBLJANI

torek, 16. 10., ob 17. uri

Valentin Kalan, HYPOKRISIS:
Fenomenološka interpretacija
Aristotelovih epohalnih del
(Znanstvena založba FF)

torek, 23. 10., ob 17. uri

McKenzie Wark,
MOLEKULARNO RDEČE:
teorija za dobo antropocena
(Sophia)

torek, 6. 11., ob 17. uri

John Felstiner, PAUL CELAN:
pesnik, preživelec, Jud
(LUD Literatura)

sreda, 14. 11., ob 17. uri

Jacques Le Rider,
DUNAJSKA MODERNA IN
KRIZE IDENTITETE
(Studia humanitatis)

PRIJAZNO VABLJENI!

Dogodki so del kulturnega programa
knjigarne, ki ga sofinancira
Javna agencija za knjigo
Republike Slovenije.

Knjigarna FF (v pritličju Filozofske fakultete),
Aškerčeva 2, Ljubljana
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Jeseni bo Društvo slovenskih književnih prevajalcev kot vsako leto podelilo **Sovretovo nagrado**, priznanje za posebno uspele prevode leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, in **Jermanovo nagrado**, priznanje za posebno uspele prevode družboslovnih in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino.

Ožji izbor kandidatov za Sovretovo nagrado 2018

JELENA ISAK KRES s prevodom dela Homer: *Iliada* (izbor; Ljubljana: Mladinska knjiga, 2017)

Prevajalska pot Jelene Isak Kres se je začela pred osemnajstimi leti, ko se je kot prevajalka začela kaliti s sodelovanjem pri zbirkah (*Gaj Valerij Katul* 2000, *Zbadljivke po antičino* 2000, *Antična poezija* 2002) in krajšimi prevodi iz antične in novogrške poezije. Njena prva samostojna knjižna prevoda sta izšla l. 2006 (Evrpidova *Helena* in Aristofanove *Oblačice*), l. 2009 je objavila tudi antologijo helenističnega epigrama (*Vpletel bom belo vijolico*). Prevedla je tudi več knjig za otroke in mladino, vrhunec njenega dosedanjega prevajalskega dela pa je nedvomno prevod devetih spevov Homerjeve *Iliade*, ki je izšel l. 2017 v knjižni zbirki Kondor pri založbi Mladinska knjiga. Tu se je prevajalka suvereno spopadla ne le s Homerjevim epom ter vsemi njegovimi jezikovnimi in slogovnimi posebnostmi, ampak tudi s tradicijo in vplivom, ki ga je v zavesti premnogih bralcev pustil Anton Sovrè s svojim prevodom, objavljenim l. 1950. Prevajalka suvereno obvladuje vse jezikovne nivoje: besedje je izbrano in bogato, prevajalske rešitve domiselne in raznolike, heksametri izvornika so prevedeni ne le formalno pravilno in skladno s pravili prevajanja heksametra v slovenščino, ampak tudi vsebinsko dosledno in ujamejo bistvo izvirnega besedila; to lepo kažejo znane homerske primere. Prevajalka se je drugače kot Sovrè odločila, da »duha izvornika« ne bo skušala zajeti tudi v jeziku, zato se je odrekla namenskem arhaiziranju in uvažanju nenavadnega izrazja, kar bi koga, ki mu je sovretovski patos všeč, utegnilo zmotiti, vendar pa to daje prevodu novo svežino in lahkost ter ga bolj približa sodobnemu bralcu. Obžalujemo lahko, da je preveden samo izbor (dobra tretjina epa) in ne celota.

UROŠ KALČIČ s prevodom dveh romanov Donne Tartt: *Skrivna zgodovina* in *Lišček* (Ljubljana: Cankarjeva založba, 2016 in 2017)

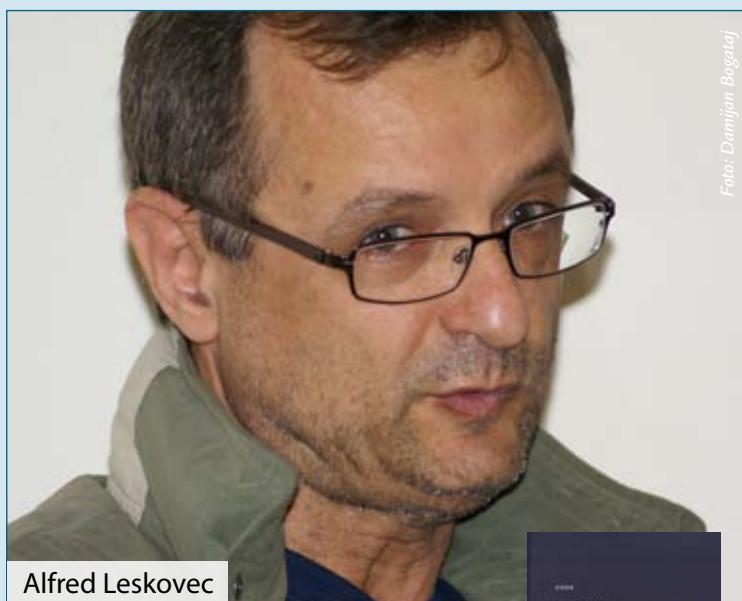

S svojo avtorsko prozo se je Uroš Kalčič vpisal na vidno mesto v slovenski književnosti, širši javnosti pa je še dosti bolj poznan kot prevajalec z obsežnim in raznolikim opusom, ki sega od strokovne literature (npr. temeljne Frazerjeve antropološke in religioške študije *Zlata veja* ali Swedenborgove mistike) do mladinskega leposlovja (*Čopičevi Doživljaji mačka Toša*) in leposlovja za odrasle. Med slednjim najdemo (sodobne) klasike, kakršni so Rushdiejevi *Otroci polnoči*, Pamukov roman *Ime mi je rdeča* ali Lawrenceov *Ljubimec lady Chatterley*, kakor tudi kakovostno žanrsko literaturo (kriminalke švedskega pisatelja Mankella, Tolkienov *Silmarillion*, v zadnjih letih Follettovo zgodovinsko fikcijo). Na vseh teh raznovrstnih področjih prevaja Kalčič suvereno, in kadar mu izvornik dopušča, tudi bravurozno. Prožno preigrava širok razpon jezikovnih registrov in izdatno razišče zgodovinsko, družbeno in druga ozadja prevajanega dela. Vse to nadgrajuje z bogatim, razvejanim besediščem, v katerem bralca spet in spet prijetno preseneti kakšna manj poznana, a nadvse »zmohtna« beseda, in s tekočo slovensko skladnjo, v kateri, kot je prav, ni več sledu o sintaksi izvirnega jezika. Tako so njegovi prevodi vrhunsko berljivi, pa četudi gre za slogovno zahtevna besedila. V letih 2016 in 2017 smo opisane odlike lahko opazovali v Kalčičevih prevodih kulture sodobne ameriške pisateljice Donne Tartt: v *Skrivni zgodovini* in *Liščku*. Obsežna romana se spogledujeta z žanrom kriminalke, vendar ga daleč presejata, saj se osredinjata na psihološki razvoj in življenjsko filozofijo protagonistov, podprta pa sta s teoretičnim znanjem na različnih področjih, denimo v klasični filologiji in umetnostni zgodovini.

Po presoji društvene komisije za nagrade in priznanja (letos v sestavi Drago Bajt, Aleš Berger, Matej Hriberšek, Majda Kne in Nada Grošelj kot predsednica) sta se letos v ožji izbor uvrstila po dva kandidata za vsako od nagrad.

Ožji izbor kandidatov za Jermanovo nagrado 2018

ALFRED LESKOVEC s prevodom dela Carl Gustav Jung: *Psihologija in alkimija* (Ljubljana: Beletrina, 2017)

Diplomirani filozof in germanist Alfred Leskovec že več kot dvajset let bogati slovensko prevodno književnost s prevodi pomembnih, zahtevnih in pogosto zelo obsežnih del s področja humanistike in družboslovja, predvsem filozofije, sociologije in teologije. Iz vrst »njegovih« mislecev omenimo samo Friedricha Nietzscheja, Ernsta Benza, Oswalda Spenglerja, Arthurja Schopenhauerja, Rüdigerja Safranskega, Ernsta Jüngerja ali Theodorja Adorna, v zadnjih dveh letih pa Elmersovo *Svoboda in ekonomijo*, Sedláčkovu in Tanzerjevo *Lilit in demone kapitala*, Assmannovo *Totalno religijo* – in seveda Jungovo *Psihologijo in alkimijo*. Utemeljitelj analitične psihologije, Švicar Carl Gustav Jung (1875–1961), v zajetni *Psihologiji in alkimiji* preučuje vzporednice med alkimijo, krščanstvom in psihološkimi simboli. Ko je alkimist poskušal raziskati resnično naravo snovi, naj bi nehote projiciral vanjo svoje nezavedno: neosebne, kolektivne arhetipe. Tako se, denimo, motiv samoroga, ki se najde v cerkveni alegoriki kot simbol božje moči, Kristusa, in v poganski filozofiji narave, pojavi tudi v alkimiji kot simbol Merkurja, spiritusa vitae, zlata. Že iz tega skrajno skopega povzetka enega od poglavij lahko zaslutimo, kako zahteven prevajalski zalogaj je Jungovo delo: poleg tega, da mora prevajalec usvojiti slovenski jungovski besednjak, potrebuje tudi široko erudicijo in raziskovalno vztrajnost, ko sloveni številne sklice na antične in srednjeveške spise, pogosto spisane v klasičnih jezikih, in celo na kitajska in druga azijska besedila. Alfred Leskovec je to nalogo suvereno opravil, obenem pa izkazal jezikovni čut in spretnost, ki izstopata v več njegovih prevodih: njegove stavčne periode kljub eruditski kompleksnosti ne zameglijo pomena, temveč ga podajo v izbrani, neposiljeni slovenščini na način, ki je bralcu dostopen in kljub zahtevnosti snovi berljiv, celo privlačen.

VID SNOJ s prevodom dela John Felstiner: *Paul Celan: pesnik, preživelec, Jud* (Ljubljana: LUD Literatura, 2017)

Literarnega komparativista Vida Snoja poznamo tako po avtorskih študijah kot po prevodih leposlovja, zlasti poezije, in neleposlovja s področij literarne teorije, filozofije, mistike; tu lahko omenimo Auerbachovo *Mimesis*, Collijevo *Rojstvo filozofije*, Scholemove *Poglavitne tokove v judovski mistiki*, Steinerjeve *Resnične prisotnosti* ali Vajdovo *Judovsko srednjeveško misel*. Kot na dlani je eno njegovih osrednjih zanimanj judovska misel, zato ni presenetljivo, da se v zadnjih letih posveča nemško piščočemu pesniku judovskih korenin Paulu Celanu v dveh vlogah, kot prevajalec (precej njegovih pesmi je že objavil v antologiji *Potonjena dežela*) in kot teoretik. Leta 2017 je pri Literaturi izšel njegov prevod študije *Paul Celan: pesnik, preživelec, Jud* ameriškega avtorja Johna Felstinerja. Felstiner prinaša Celanov življenjepis, predvsem pa natančne analize njegove poezije, ki so od prevajalca zahtevale veliko znanstveno natančnost in iznajdljivost; pogosto namreč obravnava angleške prevode Celanovih izvorno nemških pesmi. Prevajalec je torej moral pri vsakem citatu razmisliti, ali se Felstinerjeve besede nanašajo predvsem na izvirnik ali izrecno na angleški prevod, in se odločiti za najustreznejšo rešitev; kadar se njegov slovenski in Felstinerjev angleški prevod razlikujeta, v opombah opozarja na razlike. Poskrbel je tudi za znanstveni aparat, saj je citate praviloma navajal v izvirniku, v lastnem slovenskem prevodu, v slovenskem prevodu svojih prevajalskih predhodnikov (če je obstajal) in še v angleškem prevodu. To filološko natančnost je nadgradil z zelo posrečenimi prevajalskimi rešitvami in ravno prav inovativnim in sočnim jezikom, kakršen zaznamuje tudi druge Snojeve avtorske in prevodne tekste. Tako je knjiga kljub visoki strokovni ravni v bralni užitek vsakomur, ki se rad pogloblja v vsebinske, idejne in oblikovne tančine poezije.

34. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

20.—25. 11.

1. Pisateljski oder

Z ravnice letošnjega Pisateljskega odra, kjer bodo dobrodošli pisatelji iz Madžarske, bomo zrlí daleč, v dalj, tudi z rubriko Najdeni v prevodu, v kateri bodo bralec, prevajalec in interpret priklicali Madžarsko, Palestino, Katalonijo, Irsko in Belorusijo; Zoran Pevec, denimo, je strasten bralec Eduarda Akulina.

Daleč, da. Čez meje; književnica in magistrica sociologije **Nina Dragičević** pripravlja niz pogovorov z avtorji, ki gredo vsak s svojo specifično govorico – čez meje. S **Petro Kolmančič** se bomo pogovarjali ne le o njeni zadnji pesniški zbirki, temveč o njenem celotnem literarnem opusu, za katerega sta značilna (med drugim) vpisovanje in opisovanje erotične želje, telesnosti. Slednjo sicer prečijo meje telesa, a zdi se, da avtorica telo uporabi natanko za razmejitev, kot nekakšno antimejo.

Dejan Koban pa je pesnik, poln nenavadnosti. Še posebej, ko svoja dela izvaja v javnem prostoru. Včasih piše v rudniku. Sredi najhujše zime je svoja dela bral v kotlovnici. Kot organizator pesniških večerov je med pomembnejšimi figurami za mlade, še ne uveljavljene pesnike. Njegovo zanimanje za avantgardno in t. i. eksperimentalno (slovensko) poezijo in očitne reference na body art umetnico **Marino Abramović** ga umeščajo med avtorje, ki želijo za vsako ceno čez vsako mejo. **Cvetka Bevc** sodi med razmeroma redke literate v tukajšnjem prostoru, ki svoje pisanje izvrstno spajajo z afiniteto do glasbe in njenih učinkov. Pesniška zbirka *Siringa* je gotovo takšen primer. Piščal, ki je pravzaprav Siringa sama, je vir glasbe, ki presega temeljne omejitve sveta, v pesmih Cvetke Bevc pa nato tisto, kar se je zdelo onkray sveta, kot ga poznamo, postane še kako realno, le senzibilnosti se ne smemo odreči. Kot zapiše Cvetka: »Nekaj se je moralo zgoditi.« Težko je napovedati, o čem vse se bomo pogovarjali z dvojico **Maja Vidmar – Barbara Korun**. V ospredju bo gotovo vez med feminizmom in literaturo, prek njunih lastnih strategij bomo odprli možnosti preživetja v razmerah, ki jih zaznamujeta kompetitivnost in imperativ zmage, ter tako ugotovljali, koliko njuno precej iskreno in eksplicitno izrekanje kljubuje tako kapitalističnim kot patriarhalnim mejam (normam) izkazovanja šibkosti, telesnosti, prezira do uveljavljenega itn.

Oder Društva slovenskih pisateljev je tudi prostor **LGBT literature**; kaj sploh je LGBT literatura? Kaj so njene posebnosti, komu je namenjena, koga nagovarja in koga neizmerno moti? Kako to, da je v slovenskem prostoru postala tako močna, in zakaj lezbična prednjači pred gejevsko (ki večinoma celo nastaja v tujini)? Pa tudi kako zelo uspešna je v prevodih v tuje jezike. **Brane Mozetič** se bo o tem pogovarjal s strokovnjakinja **Alojzijo Zupan Sosič**, z ustvarjalkama **Suzano Tratnik** in **Natašo Velikonja** ter pesnikoma **Milanom Šeljem** in **Urošem Prahom**. Slišali bomo tudi odlomke iz njihove literarne bere, na petkov večer.

In sobotni večer? **Slam poezija!**

Poskusov, da bi se slam poezija, na pobudo **Marca Kellyja Smitha** rojena v osemdesetih letih v čičaških klubih, uveljavila in prišla v slovenskem okolju, je bilo več. Zadnji val je naše kraje zajel pred dvema letoma, ko so večere slam poezije začeli organizirati v Kamniku, Mariboru, Celju in na Ptuj, pozneje se je pridružila še Ljubljana. Jeseni 2016 je bilo v Mariboru prvo državno prvenstvo, prva državna prvakinja pa je postala mariborska pesnica **Nina Medved**.

Organizatorji lokalnih slam dogodkov **Pest-Besed** (Kamnik), **Ožuljeni jezik** (Maribor), **Zasljemimo!** (Celje), **Udarno in ekspresivno** (Ptuj) in **Mi smo tu** (Ljubljana) so se povezali v neformalno zvezo **SiSlam**, ki bdi nad izvedbo državnih prvenstev in skrbi za povezovanje slovenskih slamerjev. V pičlih treh letih je slam poezija postala ena najpopularnejših oblik pesniškega nastopa pri nas, v celoti ji je bila posvečena prva izvedba celjskega pesniškega festivala **Izrekanja**, ki se je je udeležil tudi **Marc Kelly Smith**, slam kot oblika pesniškega performansa pa je dozorel tudi za prvo temeljito teoretično obravnavo, ki je nastala na pobudo slovenskega pesnika **Petra Semoliča**.

Na pisateljskem odru Slovenskega knjižnega sejma bomo priče nastopu najboljših slovenskih slam pesnikov in pesniškega gosta iz Madžarske, pred tem pa bodo o slamu kot relevantni pesniški obliki spregovorili **Peter Semolič**, **Nina Medved** in **Kristian Koželj**.

Iz risa mednarodnih sodelovanj Društva slovenskih pisateljev bomo skupaj z Avstrijskim kulturnim forumom in založbo **Litera** gostili

Vladimirja Verliba z Dunaja. Na sejmu bo predstavil svoj novi prevod, ki bo jeseni izšel pri založbi **Litera**. Predstavili bomo tudi nove knjige iz edicije *Litteræ Slovenicæ*, nemški prevod pesniške zbirke *To noč bodo hrošči prilezli iz zemlje* **Jane Putrle Srdić**.

Vnovič bomo tkali vezi z založbami; **KOOPERATIVA THD**, konzorcij petih humanističnih založb (Založba /^{*}cf., Analecta, Krtina, Sophia, Studia humanitatis), se bo na Pisateljskem odru predstavila s petimi oz. šestimi **okroglimi mizami**. Obetajo se poglobljene razprave o temah, ki jih obravnavajo knjige, kot sta sveži prevod posthumno izdanih esejev *Retrotopija* in zbornik *Brezplačno kosilo za vse?* **Zygmunta Baumana**.

Založbe bomo povprašali tudi o knjigah letošnjih jubilarantov, zazrli se bomo v zamejstvo ter se spominjali **Radeta Krstiča**, **Aleša Debeljaka**, **Milana Vincetiča**, **Štefke Drolc**, skupaj z Združenjem dramskih umetnikov.

Tudi pesem bo. **Vlado Kreslin**, pridete?

Tudi letos je **Radio ARS** medijski partner sejma, ki na Pisateljskem odru in v dvoranah neposredno ustvarja del svojega programa. Ena od poslastic bo nedvomno v soboto, 24.11., ob 20h, ko bo v Štihovi dvorani radijska igra v živo, po romanu **Andreja Nikolaidisa**, *Madžarski stavek* (prevod **Dijana Matković**). Lani je bil nagraden s priznanjem **Meše Selimovića** za najboljši roman na področju nekdanje Jugoslavije, poleg vsega ostalega pa je zgrajen na jezikovni posebnosti, to je 100 strani dolgi povedi. Režiser pa bo nihče drug kot človek, ki bo imel oktobra v newyorškem Muzeju sodobne umetnosti (Moma) retrospektivo svojih filmov: **Karpo Godina!**

2. Država v fokusu: MADŽARSKA!

Na začetku 20. stoletja so na Madžarskem za beležili prigodo pisatelja Frigyesa Karinthyja, ki naj bi zaradi pomanjkanja denarja nekoč v kavarni plačal račun z nekaj stranmi svojega nastajajočega dela. Iz anekdote danes ni moč ugotoviti usode iz zvezka iztrganih listov, gotovo pa je, da ta nenavadna valuta ni korenito spremenila gospodarskih razmer. Natakar si s tem ni mogel kupiti novih čevljev, niti plačati kozarca vina, vendar je od znanega pisatelja sprejel te do roba popisane strani za plačilo. Toda kaj bi bilo, če bi se takšen način plačila uveljavil? Kakšna bi bila, na primer, cena Pétra Nádasa, madžarskega častnega gosta Slovenskega knjižnega sejma? Na njegove povedi bi prežali lepo oblečeni, našopirjeni poslovneži. Spoznali bi, koliko je vredna ena sama stran romana *Vzporodne pripovedi*, enega največjih del 20. stoletja. Nenadoma bi imeli pred seboj rudnik zlata. In roman o diktaturi *Beli kralj Györgya Dragomána* bi bil najmanj tako dobra naložba kot državni skladi neke hitro razvijajoče se države. Vsakdo bi gostom svoje knjige razkazoval tako ponosno, kot zdaj pripoveduje o zadnjem počitnikovanju in o tamkajšnjih doživetjih, ali pa vsaj o fotografijah, ki jih je tam posnel.

Globoka, intelektualna poezija Istvána Vörösa ali silni verzi danes osemdesetletne Zsuzse Takács bi bili skriti v železnih trezorjih v globinah kleti. Ottó Tolnai, pesnik sinjega Jadrana, bi bil privilegij najsposobnejših bralcev, ob božičnem času pa bi si vsak otrok zaželel namesto telefona v roke vzeti knjigo *Budimpešta pripoveduje* izpod peresa Kinge Tittel. Najbolj iskana roba na črnem trgu bi bila uspešna kriminalka *Budapest Noir* Vilmosa Kondorja, za nakup knjige *O melanholiji* Lászla F. Földényija pa bi se splačalo vzeti tudi kredit. Vrednost knjig bi na tem svetu le še rasla in rasla ...

Čeprav bi bil po tistem jutru v kavarni pred stotimi leti izid lahko tudi takšen, do tega vendarle ni prišlo. Kljub temu si pisatelji z Madžarske, ki so letos častni gostje Slovenskega knjižnega sejma in katerih knjige so zdaj dostopne tudi slovenskemu bralstvu, zaslužijo vso pozornost. Njihovi pogledi bodo odstirali tančice prelepe, a za večino Slovencev nekoliko skrivnostne, velike sosedne na vzhodni meji. Žanrsko obarvani bodo našli svoj prostor na Pisateljskem odru, Debatni kavarni in Forumu.

Ne spreglejte:

- SO, 24. novembra, ob 19. uri: sklepni dogodek 34. Slovenskega knjižnega sejma: Péter Nádas, Častni gost 34. SKS, v pogovoru z Alešem Štegerjem (Klub CD)

Tudi glasba in ples bosta!

Hot Jazz Band, verjetno najuspešnejša madžarska jazzovska zasedba, bo odprl letošnji se-

Nádas Péter

Dragoman Gyorgy

Vörös István

Takács Zsuzsa

Tolnai Ottó

Tittel Kinga

Foldenyi Laszlo

jem in nastopil na samostojnem koncertu (PE, 23. novembra, ob 19. uri, Klub CD). V repertoarju z lastno interpretacijo oživlja 20., 30. in 40. leta, zgodnji jazz, swing in dixieland revival, ob tem pa ne pozabljajo na bogato zapuščino madžarskih ustvarjalcev iz istega obdobja. Glasba, ki jo igrajo, nam v spomin priključuje zvezdnike, kot so Katalin Karády, Pál Kalmár, Gyula Kabos, Louis Armstrong, Benny Goodman in Bing Crosby, ter skladatelje, kot so Rezső Seress, Alfred Márkus, Szabolcs Fényes, George Gershwin, Duke Ellington in Fats Waller.

Cimbalist **Miklós Lukács**, eden najbolj izstopajočih akterjev na madžarski glasbeni sceni, je svoj lastni trio z imenom *Cimbiózis* (Cimbioza) ustanovil leta 2013, skupaj z bobnarjem Istvánom Balóm in kontrabasistom Györgyem Orbánom. V njegovi glasbi sta prisotna tako jazz kot klasična glasba, pobljže pa ga bomo lahko spoznali na samostojnem večernem koncertu v Klubu CD (SR, 21. novembra, ob 20. uri). **The Station** (Postaja) je plesna predstava, ki sta jo zasnovala (in v njej tudi igrata) Ferenc Fehér in Dávid Mikó. Namesto o lepi družini, ki postopa na postaji in čaka, ta zgodba raje govori o nečem drugem ... Kot poslastico si jo bomo mogoče privoščiti za konec, in sicer na sklepnem večeru 34. Slovenskega knjižnega sejma v soboto, 24. novembra, ob 20. uri.

Film

SR, 21. novembra, ob 19. uri
Budimpešta noir (Budapest Noir)

Režija: Éva Gárdos (2017)

Kriminalka, drama, zgodovina

Leta 1936, v trenutku, ko se je Madžarska pripravljala na zavezništvo s Hitlerjem, se v Budimpešti zgodi skrivnostni umor mladega in lepega dekleta, ki ga nihče ne želi raziskati ...

SO, 24. novembra, ob 19. uri

Mesar, vlačuga in enooki moški (A hentes, a kurva és a félszemű)

Režija: János Szász (2017)

Zgodovinska drama

Zgodba o divjem in nenasitnem ljubezenskem trikotniku ter počasnem propadu treh posameznikov, ki vstopijo v svet grešnosti.

SO, 24. novembra, ob 21. uri

Davitelj (A martfűi rém)

Režija: Árpád Sopsits (2016)

Psihološki triler

Vrsta grozljivih umorov šokira majhno mesto Martfű v provincialni Madžarski ...

NE, 25. novembra, ob 17. uri

Dečki Pavlove ulice

Madžarsko-ameriški film je nastal leta 1969 po literarni predlogi istoimenskega romana Ferenc Molnarja (1878–1941), enega najbolj znanih madžarskih avtorjev dvajsetega stoletja. Zgodba pripoveduje o odraščanju, dogodivščinah, tovarištvu in pogumu, ki so še kako aktualni v tem času.

34. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

3. Debatna kavarna

Tradicionalno frekventen prostor v prvem preddverju bo v dopoldanskem času letos namenjen mlajši publiki na tako imenovanih Debatnih matinejah, splošnim debatam za najširšo publiko bodo namenjeni popoldanski termini, akademskim in strokovnim temam pa dodaten prostor v eni od konferenčnih dvoran (M1). Vsebinsko izhodišče je transformativna literatura, knjige, ki vplivajo in spreminjajo način našega bitja in žitja.

Sredin debatni večer bo posvečen kriminalkam in se bo nadaljeval s projekcijo filmske adaptacije kriminalnega romana *Budapest Noir*, ki jo bo organizirala gostujoča država Madžarska, v četrtek zjutraj bodo debate prepuščene dijaškim piscem, ki bodo prebirali svoja literarna dela, o njih debatirali in se urili v javnem razpravljanju, v petek zvečer pa se bomo posvetili ženskim likom iz slovenske literature, kar se bo vsebinsko nadaljevalo na večeru Impro lige.

4. Cicifest

Na Cicifestu bo otrokom na voljo več kot 80 ur programa:

- Opera za otroke Martin Krpan, Cona 8
- Balet za otroke La Fontainove basni
- Opera Glasbena hiša, Cona 8
- z MGML-jem spoznajmo srednji vek
- vsak dan ob 17. uri gledališče Kamišibaj
- zapojmo z Adijem Smolarjem
- druženje s pisatelji
- predstava Žogica Marogica, Pionirski dom
- Sapramiška, Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož
- Koncert Rock Akademija, Pionirski dom
- Norčije in čarovnije ter čarodej Jole Cole
- Delavnice in ustvarjalnice ...

Letos bodo na Cicifestu prvič tudi strokovne teme. V sodelovanju s strokovnjaki iz Centra za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti

Sejemski urnik:

TO, 20. novembra, od 12. do 20. ure

SR, 21. novembra, od 9. do 20. ure

ČE, 22. novembra, od 9. do 20. ure

PE, 23. novembra, od 9. do 22. ure

SO, 24. novembra, od 9. do 22. ure

NE, 25. novembra, od 9. do 18. ure

(CRSN) v okviru Pedagoške fakultete v Ljubljani, se bomo posvetili nadarjenim in otrokom s posebnimi potrebami.

Lila Prap – ambasadorica Cicifesta 2018

Ambasadorica Cicifesta 2018 je Lilijana Praprotnik Zupančič, bolj znana pod imenom **Lila Prap**, vsestranska ustvarjalka in umetnica, ki svoja dela načrtuje sama, piše besedila, slika podobe in jih oblikuje v knjige, polne navihanosti. Kot letošnja ambasadorica Cicifesta je takole zapisala poslanico za najmlajše obiskovalce:

»Zakaj imajo nekateri ljudje tako radi knjige? Hm, težko vprašanje!

Mogoče zato, ker so koristne?

Recimo: S knjigo lahko odganjaš muhe. Se pahljaš, ko je vroče. S knjigo si zakriješ obraz, če nočeš, da bi te kdo videl. Težke knjige uporabiš namesto uteži, da si krepiš mišice. Knjigo lahko uporabiš kot senčnik, ko je sonce, ali kot dežnik, ko dežuje. Za dež so primerne samo knjige s plastičnim ovitkom, da ne bo pomote. S knjigo na glavi lahko vadiš hojo manekenk. S tankima knjigama pod pazduhama pa se

naučiš, kako pravilno jesti s finimi ljudmi. Nekaj knjig naložiš eno na drugo, da dosežeš stvari na najvišjih policah. Ali pa daš katero od njih pod zadnjico, če je stol za mizo prenizek. Lahko podložiš tudi nogo od stola, če se ti stol maje.

Iz knjig lahko sezidaš skrivališče ali celo grad!

Grad? Ampak za koga? Kdo vse pa živi na gradu?

Naj odprem katero od knjig in pogledam vanjo, pravite. Pa bom vse izvedela!

A, knjigo odpreš, pa si ... brrr, med samimi zmaji ... tale? ... sem že v čudežni deželi, kjer na drevesih rastejo pravljice ... ta? ... med samimi medvedki sladkosnedki, ... no, v tej z letečo žlico odletim kdove kam.

Kaj pa je v teje? Grad s pravim princem! In hudobno mačeho in princesko in ...

Ampak tu imam še kup zanimivih knjig! Pesmice za spanje, priločnik za igranje, pa zgodbe o piratih, čarovnicah in škratih! Pa o marsovcih, junakih, letečih slonih in bedakih ...

Pa ...

Kdo bi si mislil, da se v knjigah skriva toliko zanimivih stvari! No, zdaj pa vem, zakaj imajo nekateri ljudje tako radi knjige.

Komaj čakam, da vse preberem! Kaj pa vi?«

5. Forum

Letošnji Forum bo gostil več kot petdeset dogodkov, ki bodo na odru v Drugem predverju Cankarjevega doma založnike in avtorje zblíževali s svojimi bralci in kupci. Kratke, največ enourne prireditve bodo tkale neposredne vezi, poglobljale zanimanje in razumevanje novoizdanih knjig tako za najmlajše občinstvo v dopoldanskem času kot za resne bralce v popoldanskih in večernih urah. Tu se bo ne samo bralo, ampak tudi pe-
lo, preizkušalo in igralo!

6. Ilustratorski kot

Prodajna razstava najvidnejših slovenskih ilustratorjev in ilustratork, skupinsko podpisovanje slikanic, **vsak dan ob 18. uri**. Na odru Foruma pogovori o sedanjosti in prihodnosti slovenske ilustracije, tudi v sklopu projekta Slovenija država gostja na FBF 2022.

7. Založniška akademija

Osrednja tema letošnje založniške akademije bo mladinska književnost, osredotočili pa se bomo na troje vprašanj: kako najstnike spodbujati k branju knjižnih vsebin, kako vrednotiti mladinsko književnost ter ali v mladinski književnosti obstajajo primerne in neprimerne teme. Akademije se bosta kot predavatelja udeležila predsednika žirij dveh pomembnih evropskih nagrad za mladinsko književnost. Iz Velike Britanije prihaja **Jake Hope**, predsednik žirije nagrade Carnegie Medal, ki jo podeljuje združenje britanskih knjižnic, iz Nemčije pa **Ralf Schweikart**, ki vodi Arbeitskreis für Jugendliteratur, krovno organizacijo vseh, ki se v Nemčiji ukvarjajo z mladinsko književnostjo, pod njenim okriljem pa podeljujejo Deutsche Jugendliteraturpreis, najprestižnejšo nemško nagrado za mladinsko književnost. Oba gosta redno pišeta in predavata o mladinski književnosti. V okviru založniške akademije bomo predstavili tudi letošnji *Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig* in pripravili nekaj debat na to temo.

8. Najs(t)

Drugi Najs(t) bo tudi letos dajal glas neslišanim. Zanimali nas bodo avtorji in avtorice, ki jim ni vseeno, kam gre svet in mi z njim, in se ne zadovoljijo s površnimi vsebinami, imajo kaj sporočiti in to sporočajo tako, da nas navdihujejo. Program Najs(t) pripravljamo skupaj z raznovrstnimi partnerji. To so: Mladinski festival angažiranega pisanja Itn., Novi dijak, Vodnikova domačija, Pionirski dom in Inštitut 8. marec. Članica Novega dijaka **Aiko Zakrajšek** se bo pogovarjala s svojima najljubšima avtorjema: **Ano Pepelnik** in **Mitjo Drabom**. Improvizacijska skupina Pionirskega doma bo na temo naših najljubših knjižnih junakinj pripravila kratko gledališko predstavo, skupaj z Inštitutom 8. marec pa pripravljamo pogovor na temo ženskih junakinj v pravljicah in mladinskih delih. **Pia Prezelj**, najmlajša prevajalka kultne zbirke Moderni klasiki, bo predstavila knjigo *Priročnik za čistilke*, organiziramo pa tudi Bralnico – odprt oder, na katerega vas bomo povabili, da preberete svoja literarna dela.

9. Kulinartfest

Letos se Cankar in jedi iz njegovega časa ponujajo same od sebe. Kuhanje v živo, degustacije, predstavitve kuharskih knjig, pogovori o hrani, zdravju, dietah ... se bodo vrstili okoli prave kuhinje. Poskusili bomo tudi ričet po receptu gostilne na Rožniku, ki ga je imel Cankar najraje.

10. Gostujoče mesto

Na Slovenskem knjižnem sejmu bo v letu 2018, Vilharjevem letu, sejem gostil občino Postojna. V ta namen občina pripravlja številne dejavnosti, ki bodo popestrile sejmsko dogajanje in pustile utrinek Postojne in okolice tudi zunaj občinskih meja.

Seveda se bomo ob Vilharjevem letu posebej posvetili tudi **Miroslavu Vilharju**, in sicer s predstavitvijo knjige *Pripoved o življenju in delu Miroslava Vilharja* **Brigite Tornič Milharčič** ter z Vilharjevo spevoigro *Jamska Ivanka*. Za ljubitelje filmske umetnosti bo poskrbelo društvo Kolut s predstavitvijo prvega dela dokumentarnega filma *Dediščina furmanstva*.

Zavod Znanje Postojna OE Notranjski muzej bo za najmlajše pripravil delavnico z naslovom Eksperimentalni laboratorij kraških pojavov. Animacijsko delavnico DO-RE-MI na 1, 2, 3, ki ponuja raziskovanje sveta glasbe in spoznavanja prvih not na drugačen način, pa bo v sodelovanju z zavodom pripravila **Jerneja Sojer Smerdu**.

V sklopu predstavitev dejavnosti OE Kulturni dom Postojna bosta potekala jazz koncert skupine Just Friends in poslikava obraza za otroke, ki jo bo vodila **Andreja Posega**.

Stojnico, kjer bo predstavljena turistična in druga ponudba občine, bo pripravil OE Turizem, na njej pa bo sodelovala tudi družba Postojnska jama d.d.. Poleg promocijskega filma in gradiva si boste lahko ogledali in preizkusili tipičen vagonček, ki vas bo s pomočjo VR-očal popeljal na virtualni obisk Postojnske jame.

Več o sejmu na:

www.knjiznisejem.si

TRETJI DEL ROMANTIČNE USPEŠNICE JOJO MOYES!

NADALJEVANJE
SVETOVNE
USPEŠNICE

Potem ko je Jojo Moyes z ganljivim romanom *Ob tebi* spravila v jok bralke po vsem svetu in na številne prošnje napisala nadaljevanje *Brez tebe*, s tretjo knjigo končno razveseljuje vse tiste, ki se jim zgodba o simpatični Lou Clark še ni zdela dokončana. V želji, da bi Lou končno odkrila, kdo je, sprejme službo v New Yorku. Pričaka jo prestižni svet blišča in razkošja, ki je svetlobna leta stran od doma in družine. A ko prvi čar mine, se Lou znajde pred izbiro ...

RAHLOČUTNO

TRACY BROGAN

PREDAJA V VIŠAVJU

prevod: Katja Jeraj Valentinčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 365 str., 12,90 €

Fiona Sinclair je pri sedemnajstih po kraljevem ukazu prisiljena v poroko z Mylesom Campbellom iz sovražnega klana. Sinclairjevi že leta verjamejo, da je Mylesov oče Cedric umoril Fionino mater. Mladoporočenca si poroke nista želela in Fiona je odločena, da bo karseda težavna žena kljub temu, da se zdi Mylesovo vedenje pozitivno naravnano in sta si telesno privlačna. Na poti v novo domovanje Fiona pobegne, Myles pa se z nekaj možmi poda na njeno iskanje. Medtem ko najdejo Fiono, je napaden preostanek njihove skupine in v boju je hudo poškodovan Mylesov oče. Mož za to krivi Fiono, zaveda pa se, da mu oče ni razkril vse resnice o smrti njene matere. Katere skrivnosti razdvajajo klana in preprečujejo, da bi si Fiona in Myles zaupala ter se preputila poželenju in nežnejšim čustvom? > KLARA JARC

K. A. TUCKER

ZAKOPANA VODA

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 479 str., 13,99 €

Zakopana voda je prvi del v istoimenski seriji pri nas sicer že dobro znane in priljubljene kanadske pisateljice, ki vedno znova navdušuje z rahločutnimi ljubezenskimi zgodbami. Tokrat je za gonilo zgodbe izbrala resnejšo temo, in sicer nasilno zvezo, iz katere skuša pobegniti glavna junakinja. Alexandria je bila nekoč povsem običajna najstnica iz precej revne družine, ki jo je s

prijaznimi obljubami zapeljal ustrahovalni Viktor, mogočni poslovnež s sumljivimi avtomobilskimi posli, ki hoče imeti ženo neprestano pod nadzorom. Nato pa v njuno življenje vstopi Jesse, preprosti avtomehaničar, ki si sprva želi le opraviti z Viktorjem dogovorjeni posel, a kaj ko sta si z Alexandrijo vsak dan bližje ... Njuni skrivnosti pa je vsak bližje tudi Viktor. Bosta nesojena ljubimca dočakala srečni konec? > VANJA JAZBEC

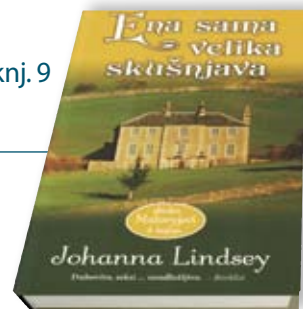
JOHANNA LINDSEY

ENA SAMA VELIKA SKUŠNJAVA; Maloryjevi; knj. 9

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 429 str., 13,99 €

V priljubljeni seriji zgodovinskih ljubezenskih romanov o družini Malory smo že spoznali Američana Boyda Andersona. Ta se je odločil, da se po svojih pomorskih letih ustali na kopnem in si poišče ženo, morda kar v Londonu. V londonsko hišo njegove sestre, ki je že nekaj let poročena z Maloryjem, prispe sporočilo, da je ugrabljena Maloryjeva hči. Boyd se s priženjenimi sorodniki spusti v iskalno akcijo in odkrije deklico v rokah lepe Katey Tyler, ki se je pred kratkim iz Amerike pripeljala z njegovo ladjo in mu je že takrat padla v oči. Boyd ji ne verjame, ko trdi, da je deklici pomagala pobegniti, obenem pa je vanjo tako zagledan, da izgubi vso razsodnost. Katey brezglavo odvede proti Londonu in njegove težave se šele dobro začnejo ... > KLARA JARC

JODI ELLEN MALPAS

PREPOVEDAN

prevod: Lidija Kreft

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 344 str., 12,90 €

Angleška avtorica, samooklicana sanjačka, piše močne zgodbe, ki se jim predani bralci ne morejo upreti. Nazadnje smo jo lahko spremljali v trilogiji *Ta moški ...* Tokrat se je brez zadržkov lotila precej kontroverzne teme o prepovedani ljubezni, o občutjih, ko srce prevlada razum in se poje veliko zarečenega kruha.

Ampak kaj se v resnici zgodi, če se srečata prava človeka ob napačnem času? Annie je prepričana, da Jack, kljub vsej strasti, ki jo čutita kadar sta skupaj, ni pravi moški zanjo, prepovedan je, saj je zaseden, a čustvom se ne more upreti, zato se zaplete v mrežo laži ... > BETI HLEBEC

Najhitreje do knjige: v knjigarnah

www.emka.si 080 12 05

CATHERINE ANDERSON

ANNIEJINA PESEM

prevod: Vesna Česnik Korošec

Hiša knjig, Založba KMS, 2018, m. v., 477 str., 14,99 €

Nežna mladenka Annie Trimble se je z leti privadila, da jo okolica sprejema kot bebko in izobčenko, zato samotne dneve preživlja daleč stran od ljudi, v naravi in med živalmi. Prav v njenem okolju jo nekoč kruto posili pijani Douglas Montgomery. Ko njegov starejši brat Alex izve za to, brata takoj izžene z domačega posestva, Anniejini družini pa ponudi, da bo mladenko, ki ji je njegov brat zaplodil otroka, poročil in vzel pod streho ter tako rešil njeno čast. Annie se s težavo navaja na novo okolje, a ko naposled spozna, da ji Alex želi le dobro, se v njej nekaj prelomi. Tudi Alex začne odkrivati globine Anniejine osebnosti in ob tem presenečeno ugotovi, da do tistega trenutka v resnici sploh še ni nihče dobera spoznal mladenkine edinstvenosti. Občuteno branje, ki osvaja s svojo tekočo, poetično zgodbo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JODI ELLEN MALPAS

STEM MOŠKIM; serija Ta moški, knj. 4

prevod: Petra Breclj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 454 str., 14,90 €

Po vseh turbulencah, ki sta jih v preteklosti prestala glavna junaka priljubljene knjižne erotične serije, gospodovalni Jesse Ward in njegova privlačna žena Ava, se zdi, da je življenje naposled steklo, kot je treba. Po dobrem desetletju, odkar sta skupaj, se med njima še vedno krešejo iskre poželenja, uspešno vodita družinske posle in življenje ju je nagradilo s čudovitima dvojčkoma Maddie in Jacobom. Toda ko Ava nekega dne doživi hudo prometno nesrečo, se življenje neustavljivega Jesseja Warda spremeni v nočno moro. V Avinem spominu zaradi hudega udarca v glavo zavajajo velike vrzeli. Tako se njen soprog in otroka zanjo čez noč spremenijo v popolne tujce. V Jesseja se na začetku naselita obup in nemoč, a potem se odloči, da bo za ceno česarkoli svoji ženi povrnil vse spomine. Mu bo uspelo? > VESNA SIVEC POLJANŠEK

GENEVA LEE

KRALJEVSKO POŽELENJE; Kraljevska saga, knj. 4

prevod: Barbara Trobentar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 262 str., 10,90 €

Lepotico Belle Stuart je zaročenec prevaral tik pred njuno poroko, zato ga zapusti in se odloči, da bo začela vse na novo. Prej je leto dni namesto dela namenjala čas pripravam na poročno slavo, zdaj pa se mora ukvarjati z iskanjem ustrezne službe. In pri tem ima, kot kaže, res srečo: našla je službo osebne pomočnice pri bajno bogatem odvetniku Smithu Pricu, ki ji ponudi vrhunsko plačo ter še polno ugodnosti, ob tem pa ji pove, da mu bo morala biti na voljo tudi ob večerih in koncih tedna. Belle se s pogoji strinja, čeprav ne ve, kako bo ob delu premagala poželenje, ki ga čuti do svojega delodajalca. Za povrh tudi on do Belle čuti neizmerno strast, a menda se v službi ne zapleta s svojimi osebnimi pomočnicami. Se bosta oba res lahko posvečala zgolj delovnim obveznostim? Čutno nadaljevanje priljubljene ljubezenske sage znova vabi k vznemirljivemu branju. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

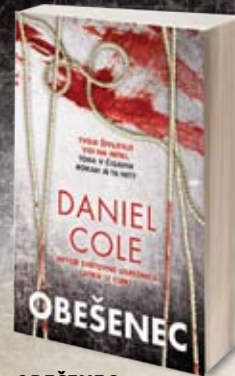
SARAH MORGAN

ROMANCA NA MANHATTNU

prevod: Neža Kralj

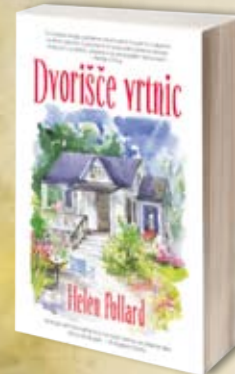
Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 346 str., 12,90 €

Paige je namesto napredovanja v podjetju za organizacijo dogodkov dobila odpoved. Najboljši prijatelj njenega brata in uspešen poslovnež Jake Romano, v katerega je zaljubljena že od najstniških let, ko ji je v bolnišnici delal družbo, se poskuša držati čim dlje od nje, čeprav je na vsakem koraku prav on tisti, ki ji nasprotuje in jo izziva. Tokrat jo vzpodbudi, da odpre lastno podjetje in ji celo zaupa gala dogodek svoje uspešne firme. V družbi drug drugega bosta tako preživela malo več napetega časa ... > KLARA JARC

OBEŠENEC

Daniel Cole, avtor svetovne uspešnice Lutka iz cunj

Hiša knjig

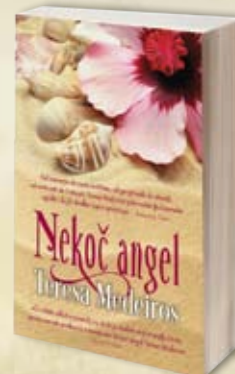
DVORIŠČE VRTNIC

Hellen Pollard

SLADKE DROBNE LAŽI

Jill Shalvis

NEKOČ ANGEL

Teresa Medeiros

UROČENA

Srednjeveška trilogija 3

Elizabeth Lowell

VIŠAVSKA USODA

Hannah Howell

BREZPLAČNA dostava za vse nakupe romanc že nad 25 €.
Uporabite kodo **POSTNINA25!**

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

WWW.GALARNA.SI

JOJO MOYES

SAMO JAZ

trilogija *Ob tebi*, knj. 3
prevod: Kaja Bucik Vavpetič
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2018, 519 str., 34,99 €

Ganljiva pripoved mlade in preproste Louise Clark, ki se je po Willovi smrti dolgo skrivala pred svetom, je po prvem delu (*Ob tebi*) in njegovem nadaljevanju (*Brez tebe*) končno dobila tretji del, epilog, ki naj bi zadovoljil radovedne bralce po vsem svetu.

Bivši sodelavec, Willov fizioterapevt

in prijatelj Nathan, tokrat Louisi pomaga najti službo pri drugi premožni družini v New Yorku. Postala naj bi spremljevalka nove žene uspešnega podjetnika in tako Lou nenačrtovano pade v privilegiran svet bogatih prebivalcev razkošnega poslopja na Manhattnu. Bodo luksuzne večerje, draga oblačila, velike limuzine in eminentna družba mladih spletkarskih bogatašev kaj spremenili njen značaj? Družina v Angliji, mama, oče, ded in sestra z nečakom, je neskončno ponosna nanjo, a kaj se bo zgodilo z njenim ljubljenim reševalcem Samom, ki je ostal doma in jo lahko le občasno obišče. Bo oceanska razdalja ohladila njuno ljubezen ali pa bo Lou tokrat znala odmisлити vse drugo in bo ostala zvesta sami sebi? > RENATE RUGELJ

KATY EVANS

HOČEM TE

prevod: Lidija Kreft
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 254 str., 10,90 €

Remington Tate je v ringu nepremagljiv. Sredi sezone med gledalci zagleda dekle, ki jo hoče osvojiti za vsako ceno. Rehabilitacijska fizioterapevtka

Brooke Dumas bo Remingtonovo življenje spremenila za vedno. Remy ji ponudi službo, ki je ne more zavriniti, in se loti temeljitega zapeljevanja. Brooke mora nekako privezati nase, še preden ji zaupa svojo najtomačnejšo skrivnost, saj bi sicer lahko odšla. Obvaroval jo bo za vsako ceno. Tik pred koncem prvenstva pa Remyja nasprotnik postavi pred izbiro, s katero bi lahko naredil nekaj izjemnega za Brooke. Mu bo Brooke dala priložnost, da ji pojasni svojo odločitev? Jo bo lahko prepričal, da je ona zanj ena in edina? > KLARA JARC

JENNIFER ASHLEY

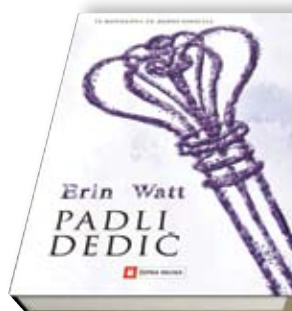
UKRADENA MACKENZIEJEVA NEVESTA

Zgodbe Škotskega višavja, knj. 8
prevod: Anja Bakan
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2018, m. v., 461 str., 13,99 €

Lady Mary Lennox, hči angleškega

grofa, ima na plesu v Edinburgu posebno misijo: predati mora ljubezensko pismo svoje sestre. Sama je menda bolj praktične narave in se bo poročila z zaročencem, ki ji ga je že izbral oče, sestri pa privoščijo ljubezensko srečo. Na osamljenem koncu hiše jo preseneti čedni Malcolm Mackenzie, najmlajši sin svojeglavega škotskega vojvode Kilmorganskega, ki ga je opazila že prej, in jo zaplete v predrzen pogovor, na koncu pa celo dostavi skrivno pismo. Mal se je ob pogledu na Mary namreč odločil, da se bo poročil z njo, in začne svoj načrt takoj izvajati, najprej z organizacijo pobega njene sestre. Mary in Mal si zelo hitro postane ta naklonjena, toda imata to nesrečo, da politično stanje med Škoti in Angleži ravno takrat postaja najbolj eksplozivno, njuni družinski člani pa so vanj tesno vpeti. V vojni vihri ni milosti, zato ju do skupne sreče loči še precej preizkušenj in prenekatera tragična izguba. > KLARA JARC

ERIN WATT

PADLI DEDIČ

prevod: Eva Žerjav
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 304 str., 12,90 €

V četrtem nadaljevanju serije o škandaloznih Royalovih nam del svoje zgodbe pripoveduje Easton Royal, srednji sin, ki ima od nekdanje težave s pozornostjo. Svoje dolgočasje rešuje s številnimi,

tudi prepovedanimi razmerji, igrami na srečo, borbami in predvsem alkoholom. Posledice ga nikoli niso skrbele, ker sta očetov vpliv in denar čudežno reševala vse njegove težave. Njegovo življenje se nekoliko obrne na glavo, ko na njegov šarm ne reagira novinka na njihovi ekskluzivni srednji šoli. Hartley ni na pogled nič posebnega, drži se zase in zavrača vse Eastonove poskuse, da bi ji zlezal pod krilo, poleg tega pa živi sama v zanikrnem stanovanju v nemodnem delu mesta in nima stikov s svojo družino. Eastonovo zanimanje se z vsakim koščkom mozaika samo povečuje. Dogovorita se, da bosta prijatelja, v tej za njiju povsem novi vrsti razmerja pa mu Hartley vse bolj zaupa. Eastonova lahkomišelnost pušča posledice in kljub dobrim namenom njegov položaj v teh okoliščinah morda ne bo pomagal. > KLARA JARC

SARAH MACLEAN

VOJVODINJA SE LOČUJE

prevod: Daša Perme Jurjavčič
Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2018, t. v., 411 str., 32,99 €

Med številnimi zgodovinskimi ljubezenskimi romani nam zgodbe Sarah MacLean ponavadi ostanejo v spominu. Tokrat ima glavno vlogo Seraphina Bevingstoke, vojvodinja Havnska, ki si je privoščila nezasišano: po večletni odsotnosti je pred parlamentom zahtevala ločitev. Malcolm, Vojvoda Havnski, ima drugačne načrte. S Sero se je poročil misleč, da ga je ujela zaradi naziva, zato je z njo grdo ravnal, čeprav sta si bila v resnici naklonjena. Sera je v obupu pobegnila in si ustvarila novo življenje, on pa jo je več let neuspešno iskal. Vrnila se je, ker je postala

poslovna ženska (česar nihče ne ve), po angleškem zakonu pa poročena ženska nima svoje lastnine. Malcolma mora torej prepričati, da bo sprejel ločitev, on pa hoče njo prepričati, da ostaneta poročena in končno zaživita običajno zakonsko življenje. Da bi pridobil na času in imel priložnost znova očarati Sero, ji kot pogoj za ločitev dodeli nalogo, da na njegovem posestvu izmed primernih mladenk izbere svojo naslednico – novo vojvodinjo. Sera za podporo s seboj pripelje še svoje zloglasne sestre, ki ji pomagajo Malcolmu mešati štrene. Škandalu ni videti konca, njuni strasti pa prav tako ne. Kaj pa je potrebno, da srce oprusti? > KLARA JARC

TESSA AFSHAR

KRAJ TIŠINE

prevod: Irena Modrijan

Družina, 2018, m. v., 320 str., 19,90 €

Šestnajstletna Eliana s strastjo opazuje barvitost očetovega tkalskega posla, toda vso lepoto njenega življenja prekrijejo temni oblaki, ko njenega štiriletnega bratca Jožefa piči čebela in zaradi pika umre. Eliana začne pod težo krivde – prav ona je namreč usodnega dne čuvala bratca – toniti v obup in ne more je rešiti niti ljubezen zaročenca Etana, ki potrpežljivo čaka na njuno poroko. Zaradi še nekaterih preobratov pozneje Eliana prevzame očetov posel in tako v delu najde vsaj malce tolažbe za svojo bolečino. Ta ji čez leta močno načne zdravje, zato se zateče k raznim zdravilcem, vendar pot iz obupa naposled najde drugje. Presunljivo branje priljubljene pisateljice iranskih korenin prinaša imenitno zgodbo o neverjetni ženski iz 1. stoletja, v katero so vtkana tudi globoka sporočila o pomenu in moči vere. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

INES HRAIN

NAJDEBELEJŠA

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2018, t. v., 320 str., 29,90 €

Varaždinska učiteljica in pisateljica se je slovenskim bralcem prvič predstavila s pustolovsko-ljubezenskim romanom *Samotni otok*, tokrat pa ponuja sodobno psihološko zgodbo o debelosti in prenažiranju, ki je lahko pobeg ali svobodna izbira. Prikupni Zeni iz ugledne družine so se že v otroštvu začele k

pičiti odvečne maščobe in še pred vpisom na fakulteto je njena tehničarka pokazala več kot 130 kilogramov. Čeprav ni imela težav z učenjem, je bil njen zunanji videz oteževalna okoliščina za kakršnokoli družabno življenje. Pustila je študij in se ob zgražanju staršev zaposlila kot čistilka v nekem podjetju. Tam je končno našla starejšo prijateljico in zaupnico Katico, ki pa ji je na smrtni postelji zabičala, da mora spremeniti svoje življenje: shujšati, končati študij in si ustvariti družino. Kljub podrobnemu načrtu je to lažje reči kot storiti. > BETI HLEBEC

CATHERINE BYBEE

NJEGOVA ZA VSELEJ

prevod: Esther Košir

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 413 str., 13,99 €

Melanie Bartlett se po desetih letih sredi nevihte v zmanem avtu s sedemletno hčerko vrača v svoj domači kraj River Bend. Ob koncu srednje šole so jo razglasili za tisto, ki ji bo v življenju najverjetneje uspelo, pa se stvari niso zgodile povsem po načrtih ... Obletnica mature bo priložnost, da spet sreča najboljši prijateljici in da se odloči, kako in kje bosta s hčerjo živeli. V River Bendu jo nepričakovano preseneti služba v malem hotelu, ima podporo starih prijateljev, mamljivi Wyatt Gibson, gradbenik, ki v prostem času s streh rešuje majhne deklice in mulce trenira atletiko, pa ji po dolgem času spet požene kri po žilah. Zdaj mora ugotoviti le še, kako se bo rešila bivšega, ki se je nenadoma odločil, da bi bil rad del hčerinega življenja ... To je prvi del nove serije zabavne in iskriave avtorice Catherine Bybee, ki smo jo že imeli priložnost brati v seriji *Neveste za vsak dan*. > KLARA JARC

TERESA MEDEIROS

NEKOČ ANGEL

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 522 str., 14,99 €

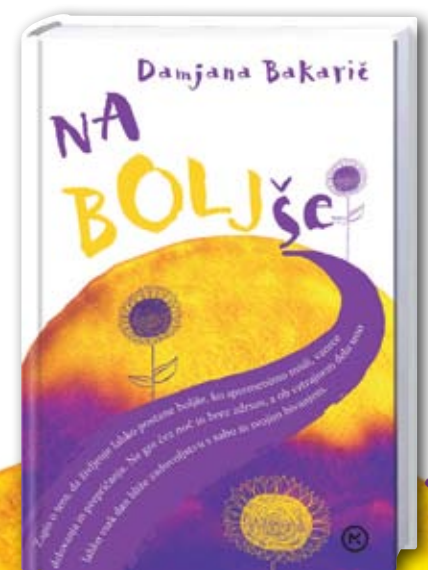
Emily Claire Scarborough je pri enajstih letih izgubila očeta, ki je bil na lovu na zaklad. V zadnjem pismu ji je obljubil, da bo za njo poskrbel družabnik Justin Connor, če se mu kaj zgodi. Toda Emily še leta ostane zapuščena v deklinški šoli, kjer jo poslej zaradi neplačevanja izkoristijo za poučevanje mlajših deklet, ona pa se upira s predrznim vedenjem, dokler je ravnateljica naposled ne pošlje na Novo Zelandijo, da se je odkriža. To je izvrstna priložnost, da Emily najde Connorja in se mu maščuje. > KLARA JARC

NOVA KNJIGA DAMJANE BAKARIČ,

avtorice uspešnice

Na tesnobi

Kako prevetrili misli, opustiti stara prepričanja, se izbežati iz cone udobja, odvreči masko in najti svojo lastno pot? Ni lahko, vendar se da. Z novo knjigo Damjane Bakarič obrnite življenje na boljše!

Najhitreje do knjige: 📍 v knjigarnah

🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

L. S. HILTON

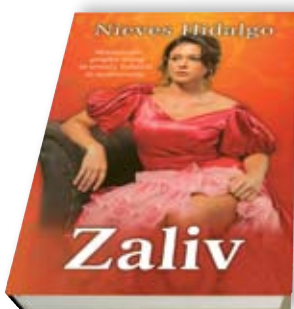
ULTIMA; Maestra, knj. 3

prevod: Katja Bizjak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 342 str., 12,90 €

Ultima je tretji del kriminalne serije – pred tem sta nas v dekadentni svet umetnosti in ukradenih umetnin, mafijskih spletk in umorov popeljali *Mae-stra* in *Domina* – ki enako kot tretji del spremljata Judith Rashleigh, nekoč navdušeno študentko umetnosti, zdaj izkušeno ponarejevalko svetovno znanih umetnin. *Ultima* smiselno zaokroži Judithino zgodbo, saj se vrnemo k zgodbi prvega romana in njeni prvi službi v londonski dražbeni hiši, kjer je bila odpuščena, ko je svojega nadrejenega zasačila pri prodaji ponaredka. Zdaj ima odlično priložnost, da se mu maščuje, čeprav okoliščine niso najboljše – v kot sta jo stisnila tako šef ruske mafije kot pokvarjen italijanski detektiv, vsak s svojimi nemogočimi zahtevami. Judith je prisiljena ustvariti najbolj drzno umetniško delo do zdaj in ponarejeno mojstrovino prodati v isti dražbeni hiši, kjer je bila odpuščena. Se ji bo tudi tokrat uspelo izmazati iz godlje in izpeljati sladko maščevanje? > VANJA JAZBEC

NIEVES HIDALGO

ZALIV

prevod: Vesna Česnik Korošec

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 387 str., 12,99 €

Američanka Kimberly Brenton ima v okolici New Yorka čudovito posestvo, in čeprav je postavna in godna za ženitev, jo bolj kot snubci in plesne obleke

zanimajo živali, posestvo in ježa konj. Ko izve za samomor svojega polbrata Adama, Kimberly nemudoma zapusti svoj idilični dom in odpotuje na bratovo posestvo v Anglijo, da bi odkrila vzroke njegove smrti. Že ob prihodu doživi presenečenje, saj na razkošnem posestvu med drugim spozna Adamovega sina, svojega nečaka Camerona. Tudi zaradi njega se Kimberly odloči, da bo temeljito raziskala ozadje bratovega domnevnega samomora. Ob tem naleti na bratovega dolgoletnega prijatelja grofa Braystonskega. Kljub privlačnosti, ki jo oba čutita drug do drugega, Kimberly čuti, da mu ne sme zaupati, domneva pa tudi, da grof ve, kdo je ubil Adama zaradi prodaje zemlje z dostopom do pomembnega zaliva ... Napeto zgodovinsko-ljubezensko branje, ki bralca takoj posrka v svojo zgodbo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

HANNAH HOWELL

VIŠAVSKA USODA

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 413 str., 13,99 €

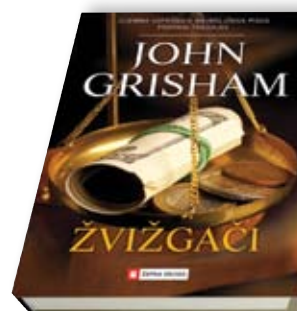
Priljubljena ameriška pisateljica številnih uspešnic je *Višavsko usodo* izdala že leta 1998 in si roman zamislila kot prvi del v seriji o družini Murray. Avtorica obvlada romaniziranje očarljive srednjeveške Škotske, kamor postavi dva močna, lepa, pogosto hudo trmasta junaka, ki se po spletu raznih okoliščin spoznata in morata do skupne sreče prebroditi marsikatero oviro. Tokrat spremljamo usodi sira Balfourja Murrayja in Maldie Krikaldy, oba na skrivni maščevalni misiji, saj hočeta popraviti krivice, ki so se zgodile njunima družinama. Čeprav se močno privlačita, ne vesta, kakšne skrivnosti zadržujeta zase. Sta zaveznika ali sovražnika? Romantična zgodba, napeta vse do zadnje strani. > VANJA JAZBEC

JOHN GRISHAM

ŽVIŽGAČI

prevod: Darja Divjak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 356 str., 12,90 €

Prvak pravnških kriminalk John Grisham (1955) je od *Časa za ubijanje* iz leta 1989 napisal še več kot trideset romanov, v katerem je pravniško področje obdeloval iz najrazličnejših perspektiv. V *Žvižgačih* iz leta 2016 se je lotil skorumpiranih sodnikov, ki služijo s prirejanjem primerov in sojenjem v korist svojih »strank«. V središču zgodbe je preiskovalka Lacy Stoltz, ki dela pri floridskem Odboru za nadzor sodstva. Zgodba vzleti že na začetku romana, saj se na njeni mizi znajde primer

... prvak pravnških kriminalk ...

velike korupcije, ki ji ga predstavi odvetnik, zaradi varnosti poimenovan z lažnim imenom, ki trdi, da pozna sodnico, ki je ukradla več denarja kot vsi sodniki skupaj. Ključno vlogo pri tem ima človek, ki pozna resnico, v zameno za to, da jo razkrije svetu, pa pričakuje nagrado, ki jo žvižgačem obljublja floridski zakon. Ko Lacy dobi primer, hitro posumi, da gre tokrat za nekaj nevarnega, vendar si niti približno ne predstavlja, v kako smrtonosno igro se je spustila. Napeta zgodba o igralništvu v rokah Indijancev! > SAMO RUGELJ

LEE CHILD

POTEZNA ŠIBROVKA; POLNOČNA LINIJA

serija Jack Reacher

prevod: Janez Lavtižar;

Sonja Uran Šinigoj

Meander,

2018, t. v., 416/371 str., 34 €/knjigo

Lee Child, rojen kot James D. Grant (1954), je angleški pisatelj, ki je leta 1997 napisal prvi roman o Jacku Reacherju, bivšem ameriškem vojaškem oficirju, zdaj pa pretežno odpadniku, ki po potrebi ali če ga k temu spodbudi notranji impulz, vzame pravico v svoje roke in obračuna s takšnimi ali drugačnimi nepridipravi. Child je od takrat napisal kar 22 kriminalnih romanov z Reacherjem v glavni vlogi, ki se večinoma dogajajo v Ameriki (vsako leto mu je izšel natanko eden, razen leta 2010, ko sta izšla dva, naslednji pa izide jeseni 2018), tisti, ki spremljate hollywoodsko produkcijo, najbrž veste, da ga je dvakrat upodobil tudi Tom Cruise. Lee Child je do zdaj v režiji založbe Meander dobil že kar nekaj prevodov v slovenščino, nedavno sta izšla še dva Reacherjeva romana iz različnih časovnih obdobij. *Potezna šibrovka* iz leta 2003 je pisana prvoosebno (da, Lee Child v tej svoji edini seriji romanov, ob kateri je napisal tudi kar nekaj kratkih zgodb z Jackom Reacherjem, med posameznimi knjigami občasno menjava tudi pripovedno perspektivo iz prve v tretjo), v njej pa je Reacher priča surovemu poskusu ugrabitve študenta pred kampusom v Novi Angliji, kar ga spodbudi, da vzame zakon v svoje roke. *Polnočna linija* iz leta 2017 (za zdaj zadnji objavljeni Reacherjev roman) je pisana tretjeosebno, v njej spremljamo Reacherja, ki pohajkuje po ulici majhnega mesta, dokler v izloženem oknu ne zagleda ženskega prstana vojaške akademije West Point. Ker je nanjo hodil tudi sam, se zaveda, kako težko je priti do njega. To pritegne njegovo pozornost in ga spodbudi, da začne raziskovati, kdo je lastnica težko prisluženega prstana in kaj je razlog, da se mu je odrekla, kar ga odpelje v nove in vse bolj nevarne prigode! Vabljeni v trdi in neizprosni Reacherjev svet! > SAMO RUGELJ

HARLAN COBEN

PREVARA

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 348 str., 12,90 €

Harlan Coben

Ameriški pisatelj kriminalnih romanov Harlan Coben (1962) je v svojih knjigah mojster preobratov, navidez- nih dogodkov ter napačnih sklepanj vseh vrst. V samostojnem romanu *Prevara* iz leta 2016 je tokrat v središču ženska junakinja, nekdanja voja-

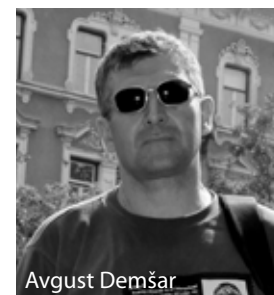
ška pilotka Mayo, ki trpi za postravmatsko motnjo, poleg tega pa so ji v strelskem obračunu pred kratkim ubili ljubljenega moža Joeja. To pri njej sproži vstop v novi krog pekla, saj ji že tako nelahko življenje otežujeta še sumničavost detektiva, ki mu ni vse jasno v zvezi z okoliščinami umorjenega moža, in pa nezaupanje moževe premožne družine. Poleg vsega tega mora skrbeti še za svojo dveletno hčerko. Toda to je šele začetni nastavek te kriminalne srhljivke, saj Coben v nadaljevanju pospeši ter nas v vrtincu preobratov in zasukov, med katerimi je sum, da Joe sploh ni mrtev, samo eden od mnogih, globoko zaplete v svojo pripovedno mrežo, tako da se iz nje komaj izkopljemo šele na zadnji strani. Prvovrstna kriminalka! > SAMO RUGELJ

... mojster preobratov, navidez- nih dogodkov ter napačnih sklepanj vseh vrst ...

AVGUST DEMŠAR

OTOK

Pivec, zbirka Branje. Proza, 2018, t. v., 276 str., 24,90 €, JAK

Avgust Demšar

Avgust Demšar (1962) se je v tretjem tisočletju zasedel kot eden od najbolj prepoznavnih slovenskih piscev v žanru kriminalnega romana, svoj opus pa je začel s serijalom šestih romanov, v katerih je bil glavni in-

špektor Vrenko, kar je potem še nadgradil z romani *Miloš* (2013) in *Pohorska transverzala* (2016), ko je razširil in izvirno povezal nabor nastopajočih likov. Podobni zasnovi smo priča tudi v *Otoku*, ki se začne odvijati v ležernem počitniškem vzdušju na imaginarnem Otoku, kjer poletne dni preživljajo štirje pari, idilo s poletnimi iskricami pa preseka truplo, ki ga nedaleč od obale zagledajo lebdeti v vodi. Sledijo na videz nepovezani dogodki na drugem koncu dežele, v jesenskem Mariboru, kjer policija preiskuje primer t. i. »dravskih trupel«, njihovi izsledki pa naposled pripeljejo do ljudi, ki so preživljali počitnice na naslovnem otoku. So dogodki med seboj prepleteni zgolj po naključju? > SAMO RUGELJ

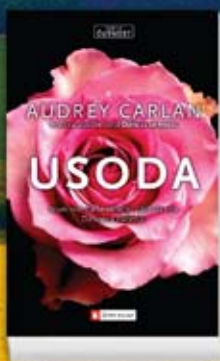
... eden od najbolj prepoznavnih slovenskih piscev v žanru kriminalnega romana ...

NOVOSTI

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

Izd 14. september

Izd 14. september

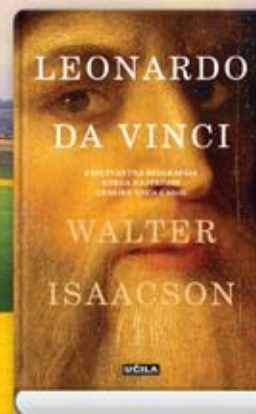
Izd 14. september

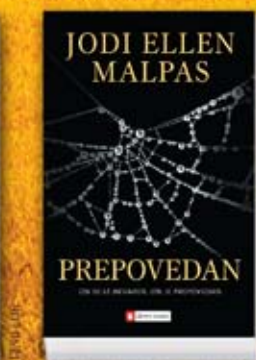
Izd 14. september

Izd 14. september

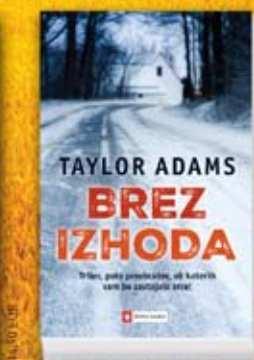
Izd 14. september

Izd 14. september

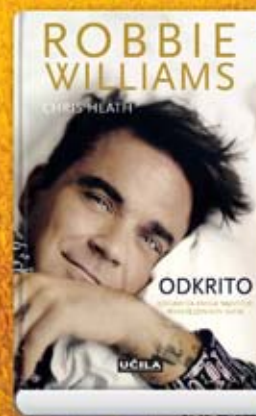
Izd 14. september

Izd 14. september

Izd 14. september

Izd 14. september

LJUBLJANA: Citypark • Čopova 7 • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Šiška • Pasaža Maximarketa • Supernova Rudnik; CELJE: Citycenter • Planet Tuš; KAMNIK: Qlandia; KOPER: Planet Koper; KRANJ: TC Savski otok; MARIBOR: Mercator center Tabor • Qlandia; NOVA GORICA: Qlandia; NOVO MESTO: Qlandia

www.fetix.si

CAMILLA LÄCKBERG
ČAROVNICA

prevod: Danni Stražar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 676 str., 16,90 €

Švedsko avtorico globalno uspešnih nordijskih kriminalk Camillo Läckberg (1974) v slovenščini že dobro poznamo, saj je njena *Čarovnica*, ki je izvirno izšla leta 2017, v angleščino pa je prevedena pod naslovom *The Girl in the Woods* (*Deklica v gozdu*), že njen deseti prevedeni roman. Avtorica, rojena v kraju Fjällbacka, kraju, ki ima v resnici manj kot tisoč prebivalcev, sem rada postavlja svoja dela, kar je naredila tudi pri *Čarovnici*. Tokrat je Läckbergova posegla po klasičnem principu, pogosto uporabljenem pri skandinavskih kriminalkah, ko je zdajšnje izginotje in umor povezala s podobnim dogodkom iz preteklosti. S posestva na obrobju mesteca namreč izgine štiriletna deklica Lin-

... nordijska
kriminalka ...

nea, kar takoj sproži nemirne odzive, saj je iz istega kraja pred tremi desetletji prav tako izginila deklica, ki so jo pozneje našli mrtvo, za umor pa so obsodili najstnici. Ti naj bi jo ugrabili in ubili, zaradi česar so ju tudi obsodili, vendar so ju potem zaradi mladosti vseeno izpustili. Ko Linneo najdejo mrtvo praktično na istem mestu kot deklico pred desetletji, se povezave začnejo vzpostavljati same od sebe, posebej še zato, ker je ena od obtoženih postala slavna igralka, ki se je ravno takrat vrnila v Fjällbacke, kjer pa že ves čas mirno živi druga obsojenka. Vse skupaj začne preiskovati policija, svoje sume doda pisateljica Erica Falck, ki se ukvarja s prvim primerom. Rezultat je večplastna in obsežna kriminalka, ki bo ljubiteljem avtorice in žanra vsekakor skrajšala prve jesenske dni! > SAMO RUGELJ

JAMES PATTERSON, MAXINE PAETRO
17. STRELEC

serija Klub preiskovalk umorov
prevod: Marko Bogataj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 280 str., 10,90 €

James Patterson

Policistka Lindsay Boxer, ena od štirih glavnih junakinj iz znamenite serije o Klubu preiskovalk umorov, ima pred sabo nov izziv: nekega dne jo v službi obišče klošarka, ki trdi, da nepojasnjenih umorov brezdomcev v San Franciscu še ne bo konec. Čeprav se zadnji umor ni zgodil na območju mesta, za katero je pristojna Boxerjeva, začne policistka na lastno pest raziskovati ozadje dogajanja. Ko nato izve, da je pod strelj hladnokrvnega morilca končala tudi klošarka, ki jo je pred kratkim obiskala, se Boxerjeva z vsilo loti iskanja morilca. Le njena bistroumnost ter pomoč njenih treh kolegic iz Kluba preiskovalk umorov – ena od njih, odvetnica Yuki, medtem rešuje zapleten primer spolnega nadlegovanja direktorice oglaševalske agencije, ki naj bi posilila svojega zaposlenega – ji pomagajo iz blodnjaka grozljivega dogajanja. Nov kriminalni roman, zastavljen v tipičnem Pattersonovem slogu, kar kliče bralca po čimprejšnjem odkritju storilca. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... nov roman iz
znamenite serije o
Klubu preiskovalk
umorov ...

**JAZ,
DRŽAVLJA_.**

**MLADINSKO
18-19
63.
SEZONA**

**JAZ,
UMETNI_.**

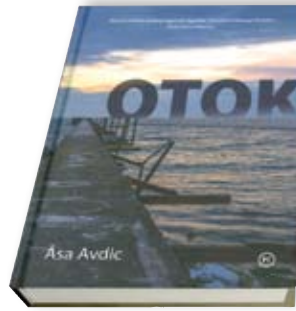
**VPIS ABONMAJEV
OD 1. SEPTEMBRA
DO 30. OKTOBRA 2018
OD 29€ DALJE**

ÅSA AVDIC

OTOK

prevod: Iva Klemenčič

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2018, t. v., 310 str., 32,99 €

Kaj bi se zgodilo s tako imenovanim vzhodnim blokom, če leta 1989 ne bi bilo padca berlinskega zidu? Kakšno bi bilo stanje pol stoletja pozneje, torej v bližnji prihodnosti, leta 2037? Švedska televizijska novinarka Åsa Avdic (1974) je ta hipotetični alternativni potek zgodovine uporabila za podlago svojega romana.

V njem so Švedsko priključili avtokratskemu vzhodnemu bloku, ki diha v totalitarnem ritmu kakega Georga Orwella, nanj pa je avtorica položila distopično kriminalko z okusom po zdajšnjih resničnostnih šovih. Glavno junakinjo, nadarjeno uslužbenko Anno Francis namreč angažirajo, da bo na otoku opazovala in ocenjevala skupino kandidatov, ki se potegujejo za mesto v obveščevalni službi, in sicer tako, da bo uprizorila svojo smrt, potem pa spremljala, kako se bodo odzvali na dejstvo, da je med njimi morilec. Vse seveda ni tako preprosto. Anna enega od udeležencev pozna že od prej, kar ukrivlja njen pogled, psihološki preizkus pa se tako sčasoma začne spreminjati v smrtno nevarno preizkušnjo za vse. Distopija po evropsko! > SAMO RUGELJ

TOMI ADEYEMI

OTROCI KRVI IN KOSTI

prevod: Marko Bogataj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 484 str., 14,90 €

Pričujoče delo je eden največjih letošnjih hitov v žanru mladinske fantastije. Knjiga je dobro ujela popularnost Marvelovega superjunškega filma *Črni panter*, ki je v ospredje postavil temnopolte junake. Nič drugače ni tu, saj se osnova za gradnjo sveta ne naslanja na običajno tolkienovsko zapuščino, ampak

črpa iz zahodnoafriške kulture, natančneje mitologije ljudstva Joruba iz Nigerije. Zato roman deluje nekoliko sveže, čeprav gre za dokaj generično fantastijo, v kateri so odključane vse trenutne žanrske trendovske točke: ljudstvo pod represijo, močna osrednja junakinja in romantično spogledovanje med pripadnikoma različnih razredov. V deželi Oriša kruti kralj izvaja nasilje nad klani magijcev, ki so usodnega dne pred dobrim desetletjem izgubili moč čaranja. Vročeglava magijka Zelig se živo spominja noči, ko so ji ubili mater, in si želi, da bi si njeno ljudstvo povrnilo spoštovanje in enakost. Po spletu dogodkov se skupaj z bratom in neobičajno zaveznico, z dvora pobeglo princeso Amari, znajde sredi pustolovščine, ki bi deželi povrnila magijo. Tu pa je še princ Inan, globoko razdvojen med ugajanjem očetu in zgražanjem nad njegovo krvavo politiko. Prvenec 25-letne Američanke nigerijskih korenin in harvardske diplomantke odlikuje dober tempo, kjer avantur polna zgodba nikoli ne zastane. Avtorica že piše nadaljevanji, medtem ko so v Hollywoodu zakupili pravice za film. > ALEŠ CIMPRič

BOJAN EKSELENSKI

MAGIJSKA GIMNAZIJA LUBLIANA

samozaložba, zbirka Fantazija, 2018, m. v., 528 str., 19 €

Uspešen učenec in športnik Peter Lomnik je tik pred vpisom v srednjo šolo. Nakar ga dedek in mati presenetita, da njegova rodbina poseduje magijski gen XY, ki omogoča prehod v vzporedno vesolje, kjer je čarovnija povsem resnična. Čeprav mu tega ne priporočata, sta dolžna razkriti, da lahko študij nadaljuje na magijski gimnaziji Ljubiana. Osip je namreč velik, neuspeh pa močno kaznovan. Peter se odloči za bolj tvegano priložnost in znajde se v svetu podobnem našemu, le da je zgodovina tam ubrala drugo smer. Tamkajšnja Slovenija je del kraljestva Svetega rimskega cesarstva, nekakšne kombinacije starega Rima in krščanske države, ki jo obvladujeta dve skupini, cerkvena in magijska. Opis sveta je podroben in odlično zastavljen (in bo bržkone pritegnil tudi starejšega bralca). Kljub vsemu je v ospredju Petrova zgodba, ki na novi šoli krmili med uspehi in težavami. Tkuje prijateljstva, zapade v rivalstvo z domačimi dijaki, ki obravnavajo prišleke kot manjvredne tujce, najde pa si tudi punco. Pri vsem tem pa postaja jasno, da v sebi nosi ogromno magično moč. Vzbudi zanimanje pri dostojanstvenikih obeh struj, kar ga pahne v vrtinec političnih zarot in ne loči več, kdo je njegov prijatelj in kdo sovražnik. Ekselenski (avtor fantastijske sage *Vitezi in čarovniki* in predsednik Celjskega literarnega društva) je napisal privlačno in napeto zgodbo za ljubitelje serije *Harry Potter* (ki je, mimogrede, posrečeno omenjena tudi v romanu). Knjiga, pri kateri si kljub obsegu zaželiš, da bi trajala dlje. > ALEŠ CIMPRič

ROMANTIČNA KOMEDIJA
PO KNJIŽNI USPEŠNICI,
KI JE OBNORELA SVET**V KINU**
OD 20. SEPTEMBRA**FANTASTIČNO
POPOTOVANJE
FAKIRJA
KI JE OBTIČAL
V IKEINI OMARI**

FILM

KENA SCOTTAPO ROMANU FANTASTIČNO POPOTOVANJE FAKIRJA,
KI JE OBTIČAL V IKEINI OMARI

ZALOŽBE LE DOKUPATELJE IZASLOVENSKO ZALOŽBA UČILA

JANEL JAFFE BEN MILLER MITJANI LANCETTI SARAH JOHNS LARRENCE HEATHY SONGH ANHUTA SART

DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL DOLBY DIGITAL

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

www.kenafox.com

**FAMOUS
FOX**

Veronika Podgoršek je doktorica zakonske in družinske terapije, ki ima že več kot dvanajst let svojo prakso, obenem pa je zelo dejavna tudi kot publicistka, saj je do zdaj napisala že nekaj knjig na temo nezvestobe in težav v ljubezenskih razmerjih. V svoji najnovejši knjigi *Ljubezen po ljubezni* se je lotila ločitve in napisala priročnik (ob sodelovanju s pravniki in drugimi strokovnjaki.), s katerim bodo ti, ki so se podali na pot razhoda s svojim zakonskim partnerjem, dobili dober vpogled v to, kaj vse jih čaka na tej poti. Ob izidu knjige smo z njo opravili krajši pogovor.

»Vsekakor obstajajo tudi lepe ločitve.«

VERONIKA PODGORŠEK

LJUBEZEN PO LJUBEZNI

Mladinska knjiga, zbirka Ogledalo, 2018, pt. v., 280 str., 24,99 €

Podgoršek: Vsak ima svoj razlog in svojo legitimnost za tovrstno odločitev. Menim pa, da v osnovi takrat, ko sam v odnosu, v katerem si, ne zmoreš več naprej. Ko umiraš znotraj odnosa. Lahko si dva tudi z leti postaneta v načinu življenja, razmišljanja itn. povsem nasprotna. Za dober odnos je vedno potrebna usklajenost dveh.

Bukla: Zakaj ste se odločili, da napišete knjigo o ločevanju? Se Slovenci nadpovprečno ločujemo v primerjavi s preostalo Evropo? Ali pa je ločevanje sodobni trend po vsej zahodni obli?

Podgoršek: Pri tem, da sem napisala celotno knjigo o ločevanju, v bistvu sploh ne igrajo nobene vloge številke. Če knjiga pomaga enemu, je vredno! Dejstvo pa seveda je, da se pari razhajajo, ločujejo in da je to pogosto nekaj izredno bolečega, travmatičnega, pri čemer ostajajo ljudje s številnimi vprašanji povsem sami in neopremljeni. V več kot 12-letni terapevtski praksi sem tega videla ogromno.

Bukla: Kdaj je po vaših izkušnjah zakonska terapija potrebna in kdaj je uspešna?

Podgoršek: Potrebna je predvsem takrat, ko posameznik ali par že sam prepoznava, da se ujema v eno in isto past, eno in isto bolečino, da se vrti v krogu ter ne ve, zakaj, in ne, kako naprej. Da je lahko terapija uspešna, pa sta pomembni želja po razumevanju samega sebe in drugega ter želja po spremembi. Ob tem pa seveda vztrajnost in ranljivost.

Bukla: Kdaj pa je odločitev za ločitev in odhod po vaše utemeljena?

Bukla: Ali po vaših izkušnjah obstajajo »lepe« ločitve ali pa te nujno bolj ali manj travmatizirajo vse vpletene?

Podgoršek: Vsekakor obstajajo tudi lepe ločitve. Je pa kljub temu, da si je »želimo«, vedno tudi boleča.

Bukla: Kaj so po vaših izkušnjah največje težave pri slovenskih ločitvah?

Podgoršek: To, da ljudje niso (bili) opremljeni z dejstvi. Kako poteka, kaj pomeni in prinaša. S čim in kako se spopadati in kaj pričakovati. Verjamem, da bo priročnik *Ljubezen po ljubezni* prinesel prav odgovore na ta vprašanja. Seveda mora potem vsak posameznik delati na sebi in se odločiti, katero pot bo ubral. Če se odloči za grdo, mu ta priročnik pokaže, kaj prinaša ta izbrana pot.

Bukla: Kolikšen del ločitev pri nas je povezan z nasiljem v družini?

Podgoršek: Vse kampanje proti nasilju in tudi statistike kažejo, da je nasilja veliko. Vendar pa bi poudarila, da nasilje ni le tisto, ki je najbolj opazno. Da je nasilje tudi tisto, kar ljudje doživljamo vsak dan, in je lahko bolj kratko, hitro, pogosto spregledano.

Foto: Borut Krajnc

Veronika Podgoršek

Bukla: Kako pa je pri nas s stiki z otroki? Kakšna so sodobna priporočila o ureditvi življenja otrok? Kakšne so smernice v Sloveniji? In kakšne v svetu?

Podgoršek: Predvsem je moje mnenje, da mora biti to odvisno od vsakega para posebej in

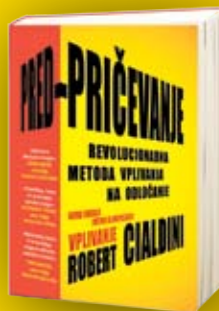
Ko pride do prepričevanja, se vse skupaj začne, še preden začnete govoriti.

Robert Cialdini

PREDPRIČEVANJE

Revolucionarna metoda vplivanja na odločanje

Novo delo avtorja knjige VPLIVANJE, trženjske bibilije s področja psihologije prepričevanja.

»Izjemno in fascinirano branje.«
ADAM GRANT

»Prepričljiva, izvrtna in v praksi takoj uporabna knjiga.«
RICHARD H. THALER

PREBERITE TUDI
Vplivanje
Psihologija prepričevanja

da stvari ne moremo posploševati, saj ni so za vse enako dobre. Še vedno pa je neka trend, da otrok živi večino časa pri enem staršu, k drugemu pa hodi na dogovorjene stike, na primer iz vsake srede na četrtek in vsak drugi konec tedna, torej od petka do ponedeljka zjutraj. V zadnjem času se krepi tudi deljeno skrbništvo, pri katerem otroci živijo teden dni pri enem staršu in teden dni pri drugem.

Bukla: Kakšen vpliv ima na ločitev okolica, prijatelji in sorodniki?

Podgoršek: Nekaterih se mnenje drugih dotakne, vendar bodo še vedno na koncu zasledovali svoje odločitve. Na druge, in teh je še vedno zelo veliko, pa ta mnenja izjemno vplivajo in jim jemljejo moč pri korakih, ki bi si jih sicer sami želeli narediti. Na dolgi rok je to za posameznika pogubno.

Bukla: Kaj pa finančna plat? So zaostrene gospodarske razmere pri nas vplivale tudi na načine sodelovanja ločenih staršev?

Podgoršek: Kako dva (so)delujeta, je predvsem odvisno od vsakega posebej ter od njegovih pogledov, nazorov in predvsem predelanih stvari iz preteklosti.

Bukla: Kako pa je z novo ljubeznijo po ločitvi? Kako globoko človeka zaznamuje ločitev in kako to vpliva na njegovo nadaljnje ljubezensko življenje? So pri tem kakšne razlike med ženskami in moškimi?

Podgoršek: Vsak razhod, še posebej pa tak, pri katerem je nekdo močno čustveno vpet, pusti določene posledice. Je pa potem od posameznika, tako od moškega kot od ženske, odvisno, kaj bo s temi posledicami naredil. Se bo iz njih nekaj naučil, se razvil in šel naprej v vsem, kar ponuja življenje. Ali pa bo venomer ponavljal ene in iste napake, za vse krivil ljudi okoli sebe, se zaprl vase ter postajal čedalje bolj sam in zagrenjen.

Bukla: Morda še malce drugačno vprašanje: kakšno vlogo ima pri ločevanju kakršna koli preventiva, da zakonske zveze ne bi toliko razpadale?

Podgoršek: Najboljša preventiva je, da čim bolj poznate sami sebe, da dovolite drugemu, da vas spozna, in to tako, da govorite o sebi. Da ste pripravljeni tudi spoznavati drugega ob sebi in da iščeta skupno dobro. Namesto, da rečete: »Ah nehaj, no, pretiravaš, to sploh ni tako...«, recite raje: »Prosim, rad/a bi razumel/a, kaj to pomeni tebi in kako to vidiš in doživljaš ti!«

Bukla: Kakšna je bila pri tej knjigi vloga urednice? Je opazno vplivala na njeno končno (vsebinsko) podobo?

Podgoršek: Vsekakor je vloga urednice velika. Ona je moje drugo in zunanje oko. Ko se nekaj meni lahko zdi že povsem razumljivo, me ona vpraša, kaj sem s tem mislila, me opomni, pripomni, predlaga. Je nekakšno skupno sodelovanje za tisto končno piko na i, kjer, kot temu rečemo: besedilo stoji.

Bukla: Imate morda v načrtu že naslednjo knjigo?

Podgoršek: Je že v nastajanju. ☺

Urška Kaloper je v zadnjih letih kot urednica pri Mladinski knjigi in vodja uredništva priročnikov zaslužna za to, da je slovenski knjižni trg dobil nekaj izvrstnih in dobro prodajanih stvarnih knjig, ki so jih napisali slovenski avtorji, pri čemer je budno skrbela tako za njihovo vsebinsko kot tudi vizualno podobo. Ker sta zdaj skoraj hkrati izšli novi knjigi »njenih« avtoric, Damjane Bakarič in Veronike Podgoršek, smo z njo opravili kratek pogovor, v katerem nam je zaupala, kje dobi ideje za knjige, ki jih je treba izdati, in kako sodeluje pri njihovem nastajanju.

»Priklopljena na tukaj in zdaj z mislijo na jutri!«

Bukla: Pri novih knjigah Damjane Bakarič *Na boljše* in Veronike Podgoršek *Ljubezen po ljubezni*, ste se odločili za nekakšni tematski nadaljevanji njunih prejšnjih knjig. Kdo je dal pobudo za te knjige?

Kaloper: Veronika je idejo o knjigi *Ljubezen po ljubezni* že dolgo razvijala in mi jo je napovedala že, ko sva začeli z *Ljubeznijo na terapiji* (in že takrat sem bila navdušena! ☺). Pri Damjani pa je bilo nadaljevanje nekako logično; po izidu uspešnice *Na tesnobi* se je nabralo toliko misli in izkušenj, da so naravnost klicale po knjigi. Odločitev o tem, da jo napiše, pa je bila seveda avtoričina. Damjana in Veronika sta sicer izjemni avtorici; sodelovanje z njima ni delo, temveč kresanje idej, pri čemer je ena plus ena na koncu vedno tri, štiri ali petnajst. In držim pesti, da se bo kmalu spet kresalo!

Bukla: Kako pa na splošno izbirate naslove knjig, ki jih boste izdali?

Kaloper: Ne vem, če obstaja splošen odgovor. Se mi pa zdi za urednika ključno, da ima ves čas odprte oči in ušesa ter je priklopljen na tukaj in zdaj z nenehno mislijo na jutri. Spremljam svetovne in domače trende in jim poskušam slediti. Ideje lovim na knjižnih sejmi, v medijih, na ulici, vrtu, otroških zabavah, med prijatelji, sodelavci, na potovanjih in še kje. Velikokrat pa imam srečo in me dobri avtorji z dobrimi predlogi poiščejo sami.

Bukla: Koliko je odločitev za posamezne naslove, teme in avtorje povezana z osebnimi interesi in zanimanji urednice?

Kaloper: Najpomembnejše se mi zdi, da so naslovi, teme in avtorji povezani z interesi in zanimanjem bralcev. Vedno se vprašam, komu bo knjiga koristila in kaj bo imel od nje, ali jo kdo potrebuje. In ko mi kdo pove ali piše, da ga je neka knjiga nagovorila, mu pomagala rešiti kako težavo ali mu celo spremenila življenje, je to čustvo močnejše od vsega drugega. Je pa res, da ne poklicno ne zasebno ne maram predsodkov in se poskušam čim manj omejevati. Življenje me je naučilo, da se največji zakladi pogosto skrivajo tam, kjer jih najmanj pričakuješ.

Bukla: Kakšna je vloga urednice pri njihovem nastajanju? Kako je vaše delo potekalo pri teh dveh konkretnih knjigah?

Kaloper: Sebe vidim predvsem kot natančno, pozorno bralko. Označim dele, ki so mi manj razumljivi, morebitna odstopanja od rdeče niti, preverjam trdnost strukture in tehtnost

Urška Kaloper

Foto: Borut Krajnc

argumentov. Dobri avtorji, med katere spadata tudi Damjana in Veronika, pa o mojih pripombah razmislijo in jih še nadgradijo.

Bukla: Kako pomembna je vizualna podoba pri teh knjigah?

Kaloper: Zelo. Pravzaprav menim, da je vizualna podoba izjemno pomembna pri vseh knjigah, ker je knjiga celosten izdelek, ne le vsebinski. Bralcu mora biti na prvi pogled jasno, kakšno knjigo bo dobil. Za podobo Damjaninih in Veronikinih knjig (med drugim) skrbi izjemna Petra Jerič Škrbec, ki to dobro razume in je ena najbolj ustvarjalnih in nadarjenih oblikovalk, kar jih poznam. Nepogrešljiva je.

Bukla: Na katere dosedanje projekte pa ste najbolj ponosni?

Kaloper: Ponosna sem na to, da delam knjige, o čemer sem sanjala že kot otrok. Ponosna sem, da imam poklic, ki me osrečuje in navdihuje. Ponosna, da delam z izjemnimi ljudmi, od katerih se veliko naučim. Ponosna, da nekateri od teh ljudi pišejo knjige, ki drugim ljudem pomagajo. In ponosna sem, da se še vedno strastno lotim vsakega projekta, kot da bi bil prvi.

Bukla: Katerih prihodnjih knjig se kot urednica najbolj veselite?

Kaloper: Nekaj mojih avtoric me je naučilo, da je v življenju dobro biti malenkost vraževeren, zato o projektih, ki so v zraku, a še niso povsem potrjeni, še ne bi rada govorila, vsebujejo pa nekaj mojih ljubih slovenskih avtoric. Zato pa lahko z največjim veseljem napovem knjigo Nike Kovač *Pogumne punce*, ki je tik pred izidom. Kadarkoli pomislim nanjo, postanem dobre volje. ☺

Potem ko je njena prva knjiga *Na tesnobi* doživela velik uspeh, je vsestranska ustvarjalka Damjana Bakarič pred kratkim napisala novo knjigo z naslovom *Na boljše*. V njej opisuje raznolike poti in načine, ki so ji pomagali iz trenutkov najgloblje teme ter njenemu življenju vdahnili polnost in nov smisel.

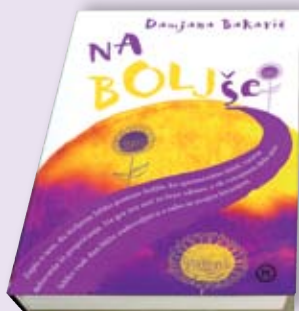
O svoji poti na boljše se bo avtorica, s katero sva se med pogovorom sproščeno tikali, saj je po naravi zelo odprta, v prihodnjih tednih pogovarjala tudi z obiskovalci svojih knjižnih predstavitev po različnih koncih Slovenije, svoje izkušnje in ideje pa Bakaričeva po novem deli tudi v kratkih posnetkih na youtubeu.

»Nehajmo se sprenevedati – vsi potrebujemo tudi knjige o čustvenih stiskah!«

DAMJANA BAKARIČ

NA BOLJŠE

Mladinska knjiga, zbirka Upanje, 2018, pt. v., 182 str., 22,98 €

Bukla: Si že po izidu svoje prve knjige *Na tesnobi* slutila, da bi ta lahko postala uspešnica; v dveh letih po izidu bo zdaj izšel že tretji ponatis ...

Bakarič: Na eni strani sem se prve knjige lotila predvsem zaradi vzgiba, da moram preprosto pisati o svoji izkušnji. Ko sem bila namreč sama v stiski, sem vedela, da krvavo potrebujem točno takšno branje – mešanico znanstvenega in človečnosti pristopa. Iz tega sem sklepala, da bo knjiga pomagala tudi drugim, ki trpijo podobno, kot sem jaz. Nisem želela, da se vrtijo v temi, kot sem se sama. Domnevala sem, da jim bo pomagalo že to, da bo nekdo javno spregovoril o tem. Tako sem potem na lepem dobila navdih za pisanje in v mesecu dni sem napisala 260 strani, med katere sem vključila tudi izkušnje drugih. Že takrat sem nekako slutila, da bo knjiga ljudi navdušila ali pa jo bodo povsem spregledali. A zagotovo nisem vedela, kaj se bo sploh zgodilo. In, da, potreben je bil pogum, ker smo Slovenci precej zaprti, še posebej glede tematike, ki se dotika čustvenih stisk.

Bukla: Tvoja nova knjiga *Na boljše* v ospredje postavlja pomembnost osebne svobode in dobrega počutja, pa čeprav na račun manjšega materialnega ugodja.

Bakarič: Res je, marsičemu sem se odpovedala. Prej sem vsak mesec dobila plačo, zdaj pa ni več tako. Pomembnejše mi je, da sledim svoji poti, in v srcu vem, da je tako, kot je, prav in da bo vse v redu.

Bukla: Kdaj se je ta optimizem zalezal vate in si začutila, da greš na boljše?

Bakarič: Jaz ne bi govorila toliko o optimizmu. Prej lahko rečem, da sem doživela razsvetljenje, uvid.

Bukla: Res?

Bakarič: Da, tu lahko citiram Branka Gradišnika, ki ga zelo cenim: zgodil se mi je uvid na čustveni ravni. Na razumski ravni namreč veš vse, a to ti nič ne pomaga. Ko pa enkrat čustveno dojameš vse to, se zgodi premik. Seveda tudi danes še kdaj popustim ali me napade strah, na primer v slabih trenutkih, ki jih imamo vsi in pridejo

recimo zaradi utrujenosti. A ta strah me zdaj uklešči za pet ur, prej pa me je držal vse življenje. Zdaj znam iti naprej.

Bukla: Torej ne padeš v vlogo žrtve, o kateri med drugimi pišeš v svoji novi knjigi?

Bakarič: Vsi se po malem identificiramo z njo. A sama sem povsem izstopila iz te vloge, če sem sploh kadar koli bila v njej.

S takšnimi, ki so nenehno v vlogi žrtve, se danes sploh ne pogovarjam prav veliko, ker to nima smisla, pa naj se to sliši še tako neizprosno. Kadar je človek v vlogi žrtve, vztraja v istem stanju in ni pripravljen na spremembo. Ko človek spozna, da je vse v njem in da lahko sam kaj premakne, ne bo več čutil potrebe niti po dvajsetletni psihoterapiji (*nasmeh*). Pa ne da bi bilo s terapijo kaj narobe, bog ne daj, da se razumemo. Ampak velikokrat si priskrbimo bergle, naslone, namesto da bi več delali sami.

Bukla: Kdaj konkretno se je začela tvoja pot na boljše?

Bakarič: Prvi uvid te poti, da je prva in prava odločitev za pot na boljše v meni, se mi je zgodil nekoč doma, ko sem doživela panični napad. Takrat sem si rekla, ne, ne bo me znova potegnilo v to nemoč, močna ženska sem. Lahko si pomagam in lahko vzamem vse te stvari, ki se mi dogajajo, v svoje roke. Udarila sem po mizi, ob tem izrekla nekaj grdih in sočnih besed (*smeh*) in se tako spodbudila, da grem naprej. Takrat mi je bilo res težko. A po tej odločitvi mi je bilo veliko lažje.

Bukla: Ali misliš, da boš koga tudi razočarala, ker v drugi knjigi vendarle ni čarobne paličice, s katero bi stvari v hipu obrnili na boljše?

Bakarič: V knjigi je zapisano tako, kot je. Brez olepšav. A dejstvo je, da v knjigi ljudje res ne bodo našli »instantnih« rešitev. Sicer pa, ali nismo nori, če mislimo, da se nam bo življenje spremenilo, če bomo samo prebrali knjigo, ob tem pa ne bomo ničesar zares spremenili? Ves čas je treba delati na sebi. Kaj to pomeni? Se opazovati, uvideti, kaj nam dela preglavice, kje so manjki, in skušati vsakokrat znova stvari narediti drugače, boljše. Človek mora biti zavesten, ni druge. Če ne, hitro pade v stare, ne dobre vzorce. Preizpraševati je treba misli, prepričanja, vzgibe. Ne reagirati, temveč delovati tako, kot je prav. Tudi če želimo imeti zdravo in čvrsto telo, je treba nenehno skrbeti zanj. Ne zadostujeta le vadba ali dve, da bi bili vse življenje v dobri formi. Sama

se še vedno ukvarjam s sabo, čeprav nimam več paničnih napadov in tesnobe. To preprosto počnem zato, ker se potem dobro počutim. Vse to je vadba, trening za boljše počutje in posledično boljše življenje.

Bukla: In kaj narediš za to, da se zdaj počutiš boljše kot nekdanj?

Bakarič: Imam jutranji obred s telovadbo, počnem več stvari, ki mi dvigujejo energijo in razpoloženje, gledam le vsebine, iz katerih se nekaj naučim, ne gledam več dnevnika ... Obkrožam se z ljudmi, s katerimi se dobro počutim in drug na drugega delujemo pozitivno. Pazim, da sem sama s sabo na dan vsaj eno uro, da lahko slišim svoje misli, sebe. Vem, da to ni najlažje, sploh ker sem ob tem še mama, gospodinja, priložnostna avtomehaničarka, kadar gre pri avtu kaj narobe (*smeh*), ampak danes vem, da je to nujno zame, ker se tako jaz počutim dobro. In če sem jaz okej, sem potem v redu tudi do svojih bližnjih. Sem bolj koristna zanje, pozitivna. Takrat lahko dajem.

Bukla: Kot pišeš v knjigi, je samota nekaj finega in se moramo obvezno naučiti ločiti med samoto in osamljenostjo.

Bakarič: To sta dve povsem različni stvari. Bojimo se samote, tudi jaz sem se je. Zato ves čas nekam bežimo. Oziroma, kot pravi priljubljeni Gradišnik, anesteziramo se z različnimi stvarmi. Jaz sem se denimo z delom. Ves čas sem delala, in ko sem nehala, sem še vedno našla kaj novega za delo. Potem so prišle še druge obveznosti, nikoli konca ... (*nasmeh*). Tak je bil moj način življenja. Eni gredo v drogo, drugi v pijačo, tretji v šport. Tudi sama sem si pomagala s športom, in to si štejem v dobro. Tako sem lažje uravnesila vse skupaj. Če danes pogledam nazaj, mi ni jasno, kako sem zdržala tak ubijalski tempo dela, obveznosti, neprenehno hitenje in lovljenje, večopravnost. Danes ga ni denarja, da bi se vrnila v takšno življenje.

Zato lahko rečem le, da je samota krasna stvar, v njej sem se našla, slišala svoje misli in prišla v stik s čustvi, s seboj ... Res je, da je na začetku hudo, a ko jo enkrat sprejmeš, ti začnejo nekatere stvari postajati zelo jasne. In takrat te prešine, kakšen bedak si bil, da tega nisi spoznal že mnogo prej. Zdaj v samoti naravnost uživam, obožujem jo.

Bukla: V svoji drugi knjigi večkrat omeniš, da so te v slabih trenutkih reševale tudi knjige. Kakšne?

Bakarič: Vse mogoče zvrsti. Od nekdanj sem ogromno brala, zame so knjige vir znanja,

Damjana Bakarič

zdravja, način preživljanja v samoti, spoznavanja sebe in drugih, učenja. Ko mi je bilo najbolj hudo, sicer nisem brala, takrat namreč nisem zmogla imeti mirnih misli, dajala me je nespečnost ... Nato mi je prišla v roke knjiga Carlusa Ruisa Zafóna *Senca vetra*, in ko sem jo začela brati, sem mislila, da sem se znova rodila. Končno sem imela možgane spet osredotočene le na eno stvar, na knjigo. Prej je bilo v moji glavi ves čas odprtih tisoč datotek hkrati (*nasmeh*) ...

Zanimajo me leposlovne knjige, obožujem Dostojevskega, Murakamija, Italijane, kot sta Marco Missiroli in Alessandro Baricco. Pa Gilbertovo, Mazzantinijevu, Tamarovo, Gradišniška, klasike. Berem sociološke, psihološke knjige avtorjev, kot so: Anthony Storr, Oliver Sacks, Eric Berne, Edmund J. Bourne, Marijan Košiček, Jeffrey Masson, Irvin D. Yalom, Alice Miller, Viktor Frankl, seveda pa so mi, ko mi je bilo najhujše, pomagale knjige Eckharta Tolla, Thich Nhat Hanha, Don Miguel Ruiz in podobne. Ravno pred dnevi sem znova vzela v roke Eckarta Tolla; zame je zelo globok, šele zdaj ga dobro razumem, prej nisem toliko cenila takšnih knjig. Ampak s kakšno pravico?! Moram pa odkrito priznati, da me je ob vsem tem vseeno presenetil naš knjižni trg.

Bukla: V kakšnem smislu?

Bakarič: Ko odkriješ čustvene stiske, ki so v naravi človeka, in o njih odkrito pišeš, se zdi to nekaterim manj vredno, na tako literaturo marsikdo gleda s prezirom. Toda nehajmo se sprenevedati, vsi potrebujemo tudi takšne

knjige, moramo se naučiti, kako si prisluhniti, kako iti v lastne globine, in se o tem odkrito pogovarjati v odprtem dialogu. Takšno družbo si želim. Ki diha. Ki ne omejuje in stereotipizira, stigmatizira in tabuizira.

Bukla: Ali si si za drugo knjigo pripravljala kakšne zapiske, uvide, si morda pisala dnevnik in so ti tudi tovrstni zapisi pomagali pri ustvarjanju?

Bakarič: Da, res že dlje pišem dnevnik, zapisujem si tudi svoje sanje, kljub temu pa ob vsem tem največ štejejo izkušnje, to, kar sem dala skozi. Veliko se pogovarjam z ljudmi, se ukvarjam z njimi, človekova psiha me je od nekdaj zanimala. Je pa res, da sem si pred snovanjem druge knjige zapisala, katerih tem se moram lotiti v njej, sploh ker sem vedela, kaj sem sama potrebovala ali iskala, ko sem šla skozi proces spoznavanja sebe in iskanja smisla ter odnosa s seboj in z drugimi.

Bukla: Med temami, ki jih opisuješ v knjigi, so tudi trpljenje, ljubosumje, maščevanje ter marsikatero drugo, o katerih pogosto ne želimo razmišljati ali govoriti na glas.

Bakarič: Teme so takšne, s kakršnimi se v svojem življenju ukvarja večina ljudi. Vsi se bolj ali manj zavedajo sebe in drugih. Svojih misli, vzgibov, prepričanj, čustev. Iskanja smisla. Iskanja sožitja, mirnejšega življenja, počasnejšega tempa in ravnovesja. Vsi se bolj ali manj zavedamo, kako pomembni so odnosi. Ljubezen, pogum, strah, prevara, maščevanje, bolečina, trpljenje pa so del nas in življenja, večne človekove teme. Če bi se lotila vsega po novinarsko, torej da bi še bolj analitično raziskala posamezno temo, bi lahko samo o eni temi napisala celo knjigo. Sem pa izhajala iz življenja in drugih ljudi, iz sebe ter iz teorije. Malo. Ravno prav, za pokušino, da človek pri sebi ugotovi, kaj ga zanima, da bi podrobneje raziskal ... Na kratko sem opisala vse tisto, kar je v vsakem od nas, in nato dodala, kako sem se sama soočila s temi temami. A poanta knjige je v resnici predvsem v spoznanju, da vsi padamo in imamo težave. Pravi bojevnik je tisti, ki zna po padcu vselej vstati in iti naprej, močnejši.

Bukla: Boš nadaljevala s pisanjem? Morda se zdaj podaš še v kakšno drugo zvrst?

Bakarič: Ta hip pišem knjigo, ki ni takšna, kot sta predhodni, govori pa o odnosih med moškimi in ženskami. Kakšen žanr bo nastal iz vsega skupaj, ne vem, ker se s tem ta hip ne ukvarjam, preprosto le pišem o ženskah in njihovih moških. Zdaj sem nekje na polovici, a vse bolj me preveva občutek, da sem v resnici šele na začetku (*smeh*).

Bukla: Jesen bo torej v vseh pogledih pestra.

Bakarič: Res bo. Med drugim bo prav v teh dneh moj prvenec *Na tesnobi* izšel tudi na Hrvaškem in prav zanima me, kako bodo sosodje sprejeli delo Polhrvatice, ki živi v Sloveniji (*smeh*). Vem le, da je tema tesnobe in izgorelosti aktualna tudi na Hrvaškem, čeprav me nekateri že opozarjajo, da hrvaški sosodje slovenskih avtorjev morda ne sprejemajo najbolje. A to so spet sploševanja, ki se mi zdijo povsem odveč. Prepričana sem, da bo vse v redu. Kakorkoli že bo.

DOBRE *Dobri dan.* ZGODBE.

dobrezgodbe.com

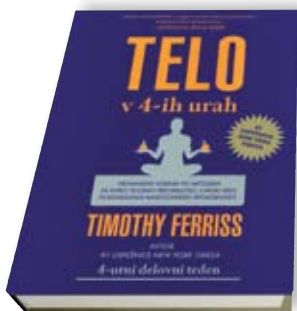
Ideje, nasveti, namigi
in veliko dobrega branja.

TIMOTHY FERRISS

TELO V 4-IH URAH

prevod: Jure Capuder, Neža Vilhelm
Sanje, zbirka Luna,
2018, m. v., 537 str., 27,95 €

Timothy Ferriss

Timothy Ferriss (1977) je podjetnik, govornik in motivator, ki se je mednarodno prebil s svojo prvo knjigo *4-urni delovnik*, v kateri je postregel s svojim pogledom na to, kako delati bistveno manj časa za enak učinek.

V svoji knjigi *Telo v 4-ih urah* se je sistematično ter z mnogimi poskusi lotil preučevanja lastnega telesa, v obsežni knjigi, tudi prevajalskem in založniškem podvigu, pa bralca s svojim dinamičnim pripovednim slogom seznanja z odgovori na mnoga vprašanja o tem, kako izboljšati delovanje človekovega telesa. Ferriss nas tako med drugim popelje od elegantnega izgubljanja teže na eni strani do dokaj lahkotnega pridobivanja mišične mase na drugi, od hitre sanacije različnih telesnih poškodb do varovanja pred njimi in od izboljšanja kakovosti spanja in spočitosti z manj urami skupnega spanja do dinamičnega spolnega življenja z dolgotrajnimi ženskimi orgazmi ter veliko višjimi nivoji testosterona pri moških, s čimer zainteresiranega bralca izzove, naj kaj od tega – seveda z zrnom razuma – preizkusi tudi sam. Provokativno! > SAMO RUGELJ

MANTAK CHIA

ČI SAMOMASAŽA

Taoistična pot do pomladitve

prevod: Petra Brecelj
Zavod Gaia planet,
2018, m. v., 132 str., 21,90 €

Taoisti verjamejo, da lahko energijski sistem v človeku stimuliramo in uravnavamo z usmerjanjem pozornosti in različnimi oblikami fizičnega dotika, kot so tapkanje, pritiskanje, drgnjenje ... Še pomembnejše odkritje taoističnih mojstrov v starodavni Kitajski je bilo spoznanje, da zavestno usmerjanje pozornosti na določen del telesa povzroča zbiranje energije čí (življenjske energije in bioenergije) in da se s tem samodejno sproža proces regeneracije in samozdravljenja. V knjigi so sistematično predstavljeni postopki in vaje za vzdrževanje zdravja celega telesa od dlani, glave, vratu, ramen, kolen in stopal prek razstrupljanja organov in žlez do premagovanja zaprtja, ki velja za enega glavnih vzrokov slabega zdravja. Če bi znali te postopke vpeljati v vsakodnevno rutino, bi si poleg pomladitve zagotovili tudi boljše telesno in duševno zdravje, kar je najdragocenejše darilo, ki ga lahko podarimo samim sebi. Svetovno znani taoistični mojster Mantak Chia (1944) je napisal petindvajset knjig, mnoge med njimi so bile prodajne uspešnice po vsem svetu, v sredini oktobra pa znova prihaja v Ljubljano. > RENATE RUGELJ

ARLENE K. UNGER, LONA EVERSDEN

SREČA

50 vaj čuječnosti in sproščanja, da bomo vsak dan dobre volje

prevod: Nataša Müller
Mladinska knjiga,
2018, m. v., 160 str., 14,99 €

Priročna knjižica, ki jo lahko ves čas nosimo s seboj v torbi, nam bo pomagala, da se bomo v življenju lažje in boljše spopadali s stresom in si izboljšali duševno zdravje. Odtujeni smo od narave, nimamo več pristnih, poglobljenih odnosov z bližnjimi, smo ujetniki družbe, ki ceni predvsem materialne stvari. Vajeti sreče moramo prevzeti v svoje roke – na 40 odstotkov sreče lahko vplivamo sami (na polovico vplivajo geni, na 10 odstotkov pa življenjske okoliščine). Vaje v knjigi so namenjene prvi pomoči, druge nam bodo spremenile način življenja. Temeljijo na preizkušenih študijah in terapijah, tudi na kognitivni vedenjski terapiji, čustvenem treningu možganov, čuječnosti ter afirmacijah in vizualizacijah. Vaje so razdeljene v pet razdelkov: Za dobro jutro, Drobne radosti življenja, Poiščimo srečo v sebi, Širimo veselje, Oblikujemo harmonične odnose. Drobna knjižica, polna vira življenja, je lahko čudovito darilo vsem, ki jih imamo radi. Tudi samim sebi. > SABINA BURKELJCA

WALTER RISO

PRAVICO IMAŠ REČI NE

Z asertivnostjo do večje samozavesti

prevod: Barbara Pregelj
Malinc, zbirka Na poti k sebi,
2018, t. v., 184 str., 26,50 €

Walter Riso

Čeprav je beseda asertivnost v slovenskem prostoru manj znana, jo strokovnjaki pojmujejo kot »vzorec vedenj, ki lahko prepreči konflikte v komunikaciji in pripadajoča negativna čustva. Je sposobnost odkritega izražanja lastnega mnenja, prepričanj, pravic, potreb ali čustev, pri čimer hkrati upoštevamo našega sogovornika.« Walter Riso (1951), psihoterapevt in univerzitetni učitelj z doktoratom iz psihologije, nas v pričujočem priročniku preprosto in neposredno nauči, kako se ustrezno postaviti zase in hkrati upoštevati potrebe drugega človeka. V prvem delu knjige avtor asertivnost jasno loči od podredljivosti in agresivnosti, v drugem so predstavljeni racionalni in neracionalni razlogi za neasertivno ravnanje, tretji del pa ponuja razmislek o družbenem pomenu asertivnosti. Sklepno poglavje je napisano kot praktičen vodnik, ki po korakih pripelje do asertivnega vedenja. Ljudje, ki komunicirajo asertivno, so bolj samozavestni, zaradi česar je večja možnost, da jih bodo drugi ne le poslušali, ampak tudi slišali, tega pa si običajno vsi želimo, ali ne? > BETI HLEBEC

Največji taoistični mojster MANTAK CHIA v Sloveniji

Ljubljana, 12. do 17. oktober 2018

www.femalesacademy.com

BELISA VRANICH

DIHAJTE

prevod: Eva Žontar

BP, 2018, t. v., 213 str., 29,95 €

Vse kaže, da je raziskovanje dihanja zelo popularna tema, kateri se je v zadnjem desetletju posvetila tudi ameriška klinična psihologinja, avtorica tega priročnika. Prepričana je, da predstavljene dihalne vaje (in tudi njene delavnice po vsem svetu) dajo človeku več energije kot energijske pijače in ga uspavajo hitreje kot uspavalne tablete. K starodavni zdravilni tehniki dihanja je pristopila na sodoben in praktičen način. Najprej s preprostimi testi preverite svoje začetno stanje in potem se, ne glede na to ali si želite boljše spanja, preobrazbe telesa ali več vzdržljivosti, korak za korakom naučite zavestnega učinkovitega dihanja. Knjiga tako združuje anatomijo, šport, psihologijo in čuječnost ter ponuja preproste dihalne vaje, ki vam ne bi smele vzeti, več kot 10 minut na dan, lahko pa bi rešile marsikatero telesno težavo. V zaključku je še nekaj koristnih dodatkov in testov za merjenje lastnega napredka. > BETI HLEBEC

PATRICK MCKEOWN

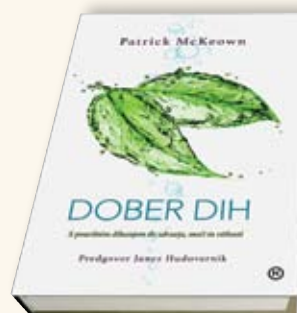
DOBER DIH

S pravilnim dihanjem do zdravja, moči in vitkosti

prevod: Tadeja Hudovernik

Mladinska knjiga, 2018, pt. v., 280 str., 24,99 €

Dihanje je nekaj, za kar bi zahodni človek v 21. stoletju pomislil, da se ni treba ukvarjati z njim, saj je v zvezi s tem jasno vse. Pa vendarle: se kdaj vprašamo, kako dihamo v primerjavi z Vzhodnjaki? Ti so dihanju in tehnikam dihanja skozi zgodovino posvečali veliko pozornosti, od pranajame in dihanja pri jogi naprej. *Dober dih* je knjiga, v kateri nas njen avtor, Irec Patrick McKeown, na inteligenten način seznanja z različnimi biokemičnimi in fiziološkimi značilnostmi dihanja in procesi, ki se ob tem dogajajo v telesu, ob tem pa izsledke z nevidno nitjo prepleta tudi z modrostjo Vzhoda na tem področju. Izkušnje namreč kažejo, da ljudje, ki živijo višje, živijo dlje, en od razlogov za to pa bi bil lahko tudi nižji tlak kisika in zaradi tega tudi drugačno dihanje. McKeown, ki je imel v mladosti težave z astmo, večino njenih simptomov pa je bolj kot z zdravili pozdravil s spremenjeno tehniko dihanja skozi nos in z zmanjšanjem vdihanega volumna zraka, je to izhodišče vzel za iztočnico svoje knjige. Osnovna premisa *Dobrega diha* je preprosta: sodobno dihanje človeka v zahodni civilizaciji se vse bolj nagiba k pretiranemu dihanju »na usta«, kar povzroča različne probleme, od slabega spanca do slabega počutja, ob katerem se nam zdi, kot da bi nam manjkalo nekaj vitalne energije. K temu pripomoreta tudi sodoben življenjski slog in prehranjevanje s predelano hrano, ki je veliko bolj kisla od neprocesirane, zaradi česar spodbuja prekomerno dihanje, s tem pa – paradoksalno – odplavlja ogljikov dioksid iz telesa, kar vpliva na to, da se v pljučih na hemoglobin veže manj kisika. McKeown nas v svoji knjigi pregledno popelje najprej do ugotovitve lastnega stanja na področju pravilnega dihanja in preizkusom ravni kisika v našem telesu, potem pa v nadaljevanju seznanja z možnostmi, da s prilagojeno tehniko dihanja to raven ustrezno povečamo in s tem izboljšamo ne samo našo splošno življenjsko energijo, temveč tudi naše športne sposobnosti in življenje nasploh. *Dober dih* je knjiga, ki bo povzročila, da boste o dihanju začeli razmišljati precej drugače kot poprej! > SAMO RUGELJ

Ime avstrijske zeliščarice Marie Treben (1907-1991) je znano po vsem svetu, zlasti zaradi njene uspešne knjige *Zdravje iz Božje lekarnice*. S svojimi recepti želi bralce navdušiti za spoznavanje zdravilnih učinkovin zelišč, ki rastejo v našem domačem okolju, za preverjanje starih receptov in za pravo domačih zdravil.

V njenih knjigah so poleg namigov za uporabo zdravilnih zelišč pri boleznih, zbrani tudi primeri uspešnega zdravljenja, nasveti za preprečevanje bolezni, koristne informacije o zdravilnih zeliščih in domačih zdravilih ter ilustriran seznam zdravilnih zelišč.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

Beno Arnejčič, doktor znanosti s področja psihologije in učitelj z večletnimi izkušnjami v vojski, obrambnem sistemu ter v šolstvu, je kot docent zaposlen na Pedagoški fakulteti v Kopru. Prav tako je svetovalec in terapevt medicinske hipnoze. Pomaga šolarjem in vsem tistim, ki potrebujejo več motivacije, samozavesti in poguma za vzajemno učenje in sproščeno življenje. Je odločen zagovornik gibanja v vseh razsežnostih telesa, psihe in odnosov, svoja spoznanja pa je združil v monografiji *Tek in beg*. Pred vrhuncem letošnje tekaške sezone smo se z njim pogovarjali o novi knjigi in teku nasploh.

»Vase pogobljen človek v teku najde svoj notranji mir, večji stik s seboj!«

BENO ARNEJČIČ

TEK IN BEG

Podzavestna moč človeka v gibanju

UMco, zbirka Preobrazba, 2018, m. v., 296 str., 24,90 €

človek išče svoj prostor pod soncem. Smisel teka je ravnotežje med svobodo in odgovornostjo do sebe in drugih, je postavljanje meje sebi in drugim, da potem lahko gradimo odnose in vzpostavimo zaupanje. To lahko storimo samo, če smo do sebe blagi, samodisciplinirani ter odgovorni do te mere, da se zavedamo, da je naše telo naš hram, da ga imamo radi takšno, kot je, v svojih

Bukla: Zakaj še ena knjiga o teku in zakaj naslov *Tek in beg*?

Arnejčič: Zaradi paradoksa, da je na eni strani vse več tistih, ki tečemo, in na drugi vse več tistih, ki zavračajo tek kot nezdrav ali pretiran način gibanja. Sodobni človek se vse manj giblje na lastnih nogah, posledično pa se marsikdo obrača v vse bolj nezdrav življenjski slog. Tek in beg sta dva pola istega kovanca. Ne moremo ju razdružiti. Oba sta kot naravni obliki gibanja del naše zavesti, predvsem pa podzavesti. Oba nam omogočata preživetje. Ključno je ravnotežje med njima v vsakdanjem življenju. Zanimivo je, da je slovensko narečje ohranilo obe obliki. Primer: v nekaterih krajih na Štajerskem rečemo: »Greva bejžat!« ali pa »Kdaj bova šla letat?« V knjigi zato predstavim zlasti tiste nezavedne dejavnike človeka, ki ga motivirajo za tek in druge oblike gibanja, in pa tiste, ki ga ženejo čez meje njegovih zmožnosti, v patološke oblike, ko gibanje postane svoje nasprotje – beg od sebe v izčrpanost telesa, duha in psihe, izgorelost, zasvojenost, anksioznost, depresiranje in depresijo.

Bukla: Kaj pa je po vašem smisel teka kot reaktivne dejavnosti?

Arnejčič: Smisel teka je spoznavanje in samouresničevanje sebe kot celostnega bitja. Vsak

občutkih, svojih čustvih ter celostnem izražanju in doživljanju sebe do drugih in drugačnih. Smisel teka je, da smo vzorniki tistim, ki jih je strah gibanja, ki si ne zaupajo dovolj, da bi zapustili zavetišče dnevne sobe in stekli svoji svobodi in zdravju naproti.

Bukla: V čem je, če je, po vašem mnenju smiselna tekmovalna razsežnost teka pri rekreativnih?

Arnejčič: Najbolj klasičen odgovor bi bil v tekovanju s samim seboj. Pa ne gre samo za to. Strokovnjaki so si edini v mnenju, da se današnje dejavnosti vse bolj usmerjajo v tekovanje in manj v sodelovanje. To krepi individualno in kolektivno sebičnost v skupnosti in družbi. Tekovanje je treba uravnovesiti v pomenu in praksi.

Pri nas tekačih gre za nekaj, kar prinese tekaška izkušnja. Kar se v gibanju, ki je tekovanje, vsadi v nezavedni um kot lepo in spodbudno, te pelje navzgor, višje in višje. Pri tekovanju ne gre zgolj za hitrost in dokazovanje športnega uspeha. Gre za srčnost, ognjevito predanost sebi, da bom naredil ali naredila to, kar sem si obljubil oziroma obljubila. Gre za tekovanje z modrostjo srca. Zdrava tekmovalnost je tista, ki

nastane kot rezultat motivacije, sodelovanja in dogovora. Če je človek preveč obremenjen z izgubo ali zmago, v prvem primeru postane nesrečen in nemotiviran za druge dejavnosti, v drugem primeru pa zmaga lahko okrepi njegovo samozavest na drugih področjih življenja in dela. Zmaga in poraz ponikneta globoko v človekovo podzavest. Zmaga je rezultat posameznikove volje in prizadevanja za nekaj, kar si želi uresničiti. Rezultat zmage se pri posamezniku kaže kot veselje nad doseženim rezultatom. Poraz je neuspeh posameznika v prizadevanju za dosego cilja na določenem področju.

Bukla: Kakšne pa so socialne razsežnosti vztrajnostnega teka? Kako jih opredeljujete?

Arnejčič: Tek v skupini je druženje in oblika vzajemnega učenja. Tekaška skupina počasi, a zanesljivo skozi treninge oblikuje tovaršijo, notranje trdno tekaško skupino. Rodijo se prijateljstva, partnerstva, tudi ljubezni. Tekaška skupina povezuje posameznika s podobnimi vrednotami. Med tekom v bolj ali manj strnjeni skupini se lahko pogovarjaš s kolegi. Tudi tek v strnjeni skupini je svojevrstno doživetje, tek v ritmu oblikuje kohezivnost, notranjo trdnost in omogoča pogovore v različnih parih in v troje. Tak tek v zavetju gozdnih poti in po barviti jesenski naravi razvedri duha in okrepi povezanost skupine. Izjemna skupinska izkušnja je tek trojk, kjer se naučimo teči v skupini s počasnejšimi in hitrejšimi od sebe.

Bukla: Kako opredeljujete distinkcijo med tem, da človek »teče k samemu sebi«, in tem, da je tek zanj beg od samega sebe in bližnjih?

Arnejčič: Tek k sebi je tek psihofizičnega ravnovesja. To je gibanje v zmernem ritmu, tekanje v tekaški ali drugi skupini, tek, ko poslušam sebe in tečem zato, da bi užival, da bi imel sebe rad, da bi se dobro počutil v telesu in psihi. Tek od sebe pa je pretiravanje v gibanju, je dokazovanje drugim in iskanje pozornosti. Če se izrazim metaforično, ko tečem od sebe, sem podoben mački, ki lovi svoj rep. Tek od sebe je pretiravanje, ki postopoma vodi v zasvojeno vedenje. Tekaška množica je poleg tistih, ki tečejo k sebi, sestavljena tudi iz tistih, ki v današnjem času umetnih potreb poskušajo s tekom zapolniti ali nadomestiti čustveno praznino, nezmožnost navezovanja stikov, družabnih stikov. Takšni tekači po navadi tečejo sami, v skupino pa se vključijo takrat, ko tekmujejo. To jih vodi stran od svojega notranjega jaza, stran od drugih in bližnjih.

Beno Arnejčič

Foto: Biljana Babič

Bukla: Kako je človekova osebnost povezana z njegovim odnosom do teka?

Arnejčič: C. G. Jung pravi, da je človekova osebnost dinamična in se spreminja v skladu z okoliščinami. Vase poglobljen človek, introvertirana osebnost v teku najde svoj notranji mir, večji stik s seboj. Tek ga okrepi in bolj poveže s samim seboj in z drugimi. Navzven, k drugim obrnjena osebnost, pogosto zelo zgovorna in komunikativna, pa skozi tek okrepi svojo socialno vez. Tek postane socialno lepilo, tudi njegov varen prostor. Tekačeva osebnost, ne glede na to, ali je introvertirana ali ekstrovertirana, postane s tekom še bolj dinamična. Tek namreč ugodno deluje na človekovo psihodinamiko. Človek v gibanju doživlja drugače, celostno, bolj polno, sliši več, vidi poglobljeno, čuti s vsemi čutili in uri svojo intuicijo. Tek k sebi, umirjen tek v skupini ali samostojni tek v naravi uravnoteži človekova čustva in čustvovanje.

Bukla: kateri so po vašem mnenju, izhajajoč iz Junga, ključni tekaški arhetipi?

Arnejčič: Arhetipi so vizualne podobe, ki vsebujejo psihološke podatke. Zato predstavljajo tekaču in tekačici ključ do osebne moči. Ne vidimo jih, temveč čutimo, ko se vprašamo, kdo sem jaz tekač ali tekačica ali kdo sem jaz človek v gibanju. Vsak, ki se fizično premakne iz mirovanja v gibanje, ki steče, se notranje poistoveti s simbolnimi vzorci podzavesti. Ti so naši duševni motivatorji. S pomočjo arhetipov pridemo do pristnega doživljanja teka. V prvem poskusu doživljanja teka trčimo na dve njegovi temeljni lastnosti: vzdržljivost in vztrajnost. Zakaj se nam zdi tek na prvi pogled nezahteven, vendar mnogi ne premorejo dovolj volje in notranje moči, da se premaknejo, in še več, da vztrajajo v tej naravni obliki gibanja telesa in duše? Arhetipi nam ponudijo razumevanje, spoznanje in vpogled v globino svoje notranje moči, natančneje v intuicijo. V knjigi predstavljamo najbolj značilne arhetipe tekačev. Nastali

so na osnovi poglobljenega opazovanja z udeležbo in analize. Najbolj značilni so: *bosonogi otrok* kot sestavni del arhetipa neomadeževani (The Innocent), *gozd – narava* kot del arhetipa psihično ravnovesje (Psychic Equilibrium), *športnik/športnica* kot strukturni del arhetipa notranji jaz (Internal Self) in arhetipa persona, *zmagovalec/zmagovalka* kot del arhetipa junak in arhetipa analiza razlikovanja, *duhovni iskalec/iskalka* kot sestavni del arhetipa ranjeni/-a zdravilec/zdravilka in arhetipa notranji jaz.

Bukla: Tek opredeljujete tudi kot trans fenomen. Lahko podrobneje pojasnite?

Arnejčič: Trans je človekovo naravno in vsakodnevno stanje. Opredelimo ga kot katekroli stanje zavesti, ko ima oseba zoženo in usmerjeno pozornost. Pogosto se to zgodi ob zasanjanosti, dolgočasju, ko se osredotočamo na misli, predstave čustva in občutke. Zoženo in usmerjeno pozornost pa ima človek tudi takrat, ko opravlja ponavljajočo dejavnost, ko stopnjuje in absorbira pozornost. Tek je kot oblika gibanja ponavljajoča dejavnost. Zato imajo vse vrste gibanja veliko skupnega s transom. Trans fenomeni se pojavljajo tudi v procesu drugega dejavnega gibanja – hoji, kolesarjenju, plavanju itn. Vsak izmed nas je sposoben vstopiti v to stanje zožene pozornosti in prostovoljno izstopiti iz njega. V stanju transa ima človek lažji dostop do virov notranje moči, ki se jih ne zaveda. S pomočjo transa se lahko učinkovito pripravimo na tek, ki postane naša socialna večšina, s katero se osvobodimo skrbi, strahu in drugih tesnobnih stanj, da bomo svoj nezavedni um odprli kreativnemu učenju.

Bukla: Katere tekaške prireditve se boste udeležili v prihodnje in s kakšnim namenom?

Arnejčič: Naslednja tekaška prireditev bo udeležba na teku na deset kilometrov v Novem mestu. Na tekmi bom sopotnik v nežni, ognjeviti in igrivi spodbudi kot oče svoji hčerki Lei.

Bukla: Hvala za pogovor in srečno na vseh prihodnjih poteh!

JAKOB J. KENDA

APALAŠKA POT

ISKRIV IN ISKREN
POHODNIŠKI ROMAN
O 3500 KILOMETROV
DOLGI POTI PO DIVJINI
IN RESNIČNI AMERIKI.

**KONČNO
V PREDPRODAJI**

IZID 19. 10.

V PREDNAROČILU NA
WWW.APALASKA.SI
20 % POPUSTA

MOJCA KOMAN

JEDI Z RIŽEM

fotografije: Krištof Koman
Kmečki glas, 2018, t. v., 159 str., 19 €

Strokovnjakinja za zdravo prehrano in velika ljubiteljica kuhanja je v priročni kuharici zbrala 65 receptov za jedi z rižem, ki jih lahko pripravimo z lahko dostopnimi in domačimi sestavinami.

Recepte je razdelila v šest sklopov; prve so predstavljene solate, sledijo jim juhe in enolončnice, predjedi in prigrizki, glavne jedi, rižote in na koncu seveda sladice. Med recepti najdemo nekaj slovenskemu jedcu dobro znanih, pa tudi nekaj bolj eksotičnih jedi, ki bodo popestrile vsakdan. Kdo bi se branil sveže pripravljene japonske omurice, indijske dal khichdi ali španske paella? Kuharica pa ni zgolj nizanje različnih receptov, saj je vsaka jed na kratko predstavljena, hkrati pa lahko najdemo koristne nasvete, od tega, kako pravilno dozirati riž, do nasvetov staršem. Med temi je posebno posrečen zapis o rižoti z žafranom; jedi se je namreč zaradi barve ponekod prijelo ime zlata rižota. Od zlata rižote do kraljevičev in kraljičen pa seveda ni več daleč. Predstavljena knjiga je v bistvu oda rižu, živilu, na katero Slovenci pogosto pozabimo ali pa ga imamo za manjvredno alternativo krompirju. V nagovoru bralcu avtorica pove, da želi z recepti prebuditi naše čute in nas preprosto navdušiti nad tem osnovnim živilom večine svetovnega prebivalstva. Vsekakor lično izdelana in s širokim naborom fotografij opremljena kuharica, vredna listanja in preizkušanja. > VANJA JAZBEC

MAX LEONARD

ŠEPET VRHOV

Obsedenost cestnega kolesarstva z gorami

prevod: Jolanda Blokar
Aktivni mediji, 2018, m. v., 324 str., 25 €

Max Leonard je pisatelj in ljubiteljski kolesar, zato ni čudno, da si za pisanje izbira teme, ki so povezane s kolesarjenjem. Teme, povezane z manj znanimi ali celo skritimi vidiki (tekmovalnega) kolesarjenja. V *Rdeči laterni* se je posvetil tistim tekmovalcem toura, ki so (bili) povsem na njegovem repu, torej zadnjim na tej slavni dirki, ter občutljivo in strastno izpisal njihove osebne zgodbe. S poslušom tako za detajle kot za kolesarski adrenalini se je v *Šepetu vrhov* dobesedno pa tudi metaforično odpravil pod gorske vršace in na ceste, ki se vzpenjajo do tamkajšnjih prelazov, ter pred bralci razprl panoramo zgodovine obsedenosti kolesarskih vzponov nanje. Leonard nam v svoji zapeljivi knjigi predstavi tako kronologijo kolesarskih dirk na najvišje in najbolj zahtevne evropske prelaze kot tudi osebne zgodbe in tragedije, ki so se zgodile ob tem brezglavem poganjanju na pedala. O njih danes morda pričajo samo še spominski kamni, mimo katerih vsi drvijo, Leonard pa se zna ustaviti in pokazati nanje. Kolesarsko bralni užitek! > SAMO RUGELJ

SANDRA SCHUMANN

SUPERHITRO PECIVO

Najboljši triki za peko
prevod: Marjana Samide
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 128 str., 19,99 €

Dejstvo je, da še tako strastnim kuharicam kdaj zmanjka časa za pripravo peciva, da o tistih manj strastnih sploh ne govorimo. Zgodi se tudi, da se znajdete pred skoraj praznim hladilnikom, na vratih pa nenapovedani gostje ... Kot rešitev za take zagate je pred vami knjiga receptov za preproste in bliskovito pripravljene slaščice, med njimi so tudi taki, za katere potrebujete le dve ali tri sestavine. Pa pogledjmo. Pri zajtrku so vam ostali rogljički, v skrinji je nekaj borovnic, imate pa tudi 2 jajci, malo mleka in vaniljev jogurt, v nekaj minutah se bo v vašem pekaču znašel borovničev kolač, ki ga spečete v manj kot pol ure. Obstajajo pa tudi slaščice, kjer pečice sploh ni potrebno vklopiti, le nekaj domišljije in poguma. > BETI HLEBEC

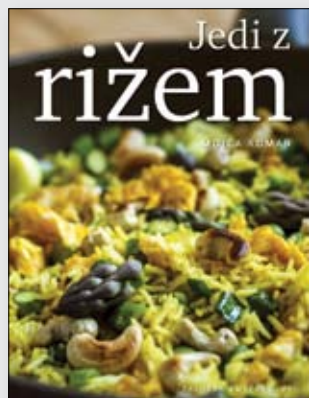

MIŠA PUŠENJAK

NARAVNO VARSTVO VRTNIN

Kmečki glas, 2018, m. v., 223 str., 19 €

»Bolje preprečevati kakor škropiti,« je slogan priljubljene domače vrtnarske strokovnjakinje, ki se zaveda, da je današnji svet čedalje bolj onesnažen, in zato že dolga leta skrbi, da bi bilo vse, kar prinesemo z vrta na domačo mizo, dobro in predvsem zdravo pridelano. Njeni nasveti segajo vse od gnojenja in priprave rodovitne, zračne prsti prek pravilne izbire sort, semen in sadik do zatiranja plevela in naravne zastirke, ki je hkrati zaščita tal pred vremenskimi neprilikami ter hranilo in gnojilo za tla. Poleg neživih dejavnikov, toče, neurja in mraza, naše rastline ogrožajo tudi večje živali (ptiči, zajci, srne), srednje velike živali (žuželke) ali očem nevidni organizmi (glivice, bakterije, virusi). Da nadobudni vrtnarji v boju z njimi ne bi takoj posegli po kemičnih sredstvih, je v sodobno oblikovanem priročniku pripravila številne preventivne ukrepe in zvarke, ki so prijazni do narave in našega zdravja. > RENATE RUGELJ

Mojca Koman

NOVO Založba Kmečki glas

Jedi z rižem

Bi poskusili rižoto s temnim pivom in kranjsko klobaso, se posladkali z riževim crème brûlée – ali večerjali čokoladni mlečni riž?

V knjigi najdete 65 preprostih okusnih receptov za jedi z rižem. **Naj vam tekne.**

160 strani, trda vezava, 17 × 23 cm / Cena 19 EUR, **BREZPLAČNA POŠTNINA**

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si, zalozba.kmeckiglas.com

• ZNANOST MED KNJIGAMI

Četrtek, 13. septembra, ob 14.00
Okrogla miza in podelitev nagrade literarnega natečaja: Kako pisati o znanosti?

Četrtek, 4. oktobra, ob 18.00

Primož Kete, Geodetski inštitut Slovenije:
Ali danes še potrebujemo papirnate karte?

Četrtek, 15. novembra, ob 18.00

Pomen pisanja in branja.

• POTEPANJE S KNJIGO IN KOMPASOM

Četrtek, 13. septembra, ob 18.00

Čari Južne Afrike z Viktorijinimi slapovi

Četrtek, 11. oktobra, ob 18.00

K božičku na Finsko

Četrtek, 8. novembra, ob 18.00

Filipini

• OTROŠKI ABONMA

z Lucijo in Boštjanom ter petelinom Cócotom

Ponedeljek, 17. septembra, ob 17.00

Ponedeljek, 15. oktobra, ob 17.00

• ROČNA DELA ZA OTROKE

Ponedeljek, 1. oktobra, ob 17.00

Šivamo gumbe

Ponedeljek, 5. novembra, ob 17.00

Kvačkamo

• SKOZI OČI PREKARIATA

Torek, 18. septembra, ob 18.00

• OD PRVE DO ZADNJE STRANI

Sreda, 19. septembra, ob 18.00

Pogovor s pesnikom Valentinom Brunom

Sreda, 24. oktobra, ob 18.00

Gregor Podlogar

• PROCES PRISOTNOSTI

Četrtek, 20. septembra, ob 19.00

• TEDEN FILOZOFSE FAKULTETE V KONZORCIJU

Od 24. do 27. septembra

• MAŠČOBE KOT GORIVO

Sreda, 3. oktobra, ob 18.00

• ČAJANKA Z GOSTI

ob dnevu duševnega zdravja s člani
Društva študentov psihologije Slovenije
Torek, 9. oktobra, ob 18.00

• KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE NA BOLJE.

Sreda, 10. oktobra, ob 18.00

Veronika Podgoršek,
Ljubezen po ljubezni

Sreda, 7. novembra, ob 18.00

Anja Klančar, *Ko izgubiš*

• DROŽOMANIJA

Torek, 12. oktobra, ob 18.00

Anita Šumer o peki kruha z drožmi.

• KNJIGOTERAPIJA

Četrtek, 18. oktobra, ob 18.00

Preberimo Elleno Ferante,
Dnevi zavrženosti

Četrtek, 22. novembra, ob 18.00

Preberimo *Genialno prijateljico*

• JAKOB KENDA, APALAŠKA POT

Petek, 19. oktobra, ob 18.00

3500 kilometrov hribov in Amerike

• IZBRANO Z MIRELO

Torek, 23. oktobra, ob 18.00

Pogovori z Erosom z Lucijo Mlakar

Torek, 20. novembra, ob 18.00

Transurfing realnosti

• HOSPIKAFE

Torek, 30. oktobra, ob 18.00

• ENAJSTA ŠOLA

Torek, 6. novembra, ob 11.00

• MATEJ KRAJNC, TIHI DOGOVOR

Torek, 18. novembra, ob 18.00

Glasbeno-literarni večer

• FRANKFURT PO FRANKFURTU

Od 12. novembra do 17. decembra

spremljevalni dogodki bodo v
Pavčkovi dvorani na Slovenski 29,
poleg Konzorcija

Teden Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v knjigarni Konzorcij s prodajno razstavo knjig Znanstvene založbe FF

24.-27. 9. 2018

Ponedeljek, 24. 9. 2018, 18.00

NAZAJ H KORENINAM FF:

Izbrani spisi Milana Grošlja

Pogovor ob izidu monografije o akademiku Milanu Grošlju (1902-1979), klasičnem filologu in jezikoslovcu in njegovem znanstvenem delu.

(akad. dr. Kajetan Gantar, dr. Marko Marinčič, dr. David Movrin, dr. Nada Grošel, dr. Tone Smolej)

Torek, 25. 9. 2018, 18.00

ŽENSKÉ, KI SO SLEDILE SVOJIM SANJAM:

prve slovenske intelektualke

Danes marsikdaj pozabljamo, da je večina evropskih univerz ženskam odprla svoja vrata šele konec 19. stoletja; med tistimi, ki so se vpisovale že v teh pionirskih letih, so bile tudi Slovenke.

(dr. Petra Kramberger, dr. Tanja Žigon, dr. Irena Samide)

Sreda, 26. 9. 2018, 18.00

KAJ SE PRAVI MISLITI?

Pogovor ob izidu prevoda knjige

Martina Heideggro

Heideggrov pomislek o tem, kaj se pravi misliti, ponudi neko drugo smer, in to pove smisel tega, kar ne zgolj pomeni, marveč je misliti.

(dr. Dean Komel, dr. Brane Senegačnik, dr. Aleš Košar, mag. Manca Erzetič)

Četrtek, 27. 9. 2018, 18.00

KLANEC – predstavitev družabne igre o Ivanu Cankarju

Z njo na zabaven način spoznate Ivana Cankarja, preverite, česa se še spomnite iz šolskih klopi, in o njem izveste še kaj novega. Lahko je tudi učni pripomoček, s katerim učitelj predstavi Cankarja in učence spodbudi k poglobljenemu raziskovanju njegovih del. (Magda Lojč, Matej Klemen, Tina Jugović, Mateja Lutar)

Predstavljene knjige lahko kupite na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si>

več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:

www.mladinska.si in

www.konzorcij.si

Bogata bibliografija pisatelja, pesnika, dramatika in scenarista Ferija Lainščka (1959) obsega tako mladinska dela kot tudi romane in pesmi za vse generacije. Njegova dela so doživela več filmskih adaptacij, sam pa je prejel že številne literarne nagrade, med drugimi nagrado Prešernovega sklada (1995), večernico (2000), desetnico (2011) in kar dvakrat kresnika (1992, 2007). Danes eden izmed najbolj angažiranih in pri svojih bralcih priljubljen avtor živi in ustvarja v Murski Soboti. Ob izidu nove pesniške zbirke za mlade smo se z njim pogovarjali o izzivih ustvarjanja za mlade, receptu za priljubljenost in načrtih za prihodnost.

»Mladi danes redko izrečejo ne.«

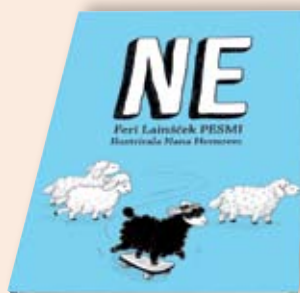
FERI LAINŠČEK

NE

Pesmi

ilustracije: Nana Homovec

Litera, 2018, t. v., 69 str., 23,90 €

Bukla: Od izida pesniške zbirke za otroke in mladino *Ne* je minilo nekaj mesecev, imate že kakšne povratne informacije?

Lainšček: Imam jih pravzaprav veliko. V tem času sem namreč pogosto nastopal, se srečeval z bralci, posamezne pesmi so zaokrožile tudi po spletu. Na facebooku, recimo, so bile nekatere deljene tudi po tisočkrat. Ampak, najbolj me je vendarle presenečalo, ko sem ugotavljal, da to zbirko kupujejo tudi odrasli. Misleč, da jo podpisujem za njihove otroke ali celo vnuke, sem namreč podpisal veliko knjig, za katere sem potem med pogovorom ugotovil, da so jih kupili zase.

Bukla: Že sam naslov nakazuje upornišvo, se vam zdi, da mladim danes manjka lasten, kritičen pogled na svet?

Lainšček: Predvsem se mi zdi, da mladi danes redko izrečejo ne. Ko se z nečim ne strinjajo, to raje izražajo z zamolčanostjo, malodušjem, umikom ali pač z ustvarjanjem občutka, da jih ne zanima in jim je malo mar. Včasih se mi celo zdi, da se ne znajo in ne zmorejo postaviti zase, to pa me potem kar zaboli. Živimo namreč v času, ko se med nami dobesečno množijo prepovedi, doživljamo mnoga normiranja, smo na pragu čipiranja, večina pa si ne upa glasno izreči, da to ni v redu in niti malo prav. Zato mislim, da je čas za tako knjigo. Trenutek za NE. Ali vsaj za spodbujanje zavesti, da ni nujno nekritično sprejemati ravno vsega, kar okolje, okoliščine ali pač sistem terja od nas. Poglejte, včasih je biti priden pomenilo, da si marljiv, danes pa biti priden pomeni predvsem, da si ubogljiv. Če ne celo še kaj bolj klavrnega. In taki upognjeni hrbti mi niso prav nič simpatični.

Bukla: Ko beremo pesmi, se zdi, da imajo vse enega mladega junaka, ki se upira tako formalnim pričakovanjem kot tudi pripadnosti kakršnikoli skupini ali socialni mreži.

Lainšček: Vse te pesmi, ki torej temeljijo na nikalnicah, seveda niso nastale čez noč, ampak sem z njimi, kot pač z vsako svojo knjigo, prehodil neko pot. Na začetku me je zagotovo vodila problematika, o kakršni sva ravno govorila, potem pa so verzi postopoma začeli postajati vse bolj izpovedni. »Črna ovca z mavričnimi očali«, kot je pesniškega protagonista v spremni besedi poimenovala dr. Dragica Haramija, se je tako naposled spremenila v lirski subjekt. Ali, rečeno drugače – če se ne sprenevedaš, če misliš resno in ti gre ob pisanju zares, potem tudi v delu, ki je namenjeno otrokom, na koncu lahko zagledaš samega sebe.

Bukla: Kako bi lahko opisali razliko med pisanjem za mlade bralce in pisanjem za odrasle? Kdo je bolj kritičen bralec in za koga raje ustvarjate?

Lainšček: Otroci po šolah vedo, da jih kot pisatelj ne prihajam zgolj zabavat, ampak se ob branju lahko o marsičem pogovorimo, pristno in iskreno, kot se pač pogovarjajo ljudje, ki jih kaj zanima. Hočem reči, da k njim pristopam praktično povsem enako, kot nagovarjam svoje odrasle bralce,

Feri Lainšček

Foto: Borut Krajnc

in nič posebej drugače ni niti takrat, ko zanje pišem. Seveda skušam ob tem upoštevati večino tega, kar neko literarno delo opredeljuje kot mladinsko delo, obenem pa sem iz leta v leto bolj prepričan, da je to, kar narekuje stroka in zahteva obrt, le posoda, ki jo je treba zmeraj napolniti z nečim takim, kar ni v njej še nihče nikoli kuhal. Sicer se vse le ponavlja in se še stotič ponuja nekaj, kar je bilo že stokrat prežvečeno. In ta edina, za me še zmeraj izzivalna naloga, ponuditi nekaj res svojega, je seveda spet enako težka, pa najsi pišeš za mlade ali za odrasle bralce.

Bukla: Veljate za enega najbolj angažiranih književnikov, tudi kar zadeva promocijo in stik z bralci, v Mariboru se je menda na vašem literarnem večeru nabralo več kot 500 ljudi.

Lainšček: Literarni večer, o katerem govorite, je bil pesniški in glasbeni nastop s pevko Ditko, ki je uglasbila že veliko mojih pesmi. S tem programom sva res napolnila že mnogo takih dvoran, od Lendave in Murske Sobotice do Novega mesta, Ljubljane in Postojne pa tudi mnogo dvoranic v manjših krajih po Sloveniji. Ne da bi to pravzaprav načrtovala, se je najina skupna zgodba iz knjižnic in klubskih prostorov spontano preselila na velike odre, ki pač dihajo drugače in sem se jih včasih celo bal. Zdaj pa v resnici že uživam, čeprav se nekako zmeraj znova čudim, ko se ob poeziji spet zbere toliko ljudi.

Bukla: Nam zaupate skrivnost takega uspeha in priljubljenosti?

Lainšček: Če bi poznal tistih sedem izžrebanih števil, bil šel takoj zdaj kupit stavni listek. Morda zveni grobo in se zdi izmikanje, ampak, saj tudi založniki zares ne vedo napovedati uspešnice. Na knjižnem trgu se pogosto dvigne po lestvicah kaj takega, česar ni nihče predvidel, in morda sem en tak primer. Kot avtorju se mi je vsekakor že od nekdaj zdelo bistveno, da sta ustvarjanje ter promocija in prodaja ločena procesa. Zato pač niti ne razmišljam o bralcu, ko pišem. Ko pa je knjiga natisnjena, seveda zaživim z njo na drug način in ji skušam po svojih močeh pomagati. Pa tudi mnenje bralcev me takrat seveda zanima.

Bukla: In kakšni so vaši ustvarjalni načrti?

Lainšček: Z Ditko se jeseni odpravlja na turnejo z naslovom *Ne bodi, kar nisi*. Najina pesniško glasbena zgodba se je namreč malce preoblikovala ravno zato, ker sva vanjo uvrstila tudi pesmi iz zbirke *Ne*. Sicer pa pišem roman, o katerem, ker sem pač vraževeren, za zdaj raje molčim.

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in, v letošnjem letu, z Narodno galerijo.

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ 2018/2019

13. CIKEL: NA, ROD, NA! GALERIJA!

S ciljem spoznavanja naravne in kulturne dediščine pritegne kviz k reševanju čim širšo populacijo otrok, se vključuje v medpredmetno povezovanje ter spodbuja branje poučnih knjig in obisk kulturnih ustanov. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

Narodna galerija ob stoti obletnici svoje ustanovitve predstavlja življenje in delo Ivane Kobilca, nedvomno najbolj znane slovenske umetnice.

Odprtje kviza pripravljamo v sklopu Strokovne srede, 24. oktobra 2018, ob 10. uri, v Narodni galeriji, Cankarjeva 20, Ljubljana. Predstavili bomo letošnji cikel kviza in si ogledali razstavo Ivane Kobilca (1861–1926) »Slikarija je vendar nekaj lepega ...« (Razstava je odprta od 21. junija 2018 do 10. februarja 2019).

**MEGA KVIZ LAHKO REŠUJETE
OD 24. OKTOBRA 2018 DO 15. MAJA 2019 NA
WWW.MEGAKVIZ.SI.**

V šolskem letu 2018/2019 so v MEGA kviz uvrščeni naslednji vsebinski sklopi:

100 LET NARODNE GALERIJE

Rojstni datum Društva Narodna galerija je 18. september 1918. Takrat je bil v negotovih razmerah razpadajoče dvoglave monarhije sklican ustanovni občni zbor. Si lahko predstavljate, da se je vse začelo brez umetnin in brez razstavnih prostorov? K oblikovanju ustanove, ki je postopoma oblikovala in širila nacionalno umetnostno zbirko, je pripomogla zlasti narodna ozaveščenost. Društvo Narodna galerija so razpustili leta 1945, že naslednje leto pa so ustanovili Narodno galerijo kot državno ustanovo. Naraščanje umetnostnega fonda je narekvalo tudi širitev prostorov, kar se kaže v obsegu današnjega sodobnega umetnostnega muzeja. V stalni zbirki Narodne galerije, kjer je na ogled več kot 600 umetnin, lahko po prenovi palače Narodnega doma leta 2016 vsak obiskovalec odkrije svoj najljubši kotiček z najbolj navduhujočo umetnino.

SVETOVljANSKA SLIKARKA

Ivana Kobilca je naša najbolj znana, priljubljena in uspešna slovenska umetnica. Primanjkljaj akademske izobrazbe, krhko zdravje, občutljivost za kritiko in občasna prenatrženost niso mogli zavreti njene ustvarjalnosti in skupaj s prijateljicami in znankami je sodila med prve ženske moderne dobe, ki se jim je uspelo uveljaviti v tradicionalno moškem poklicu. Slikarsko se je oblikovala v zadnjih dveh desetletjih 19. stoletja. Večino svojega odraslega življenja je preživela v tujini (študirala je na Dunaju in v Münchnu, živela v Parizu, Sarajevu in Berlinu), od koder se je v Ljubljano vrnila šele ob začetku prve svetovne vojne. V burnem pariškem in skoraj idiličnem sarajevskem obdobju se je posvečala slikanju na prostem, v Berlinu in Ljubljani pa predvsem cvetličnim tihožitjem. Doma in v Bosni je prejela prestižna naročila za cerkveno in posvetno oblast, kot mojstrici socialnih stikov pa ji je uspelo portretirati ljudi vseh slojev in starosti: od berlinskih milijonarjev, politikov, meščank in otrok do gorenjskih vaških posebnežev.

PESMI IZ GALERIJE

Za marsikatero umetnino se skriva literarni vir, iz katerega je likovni umetnik črpal vsebino in navdih za svoje delo, med najvplivnejšimi sta nedvomno *Biblija* in antična mitologija. Podobno so lahko tudi razstavljena dela v galeriji navdih za sodobne literarne ustvarjalce. Pred nekaj leti smo tako v galerijo povabili pesnika Andreja Rozmana - Roza, ki je na izbrane galerijske slike zložil pomenljive, slikovite, poučne in razigrane verze. *Pesmi iz galerije*, kakor je naslovljena zbirka njegovih upesnenih slik, nam bodo v pomoč pri spoznavanju in raziskovanju nekaterih priljubljenih galerijskih mojstrov. Z njihovo pomočjo bomo zaobjeli vse prepoznavne motive, od portreta, krajine, tihožitja in žanra, ter odstrli nekaj zanimivosti iz življenja umetnin.

ZA UMETNINO

Kako skrbimo za zbirke v Narodni galeriji in s kakšnimi izzivi se pri tem spopadajo restavratorji, bomo prikazali ob različnih primerih restavriranja in konserviranja. Poučili se boste o čiščenju površinske umazanije, laku, retušah in škodljivcih, ki napadajo umetnine. Optične preiskave nam pomagajo tudi pri razumevanju in interpretaciji slik. Ko barvne plasti osvetlimo z ultravijolično in infrardečo svetlobo ali rentgenskimi žarki, se nam razkrijejo skrivnosti, ki jih s prostim očesom ne moremo videti. Pozorni bomo tudi do umetnin in starih predmetov, ki jih hranite doma, in vam z nekaj preprostimi nasveti pomagali pri skrbi zanje.

GALERIJSKI POTEPI

Mnogi slikarji 19. stoletja so bili pravi pustolovci. S skicirko so se odpravili na najrazličnejše »konce in kraje«, na platna pa prenesli lepoto pokrajine, ki nas navdušuje še danes. Ob umetninah bomo poleg umetnostnozgodovinskih izrazov, kot so na primer krajina, veduta, panorama in prostorski plan, obnovili tudi znanje o naslikanih gorah in jezerih, domislili pa se bomo tudi izbranih ljudskih pripovedk, ki so povezane z nekaterimi naravnimi znamenitostmi. A pozor, bodite pripravljeni! Reševanje kviza in natančno opazovanje umetniških del lahko v vas zanetita neustavljivo željo po nadaljnjem raziskovanju in izletih v (ne)znano!

Kontakt: pionirska@mklj.si, tel: 01/308 51 62

Sredi poletja je časnik Večer objavil pet nominiranih del za najboljšo otroško oziroma mladinsko knjigo, ki je izšla v minulem založniškem letu. Za večernico 2017 so tako nominirani avtorji Jana Bauer, Miroslav Košuta, Maša Ogrizek, Anja Štefan in Suzana Tratnik. Finaliste za večernico za minulo založniško leto je izbrala petčlanska žirija – predsednik dr. Igor Saksida in člani Maja Logar, Kaja Bucik Vavpetič, dr. Dragica Haramija in Petra Vidali.

Komu bo 27. septembra 2018 v Murski Soboti že dvaindvajsetič zasijala literarna nagrada VEČERNICA?

• Jana Bauer: *Groznovilca in divja zima*

KUD Sodobnost International

Pisateljica Jana Bauer je po prvi knjigi o samosvoji Groznovilci v Hudi hosti, izdani pri KUD Sodobnost International, napisala nadaljevanje, ki je hkrati povsem samostojno knjižno delo, a kljub temu opomnimo, da je naslovna junakinja nekega dne v čajniku priletela v Hudo hosto, kjer je življenje gozdnih živali s prikupno prismuknjeno postavila na glavo in živalim pošteno dvignila kocine. Toda življenje je nad vse samosvoje popotovanje in tako se Groznovilca prej ko slej živalim prikupi. In ko zapusti Hudo hosto, se jo živali odločijo poiskati, saj je hostno bivanje brez ljube groznoilske prismočice postalo neznosno dolgočasno. Živali se torej Groznovilco, ki je mimogrede silno predzrna ali pa pogumna, odločijo poiskati. Izdelajo zrakoplov in odločene, da Groznovilco tako ali drugače najdejo, odletijo proti njej. *Groznovilca in divja zima* je tako kot njena predhodnica prepolna humorja in očarljive nenavadnosti, domišljenih živalskih junakov, strašljive napetosti z veliko mero pustolovske iskrivosti. Prebrali jo boste na mah. Ob tem nobena zima, niti hosta (gozd) po branju te knjige ne bosta več le zima in hosta. Sicer pa je bila Jana Bauer za večernico nominirana tudi s knjigo *Groznovilca v Hudi hosti* (ob tem še za desetnico, prejela je tudi znak zlata hruška, doslej pa je prevedena v šest jezikov). Knjigo *Groznovilca in divja zima* je znova ilustrirala odlična angleška ustvarjalica Caroline Thaw.

skupnega: vsaka se koga boji (na primer mačke ali mačkona), ob tem se kakšna v kruti resničnosti življenja tudi izgubi. Drobtine iz mišje doline je ilustrirala Alenka Sottler in sicer v tehniki prstnega odtisovanja, s čimer je zbirka ena najbolj izvirnih in izdanih v minulih letih.

• Suzana Tratnik: *Tombola ali življenje!*

Mladinska knjiga

Tombola ali življenje!, roman Suzane Tratnik, je bil prvič predstavljen kot eden izmed nominiranih romanov natečaja Modra ptica, ki ga že nekaj let razpisuje založba Mladinska knjiga. Roman je bil tudi nominiran za nagrado DESETNICA Društva slovenskih pisateljev in je nagrado (ob knjigi *Žiga špaget je za punce magnet* Aksinije Kermauner) tudi prejel.

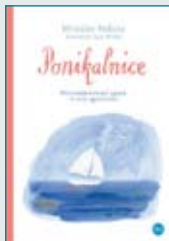
Tombola ali življenje! je problemski roman. V zgodbi spremljamo šestnajstletno Mijo, ki ji življenje nastavlja past za pastjo ali, če želite, oviro za drugo. Po izključitvi iz šole se Mija neuspešno preizkusi v številnih poklicih, a resnični uspeh, ki odraščajoči pubertetnici prinese notranje zadovoljstvo, vselej spodleti. Suzana Tratnik je odlična avtorica in v tem romanu je uspela naravnost humorno literarizirati nekatere tragične junakinjine poskuse, kakršen je tudi poskus samomora, ki se ga pisateljica loti razumevajoče neobremenjeno in na tak način znova literarno detabuizira.

• Miroslav Košuta: *Ponikalnice*

Miš

Miroslav Košuta je ob predstavitvi svoje najnovejše knjige za otroke in mladino, zbirke ugank *Ponikalnice*, spregovoril o nekdanjih časih, ko so avtorji in avtorice ob poeziji, zgodbah, pravljicah za otroke nujno pisali tudi uganke. Brez ugank torej resni literarni koraki niso bili mogoči. *Ponikalnice* so podrobneje zbirka petinsedemdesetih ugank in ene ugotovitve, ilustrirala jo je Suzi Bricelj, izšla je pri založbi Miš. Večerniška nominiranka Prešernovega nagrajenca ponuja niz ugank z motivi morskega sveta, vsakodnevno potrebnih stvari in predmetov (vozila, oblačila), živali, nad vse svojevrstne pa so uganke, povezane z morjem in s čudežnimi naravnimi kraškimi pojavi, kar naslovne ponikalnice vsekakor so. Ob tem *Ponikalnice* Miroslava Košute niso le uganke, saj so tenkočutne in jih brez zadrege lahko imenujemo kar ugankarske pesmice.

• Maša Ogrizek: *Gospa s klobukom*

Mladinska knjiga

Gospa s klobukom je delo Maše Ogrizek, ki se je kot peto knjižno delo uvrstilo v finalni večerniški izbor. *Gospa Ljudmila* oziroma *Gospa s klobukom* je gospa, kakršno je morda mogoče srečati le med knjižnimi platnicami, a vendarle si želimo, da bi jo lahko srečali še kje, saj bi dodobra pretresla številne, že vsega naveličane prebivalce povsem običajnih krajev.

Gospa Ljudmila je bila nekoč poklicna šivilja, zdaj je upokojena in se na stara leta odloči odpotovati s kovčkomobilom. V domačem kraju ima prijatelja Gospoda Blaznika, njeno razmišljanje pa je tako rekoč nad vse izvirno. *Gospa s klobukom* je vsekakor dobro zdravilo za preresne in tiste, ki ne verjamete, da je življenje piknik. *Gospa Ljudmila* vas bo prepričala, da vsekakor je. Ne le zaradi prismuknjene in humorne življenja, ki jo spravi v vsakršne situacije, ampak tudi odličnih ilustracij.

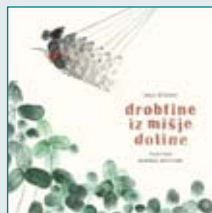

• Anja Štefan: *Drobtine iz mišje doline*

Mladinska knjiga

Gor in dol na vse strani mišja sreča se vrtil: včasih da in včasih vzame, včasih naloži na rame, včasih čisto zveže tačke, včasih reši izpred mačke, včasih pa – ne veš, od kod – sonce pošlje ti na pot.

Tako pravi ena izmed pesmic, zbranih v nominirani zbirki *Drobtine iz mišje doline* pri najmlajših zelo priljubljene pravljicarke, pesnice, pustvarjalke in pripovedovalke Anje Štefan. Pesmi, zbrane v zelo posebno ilustrirani slikanici, so pesmi o življenju mišk, ki imajo z ljudmi marsikaj

Ob koncu kratkih predstavitev ponujamo še izjavo predsednika žirije dr. Igorja Saksida ob letošnjem izboru del za večernico:

»Temeljni vtis letošnjega nabora knjig je, da gre za zelo kakovostno 'letino'. Za žirijo težka, a prijetna odločitev: izbrati katero koli od petih žlahtnih kapljic bo zahtevno, a nikakor ne mučno. In še to: letos nihče od bralcev teh vrstic, ki mu bodo izbrani finalisti bralni izziv, zagotovo ne bo razočaran. Slovenska mladinska književnost je vitalna, raznovrstna in prepričljiva, kot taka pa brez dvoma na ravni primerljivih tujih književnih novitet.«

Žirija bo izmed petih nominiranih izbrala nagrajenko ali nagrajenca, nagrada pa bo podeljena 27. septembra 2018 v Murski Soboti v okviru srečanja mladinskih pisateljev Oko besede.

ALESSANDRO D'AVENIA

UMETNOST KRHKOSTI

Kako ti Leopardi lahko reši življenje

prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Družina, 2018, m. v., 239 str., 23,90 €

»Vsem mladim, ki so jim zlomili krila, še preden so utegnili poleteti. Vsem ljudem, ki branijo, kar je krhko, ker vedo, da je najdragocenejše. Svoji družini, ob kateri se dan za dnem učim umetnosti biti krhek,« je v posvetilu četrtega romana zapisal priljubljeni italijanski pisatelj, učitelj in scenarist Alessandro D'Avenia. Pri nas ga poznamo po treh uspešnih delih za mlade, kjer se junaki na poti v odraslost pogumno spopadajo s svojimi težavami: *Bela kot mleko, rdeča kot kri* (2011), *Stvari, ki jih nihče ne ve* (2012) in *Kar ni pekel* (2016). Za sogovornika v četrtem, dokaj neobičajnem pisemskem romanu si je izbral enega največjih italijanskih romantičnih pesnikov Giacoma Leopardija, mladega bralca pa prek dopisovanja z njim nagovarja k razmisleku o vrednotah življenja. Giacomo, ki mu kljub plemiškemu nazivu življenje ni bilo preveč naklonjeno (bil je telesno bolan in grbav), je bil sicer nagnjen k pesimizmu in otožnosti, vendar ga je avtor postavil za zgled poguma, zvestobe in prizadevanja za ljubezen, svetlobo in upanje. Tako kot si sledijo obdobja v življenju, so tudi zgodbe v knjigi zbrane v štirih poglavjih: najstniška leta ali umetnost upanja, zrelost ali umetnost umiranja, celjenje ali umetnost krhkosti, smrt ali umetnost preroda. In kot vsako pravo pismo ima tudi knjiga P. S. (post scriptum), tisti domislek, ki pisca navdihne, ko je pismo že skoraj oddano. Zgodba se sklene takole: »Dobro izbrane knjige, Giacomo, lahko rešijo življenje človeka, še posebno krhkega, ker ob branju obere plod prihodnosti, ki ga nosi v sebi. In po tvoji zaslugi vem, da te besede niso le metafora. Rad te imam. Zbogom. Na svidenje. Tvoj, Alessandro.« > RENATE RUGELJ

R. J. PALACIO

CHARLOTTINA ZGODBAprevod: Boštjan Gorenc
Ocean, 2018, t. v., 139 str., 20,99 €

Avgust Pullman, bistri osnovnošolec s hudo deformacijo obraza, je v knjigi (in filmu) z naslovom *Čudo* osvojil srca milijonov mladih bralcev po vsem sve-

tu. Kako je živeti v koži nekoga, ki ima nenavaden obraz, so v nadaljevanju te uspešnice razmišljali tudi njegovi prijatelji. Najprej sošolec Julian v knjigi *Julijanova zgodba* in zdaj še prijazna Charlotte. Spomimo se, da so bili sošolci večinoma nerazumevajoči do drugačnega dečka, kaj pa so ob tem razmišljala odraščajoča dekleta? Kako se zgradijo prijateljstva in kaj v življenju res šteje? > BETI HLEBEC

SARAH CROSSAN

ZAVETJE VODEprevod: Ana Barič Moder
Mladinska knjiga, zbirka Odisej, 2018, t. v., 256 str., 27,99 €, JAK

Prvenec irske pisateljice Sarah Crossan (1981) je nastal leta 2011 in ji takrat komaj tridesetletni prinesel nominacijo za prestižno nagrado Carnegie medal. *Zavetje vode* je poetična in berljiva zgodba, ki jo v verzih pripoveduje mlada Poljakinja Kasienka. Z mamom sta se iz varnega poljskega podeželja odpravili v London, da bi tam poiskali očeta, ki ju je zapustil že pred leti. Veliko mesto je do zbeganih

... nominacija za prestižno nagrado Carnegie medal ...

JANA FREY

NE ČUTIM SE Elinino življenje s samopoškodovanjem
prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Grlica, zbirka Na robu, 2018, t. v., 154 str., 19,75 €

Elina Lawall je krhka in osamljena šestnajstletnica, hči ločenih staršev, ki razen prijateljice Selme in prijatelja Oskarja ter petinosemdesetletne babice Signe nima nikogar na tem svetu, ki bi mu bilo mar zanjo. Da bi se vsaj občasno počutila živo, si zadaja rane. Prijatelj Oskar jo sicer nenehno spodbuja, tudi pri njeni edini strasti, petju – zato jo tudi prijavi v oddajo *Fabrika glasu*, v kateri iščejo pevske talente –, a Elinino vse to bolj plaši kot radosti. »Otroka žalosti«, kot jo je v otroštvu pogosto klicala njena ljubljena babica, za nekaj trenutkov vrne v čutenje le postavni žirant oddaje talentov, Nizozemec Luuk. Elinino upa, da ju je telesno zблиžanje tesno povežalo, toda resnica je čisto drugačna. Za povrh ji njena domnevna mama razkrije dolgo varovano družinsko skrivnost ... Nemška pisateljica Jana Frey, avtorica številnih kakovostnih del za mlade in odrasle, je tudi v tej knjigi dokazala svoje mojstrstvo s spretno uporabo jezikovnih pripovednih sredstev, ki osvetlujejo zgodbo z različnih (časovnih) plati in tako še bolj stopnjujejo njeno intenzivnost. Roman, ki ga preprosto (za)čutiš! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

KATE MCCAFFREY

TISTA NOČprevod: Nataša Grom
Miš, zbirka Z(o)renja+, 2018, 189 str., 28,95 €

To je knjiga, ki bi jo morali prebrati vsi najstniki, njihovi starši in učitelji. Pravzaprav bi morala biti obvezno domače branje, saj nastavlja ogledalo

sodobni družbi in pokaže pasti, v katere odraščajoči mladi prehitro padejo – posledice so lahko veliko bolj usodne, kot si lahko zamislimo. V prvoosebni pripovedi, ki jo pripoveduje Jasmine, spoznamo, kako lahko ena sama noč kruto poseže v usode dijakov, ki se jim čez noč spremeni življenje. V času digitalnih medijev se na spletu lahko pojavi prav vse – tudi najbolj grozljive stvari, kot je spolna zloraba. Krvniki so na neki način tudi same žrtve okoliščin, kajti pod vplivom alkohola jim je situacija popolnoma ušla iz rok – posledice njihovih dejanj so strahovite. A jasno je, da morajo za svoja dejanja plačati. Jasmine se spopada z občutki krivde, z nemočjo, zapustijo jo celo njena lastna družina in prijatelji. K sreči najde pribežališče v družini svojega strica, kjer se znova uči zaupanja vase in v odnose, ki zdravijo. Zares obvezno branje! > SABINA BURKELJCA

tujk neprijazno, mati ne govori angleško, Kasienka, ki jo učiteljica že prvi dan preimenuje v Cassie, pa v šoli težko navezuje stike. Nastanita se v majhni sobici z eno posteljo, mati si poišče službo, deklica pa utemo in varno pribežališče najde v plavanju na bazenu. Voda ji pomaga premostiti težave in stiske, ji da moč in povrne zaupanje vase. In potem se seveda vse spremeni. »Knjiga, ki jo boste prebrali na mah, potem pa še pestovali v naročju ...«, je v sklepni besedi zapisala družinska terapevtka Majda Mramor. > RENATE RUGELJ

V Atenah je od 30. avgusta do 1. septembra 2018 potekal 36. kongres IBBY (Mednarodna zveza za mladinsko književnost) na temo *East meets West around Children's books and fairy tales*. Med približno 500 delegati jih je bilo tudi šest iz Slovenije.

Ilustratorka Andreja Peklar in prevajalka Nada Grošelj sta v Atenah prejeli IBBY častno listo 2018

Podeljena so bila mednarodna priznanja in nagrade za mladinsko književnost. IBBY častne liste so prejeli tudi slovenski ustvarjalci: ilustratorka Andreja Peklar za avtorsko slikanico *Ferdo, veliki ptič* (KUD Sodobnost International, 2016) in prevajalka Nada Grošelj za prevod knjige *Pika Nogavička* Astrid Lindgren (Mladinska knjiga, 2015), ki sta se podelitve tudi udeležili, ter pisatelj Vinko Möderndorfer za knjigo *Kit na plaži* (Mladinska knjiga, 2015). Slovenska nominiranca za Andersenov nagrado 2018 sta pisatelj Peter Svetina in ilustrator Peter Škerl; za IBBY Asahi Reading Promotion Award smo kandidirali Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne.

Zgoraj: Božena Kolman Finžgar in Aksinja Kermauner predstavljata novo radovljiško knjižnico

Levo: Prevajalka Nada Grošelj in ilustratorka Andreja Peklar, dobitnici IBBY častnih listin 2018

V bogatem strokovnem delu kongresa sta Aksinja Kermauner in Božena Kolman Finžgar pod naslovom *Inclusive Library - There's Room for All* predstavili novo Knjižnico A. T. Linhartaradovljica, Vesna Radovanovič je izmenjala vrsto izkušenj na področju pripovedovanja pravljic, Tilka Jamnik pa je opravila obveznosti kot predsednica Slovenske sekcije IBBY.

Tilka Jamnik, Nada Grošelj, Andreja Peklar, Vesna Radovanovič, Aksinja Kermauner in Božena Kolman Finžgar

DAV PILKEY SNET S KETNE

Pasji mož

prevod in priredba: Boštjan Gorenc
Mladinska knjiga,

2018, t. v., 220 str., 17,99 €

Dava Pilkeyja poznamo kot očeta razvpite serije o Kapitanu Gatniku, ki je tudi pri nas osvojila široko mlado bralstvo, v zadnjih letih pa je avtor ustvaril že pet stripovskih knjig z glavnim junakom Pasjim možem, ki tudi sam prihaja iz Gatnikovega vesolja zgodb. V slabem letu smo v slovenščini, ki jo je kot prevajalec utečeno zapopadel Boštjan Gorenc - Pižama, dobili že drugi zabavni špehec iz te nove serije. Pasji mož je, kot vemo, del človeške policijske ekipe, ki vzdržuje red v mestu, toda ker je pes, je tudi nepredvidljiv, na trenutke neubogljiv, samosvoj in podvržen osebnim muham (sploh ribe ga znajo spraviti ob pamet). Toda kdo pravi, da vse to niso ravno njegove prednosti? Ko oropajo trgovino z ljubljenci, vse kaže, da je to spet maček Petrček, toda,

hm – ta je že za zapahi! Se morda kdo izdaja zanj? Nato iz zapora pobežne še pravi Petrček in dirka psov in mačk se lahko prične. Do naslednje zgodbe ... > ŽIGA VALETIČ

OTROŠKI FANTAZIJSKI ROMAN
WWW.GINDUR.SI

ANDREJ E. SKUBIC

**NE BI SMEL ODPRETI
TISTI VRAT**

ilustracije: Tanja Komadina

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 71 str., 17,99 €

Liam in Tomaž sta najboljša prijatelja, ki si nekega dne pripravita cel kup blatnih bomb in z njimi napadeta dekliško družčino. Za to umazano dejanje sliši Tomažev oče, ki je silno razočaran, da je njegov sin padel pod slab vpliv Liama, nato pa Tomaž za vrati šolskega stranišča odkrije hlipajočo Lijo in vse skupaj se zanj dodatno zaplete. V naslednjih dneh se spoprijateljita, saj je Tomaž dober risar, za njegov lik kapitana Pajka pa si je Lija že izmislila več zgodb. Ampak vse to ni več po godu Liamu, ki je, kot vse kaže, izgubil prijatelja. V treh junakih, ki šele na zadnjih straneh knjige ustanovijo trio Golaznikus, se torej bojujeta dobro in slabo, zgodbo uveljavljenega pisatelja Andreja E. Skubica pa poganjajo nepredvidljivi čustveni obrati, ki otroštvo osvetlijo v dobrodošlo realistični luči. Z zabavnimi črno-belimi ilustracijami Tanje Komadina. > ŽIGA VALETIČ

JIM SMITH

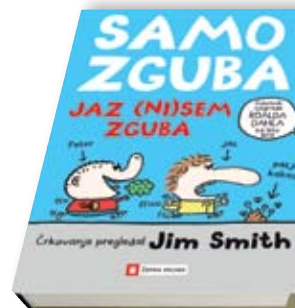
JAZ (NI)SEM ZGUBA

Samo Zguba, knj. 1

prevod: Ida Sternad

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 240 str., 10,90 €

On je in ni zguba. Zguba je zato, ker se piše Zguba, vendar hkrati ni zguba, saj verjame, da je totalno kul mulc, ki mu ni para. Vse se spremeni, ko pride na šolo drugi mulc, ki še bolj verjame, da je glavni. To je Peter Petrač z »groznim malim krokodilastim ksihtom«, ki se iz Zgube nenehno dela norca, mu riga v uho in ga ponižuje. No, v zgodbi, kjer mora Samo (s pomočjo tehnologije, če ne gre drugače) najti način, kako užene Petra, se znajdejo še drugi rahlo odpičeni liki: mama, ki Sama kliče Piškolinko, učitelj Mišmaš, ki škili in ima kriv prst, gospa Trompetar, ki jo Samov prijatelj Sini rad spravlja ob živce, pa Špela Sardela, vodja kul bejb, in seveda televizijski junak, neptič Podganko iz prihodnosti. Zgodba, ki jo na vsaki strani spremlja stripovska ilustracija, je pred petimi leti dobila nagrado Roalda Dahla, malo zaradi zabavnih risb, še bolj pa zaradi jezikovne telovadbe, ki ji je dorasel tudi slovenski prevod. > ŽIGA VALETIČ

ROSE IN REBECKA LAGERCRANTZ

MALI ČRNI KUŽA

prevod: Danni Stražar

Zala, 2018, t. v., 72 str., 21,99 €

Mali črni kužek ostane sam, potem ko njegovo gospodarico Irmo na postaji podzemnega vlaka močno zabolijo v prsih in jo reševalci odpeljejo v bolnišnico. Sam in izgubljen začne tavati po mestu, nad katerega pada noč in z njo vse več snega ... Na drugem koncu mesta skozi okno opazuje snežinke deklica Adina, ki si strašno želi imeti psa, prav takšnega, kot živi pri njeni sosedu Irmi. Nov dan prinese nove težave, saj je mali črni kužek lačen in prezebel, v tem obmorskem severnjaškem mestecu pa naletijo na prijaznega bolničarja, ki v rokah nosi vročo hrenovko, vso noč pa je prebedel ob starejši bolnici, ki jo je doletela srčna kap ... Hm, le kako se bo vse skupaj sestavilo? Zimska zgodba, ki ogreje srce. > ŽIGA VALETIČ

MAREK VADAS

NA BEGU

ilustracije: Daniela Olejnikova

prevod: Diana Pungeršič

Malinc, 2018, t. v., 50 str., 25 €

Čudovito pisana slikanica – ilustratorka je zanjo prejela nagrado za najlepšo slovaško knjigo leta 2016 –, že na prvi pogled razkrije deželo, od koder prihaja dvajset kratkih, a poučnih zgodb. Njihov avtor je več let preživel na srednjem in zahodnem delu afriške celine (Kamerun, Čad, Gibon, Nigerija) in dobro pozna težave tamkajšnjega prebivalstva. Glavni junak z očetom in svojim kužkom Alanom mladega bralca odpelje na nevarno potovanje, pravzaprav na beg iz domače dežele v tuje kraje, kjer ne marajo drugačnih in nikogar ne gane stiska sočloveka. Ganljive zgodbe, ki sedejo globoko v srce. > BETI HLEBEC

Malinc

več kot založba

da branje ne postane
ŠPANSKA VAS
mentorice in mentorje branja
6. oktobra 2018 med 9. in 18. uro
vabimo na celodnevno

**DELAVNICO
MOTIVIRANJA ZA BRANJE,**

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene, v slovenskem prostoru pa nove **strategije motiviranja za branje.**

Imate izkušnje z bralnomotivacijskimi strategijami? Delite jih z nami na okrogli mizi! Prispevke bomo objavili. Povzetek prispevka z napovedjo sodelovanja pošljite na info@malinc.si

Kotizacija 40€ vključuje:
praktično delo v majhnih skupinah ♦ gradiva in potrdila o udeležbi ♦ pijačo in prigrizek

Program, več informacij in prijava na www.malinc.si, info@malinc.si, telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

NINA NOVAK KERBLER

ZBOGOM, PRIJATELJ MOJ

ilustracije: Mojca Fo

Celjska Mohorjeva družba, 2018, t. v., 46 str., 15 €

Nova slikanica iz zbirke *Prijazna družba* govori o izgubi hišnega ljubljence. Bratec in sestra imata dva psa, hrtico Kim in hrta Toma. Ko se družina odpravi na sprehod v park, kuža Tom nenadoma pade po tleh in več ne vstane. Oče ugotovi, da mu je prenehalo biti srce, zato mora psa z avtom odpeljati v krematorij za živali. Žalovanje ne zajame le družine, temveč tudi hrtico Kim, ki je izgubila vedno prijetnega družabnika. V naslednjih dneh se v družini veliko pogovarjajo in mamica predlaga, naj vsak od njih pripravi nekaj Tomu v spomin. Knjiga torej govori o smrti in žalovanju, ponuja pa tudi nekaj sklopov vprašanj ter iztočnic za pogovor pred branjem in po njem, ki jih lahko uporabijo starši ali učitelji. > ŽIGA VALETIČ

JANE CHAPMAN

PRAV TAKO KOT TI

prevod: Ida Sternad

Učila International, 2018, t. v., 28 str., 19,90 €

Mamutka Piccolo je najmanjša v čredi. V prostranem svetu in v divjih neurjih se je vedno bala in občudovala očkovske sposobnosti podiranja dreves in prečkanja snežnih zametov. Da bi jo potolažil, jo je odpeljal na pustolovščino do prav posebnega drevesa, v katerega so vrezana znamenja – črtice, ki označujejo, kako majhen je bil nekoč njen očka. Piccolo je potolažena, da bo nekoč tudi ona velika in mogočna, prav tako kot njen očka. > KLARA JARC

ŽIGA X. GOMBAČ

MOJA ABECEDA

ilustracije: Ivan Mitrevski

Miš, 2018, t. v., 32 str., 25,95 €

Izvirna slovenska avtorska slikanica tandema Gombač-Mitrevski se tokrat loteva, kot pove že naslov – abecede, kot nalašč primerne za začetek novega šolskega leta, ko se začne pouk in za naše najmlajše nadobudneže tudi začetno opismenjevanje (pa še velike tiskane črke so v knjižici). Prve črke abecede sestavljajo medmeti (a-a-a-a-a-a-čih, bim-bam, bim-bam, c-c-c-c, ču-ču-čuuuu ...), s katerimi avtor pove kratko zgodbo določene črke. Z ilustracijami so lepo dopolnjene zgodbe in dogodivščine Marka in Gaje, ki se na zanimiv način srečujeta s črkami in besedami. Junaka hkrati pripovedujeta vsak svojo zgodbo. Kdo bi si mislil, da je igranje s črkami abecede lahko tako zabavno, igrivo in navdušujoče! Knjižica deluje kot igra, s pomočjo katere bodo mali nadobudneži zagotovo nanizali še veliko zanimivih besednih peripetij in svojih zgodb ter usvojili vse črke abecede. > SABINA BURKELJCA

... knjižica deluje kot igra ...

DANIIL HARMS

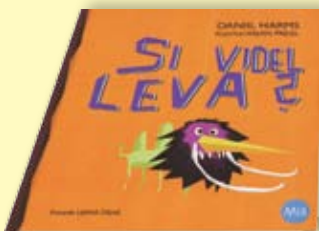
SI VIDEL LEVA?

ilustracije: Arjan Pregl

prevod: Lijana Dejak

Miš, 2018, t. v., 31 str., 24,95 €

Besedilo v slikanici je napisal Sovjet Danil Harms (1905–1942), ki velja za avtorja »zlate dobe sovjetske slikanice«. Že v času, ko je živel, je bil poseben: igral se je z besedami, njegova besedila so hudomušna, absurdna, nelogična, inovativna. Tudi v knjigi *Si videl leva?*, ki jo je z ilustracijami estetsko in umetniško opremil ter dopolnil likovni umetnik Arjan Pregl, se srečamo z besedilom, ki je drugačno od klasične slikanice, še posebno, če nanj gledamo iz perspektive zgodovine – sveže deluje tudi danes. Kakšen je slon? Ima kljun? Krila? Kakšne barve je? Je lev ptič? Leti? Besedilo nagovarja otroke, da na svet gledajo drugače, manj obremenjeno, dinamično in z očmi, ki vidijo tudi tisto, kar je na prvi pogled skrito. Ilustrator zapiše, da se iz slikanice lahko naučimo mnogo več kot iz didaktične pravljice, s čimer se absolutno strinjamo. > SABINA BURKELJCA

KERRY LYN SPARROW

NOČ ZA NAVIHANE

ilustracije: Guillaume Perreault

prevod: Mateja Sužnik

Zala, 2018, t. v., 36 str., 20,95 €

Mali Bine ni edini otrok, ki zvečer ne mara zaspati, zato si po pravljici vsak večer znova izmišljuje različne reči, ki bi jih bilo nujno postoriti pred spanjem. A tudi njegova mami ni od muh. Ko nekega večera ustreže vsem njegovim željam, mu naroči naj raje šteje ovce ... 1, 2, 3, 4 ... pridne so in lepo skačejo čez njegovo posteljo, le ena, številka 68, je malo preveč navihana ... Simpatične ilustracije prinesejo nasmeh, zgodba pa ponuja možnost za pogovor in razmišljanje pred spanjem. > BETI HLEBEC

LILA PRAP

ZMAJI?!

Mladinska knjiga, zbirka Žlabudron,

2018, t. v., 34 str., 17,99 €

Lila Prap, ena izmed doma najbolj priljubljenih in v tujini najbolj uveljavljenih slovenskih ilustratork, je v minulih letih ustvarila niz slikanic z ljubkimi živalmi, od pasjih do mačjih zakajev in priljubljenih dinosavrov, ki jim zdaj smiselno sledijo zmaji. Kokoši namreč, ki so že pred časom odkrile knjigo o dinosavrih in ugotovile, da so njihove potomke, so zdaj izbrskale knjigo o zmajih. Ob prebiranju se čudijo, saj si niso nikoli mislile, da imajo sestrične in bratrance, ki grizejo slone! Ali imajo tri glave! Ali bruha-jo vodo! Le kaj bodo kokoši še ugotovile? Sveža slikanica Lile Prap bo zagotovo navdušila tako male nadobudneže kot tudi malce starejše bralce, ki so zrastle z njenimi prvimi slikanicami. > VANJA JAZBEC

STEVE SMALLMAN

PLAŠNI MEDVED

ilustracije: Caroline Pedler

prevod: Katja Bizjak

Učila International,

2018, t. v., 28 str., 19,90 €

Malemu zajčku Binetu je mama zvečer pripovedovala zgodbo o velikem kosmatežu, ki straši po gozdu. Pogumni Bine se je ob prvi priliki izmuznil poiskat to pošast. Ko je zagledal sovo, se je pognal v beg in našel zavetje pod košatim grmom. Toda grm je bil v resnici medved, ki ga je mali zajček prestrašil. Skupaj sta se podala iskat velikega kosmateža ... > KLARA JARC

ANNA SEWELL

ČRNI LEPOTEC

priredba in ilustracije: Ruth Brown
prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, 2018, t. v., 36 str., 18,90 €

Črnega lepoteča, nekaj več kot 250 strani dolg roman, je leta 1877 napisala Anna Sewell, za slikanico pa je zgodbo prvič priredila in ilustrirala Ruth Brown leta 2015. Zgodba se tako v romanu kot v slikanici začne z idiličnim otroštvom vranje črnega konja, ki se je žal prehitro končalo; kmalu je moral začeti opravljati težka dela, in ko je odslužil enemu lastniku, ga je ta brezbrizno prodal naprej. Pisateljica, ki je bila zaradi nesreče v otroštvu odvisna od prevažanja v kočijah in tako veliko v bližini konj, je živali razumela in z njimi sočustvovala, z romanom, ki je bil kot prvi v celoti napisan v prvi osebi, skozi pripoved konja, pa je k prijaznosti do konj in drugih delovnih živali spodbudila tudi številne bralce. Zgodba, ki se dotakne srca. > VANJA JAZBEC

zbirka KNJIŽNICA ČEBELICA

Mladinska knjiga,
2018, t. v., 20–28 str., 14,99 €/knjigo

AMBROŽ KVARTIČ

KDO IN KAJ? RAZVOZLAJ!

ilustracije: Igor Šinkovec

CVETKO ZAGORSKI

PIKA

ilustracije: Ana Zavadlav

META BRULEC

KROKI IN PRIJATELJI

ilustracije: Silvan Omerzu

ČAROVNIČIN DVOREC; KUBANSKA

LJUDSKA PRAVLJICA

ilustracije: Tanja Komadina

prevod: Katarina Minatti
priredba: Slavica Remškar

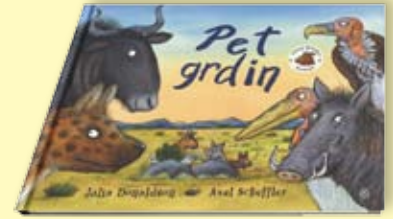
Spet je čas za žetev v legendarni zbirki Čebelica, ki je tokrat postregla s kar štirimi simpatičnimi knjigami za najmlajše. Ambrož Kvartič in ilustrator Igor Šinkovec sta v slikanico *Kdo in kaj? Razvozljaj!* vtkala cel kup inovativno nanizanih ugank iz vseh letnih časov. Iz sličice v sličico, iz strani v stran v rimah besed in podob spodbujata neprisilno delo malih sivih celic, nekaj v naravi, nekaj doma in nekaj na počitnicah. Cveto Zagorski in ilustratorica Ana Zavadlav sta ustvarila malo deklico Piko in njen svet, ki ga prikazeta skozi pet zgodbic. Pika najprej išče svojega Medota, nato pospravlja sobo, pomiva posodo, predvsem pa raste, raste in raste; na koncu sreča v gozdu pod Rašico še ptico kavko. Pisateljica Meta Brulec in ilustrator Silvan Omerzu nam predstavita krokodila Krokija, ki mu prijatelji pripravijo rojstnodnevno presenečenje, najbolj skrivnostna izmed štirih pa je kratka kubanska ljudska pravljica *Čarovničin dvorec* z ilustracijami Tanje Komadina. Huda čarovnica je imela v kletih svojega gradu tovarno metel. Ojoj, le kaj bo z njimi, predvsem pa ... kdo so ujetniki, ki izdelujejo vse te metle? Uf, tole se za nekoga ne bo dobro končalo! > ŽIGA VALETIČ

JULIA DONALDSON

PET GRDIN

ilustracije: Axel Scheffler
prevod: Nina Dekleva
Mladinska knjiga,
zbirka Velike slikanice,
2018, t. v., 36 str., 17,99 €

Neprekosljivi kreativni dvojec, britanska pisateljica in nemški ilustrator, ki slikanice soustvarja že več kot dvajset let, je nadobudnim bralcem dobro znan po priljubljenem Zverjascu in Zverjaščku ter njunih igrarijah, pa tudi po drugih posebnih, kot so Palčič, Ribek in Hlodek, ki so se jim zdaj v slovenskem prevodu pridružile še afriške grdine. S posrečenimi rimami opisani gnu, hijena, jastreb, svinja bradavičarka in ptič marabu so sotrpini, poimenovani pet grdin. Preostale živali se jih bojijo in izogibajo, pa vendar grdine v srcu niso tako grde, kot kaže njihov videz. Topla slikanica s pomembnim sporočilom. > VANJA JAZBEC

ANJA ŠTEFAN

ŠKRATOVSKO OČI

ilustracije: Marjanca Jemec Božič
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 36 str., 17,99 €

Dobro znane ilustracije Marjanca Jemec Božič in tradicionalen pristop k pesnikovanju, ki ga goji pravljčarka Anja Štefan, napovedujejo, da bo knjiga pesmic *Škratovski oči*

postala takojšnja otroška klasika. Morda res. Vsaka pesem namreč odpre nov svet, svoj letni čas in drugačno okolje, zato je sprehod skozi triindvajset pesmic v resnici potovanje skozi miniaturne zgodbe, izštevanke in rimajoče verze, v katerih enkrat nastopajo živali iz našega okolja (medved, mravlja, žabe, ribe, lisica, jež itd.), drugič afriška bitja, pa spet mitološki in domišljijski junaki, kakršni so velikan, škrt, Črni mož in Kralj Matjaž ter navadni ljudje, recimo striček Matiček, ki rad pogleda pregloboko v kozarec, pa gospod in gospa, ki sta ostala doma, ter seveda otroci. Veliko njih. Pesmi so bistroumne, zabavne, dajo pa tudi misliti. > ŽIGA VALETIČ

EMILY BRUCE; MELANIE JOYCE

HVALA; OPROSTI; PROSIM

ilustracije: Hannah Wood
prevod: Mojca Benedičič
Učila International,
2018, t. v., 10 str., 5,90 €/knjigo

Kaj je treba reči, ko je kdo do nas dober ali prijazen? Kaj rečemo takrat, ko naredimo kaj narobe? Katera je čarobna beseda, ko si kaj želimo? Vsak otrok bi moral že zelo zgodaj poznati nekaj najbolj osnovnih besed lepega obnašanja: prosim, hvala in oprosti. Set pisanih kartonk bo z živahnimi primeri iz živalskega sveta otrokom pomagal razložiti, kakšen je pomen vsake izmed teh besed in kdaj se jih uporablja. Takšna malenkost, kot je uporaba preprostega bontona, lahko namreč popolnoma spremeni vtis, ki ga daje otrok, pomaga razvijati moralni kompas naših najmlajših, poleg tega pa je lahko otrok vrstnikom za zgled. > KLARA JARC

BEREMO SKUPAJ

Namen te akcije je spodbujanje skupnega branja, kar pomeni, da beremo v družini: starši in stari starši otrokom, lahko seveda tudi obratno, sorojenci med seboj; v šoli beremo glasno ali vsak zase, potihoma. Bralni krožki, skupine, klubi združujejo mlade in starejše bralce. Medgeneracijske skupine zanimivo dopolnjujejo poglede na prebrano besedilo. Pomembno pa je, da se o prebranem tudi pogovarjamo. Branje je namreč le ena od življenjskih spretnosti, ki jo moramo neprestano gojiti, razvijati, nadgrajevati, da smo pri tem uspešni. Dober bralec ni tisti, ki le hitro bere. Potrebno je brati z razumevanjem, premislekom, povezovanjem. Danes verjetno beremo več, kot so brali kdaj koli prej. Ko govorimo o branju, najprej pomislimo na leposlovna in strokovna besedila. Ne moremo seveda tudi mimo poljudnih sestavkov. Ne smemo pozabiti, da mimogrede preberemo veliko kratkih sporočil na telefonih in računalniških zaslonih, oglasnih sporočil na različnih medijih, podnapisov pri filmih in še bi lahko naštevali. Za vse to potrebujemo dobre bralne spretnosti, ki jih pridobimo le z veliko vaje: vaja dela mojstra.

Nacionalni mesec skupnega branja 2018

• Nacionalni mesec skupnega branja '18 je sad prizadevanj za širjenje in poglobljanje bralne kulture na Slovenskem, v zamejstvu in med izseljenci. Letošnji, prvi NMSB, se začne 8. septembra, na mednarodni dan pismenosti, in traja do 8. oktobra, ko se zaključuje tudi Teden otroka®.

• Nacionalni mesec skupnega branja '18 smo osnovali Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

• Častno pokroviteljstvo nad NMSB '18 sta prevzela predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

Raziskave kažejo, da bralna pismenost v Sloveniji ni ravno na zadovoljivi ravni. Da bi to spremenili, si moramo zastaviti dolgoročne cilje, na hitro se tega ne da spremeniti. Pobudniki in organizatorji Nacionalnega meseca skupnega branja '18 se vključujemo v gradnjo nacionalne mreže za pismenost, ki se vzpostavlja v letošnjem letu. Dolgoročni cilj nacionalne mreže pa je dvig bralne kulture in bralne pismenosti vseh prebivalcev Slovenije, slovenskih zamejcev in izseljencev.

Posebno pozornost smo organizatorji posvetili celostni podobi akcije. Kot ambasadorji NMSB '18 so se nam pridružili nekateri izvrstni slovenski ilustratorji, prejemniki nagrad in priznanj Hinka Smrekarja, torej nagrajenci Slovenskega bienala ilustracije: **Suzana Bricelj, Zvonko Čoh, Jelka Godec Schmidt, Marjan Manček, Matija Medved, Andreja Peklar, Peter Škerl in Ana Zavadlav.** Iz svojega opusa so izbrali ilustracijo, na kateri bereta skupaj vsaj dva. Te ilustracije so temelj celostne podobe NMSB '18, nagovarjajo nas na spletni strani <https://dogodkovnik.acs.si/nmsb2018/> in jih bomo srečevali na plakatih.

Komunikacijsko akcijo smo ob podpori **Javne agencije za knjigo RS** zasnovali širše, jo povezali s sloganom **Beremo skupaj**, v javnosti pa bo odmevala vsaj do izteka letošnjega leta.

V NMSB '18 so vključene številne ustanove, društva, organizacije, občine, založbe ...

Veseli nas tudi, da so se nam kot medijski podporniki odzvali tudi različni mediji, kjer bodo objavljeni prispevki o Nacionalnem mesecu skupnega branja 2018 (**PIL, Pogled, portal Dobre zgodbe**,

Cicido, Ciciban, Bukla, Delo, Kekec, Radio Triglav Jesenice) in sponzor podjetje **HOFER**, ki bo v septembru v svojih poslovalnicah akcijo podprlo s prodajo kakovostnih knjig.

Da bomo vsi kar najbolje obveščeni, smo za NMSB '18 pripravili **spletni dogodkovnik**, torej spletno stran, na kateri bomo zbirali podatke o dogodkih, povezanih z branjem.

Prijazno vabimo: posameznike, ustanove, zavode, ... da **vpišete vse svoje z branjem povezane dogodke**, ki jih organizirate v Nacionalnem mesecu skupnega branja '18. Za vnos dogodka se je treba prvič registrirati, potem le uporabljamo svoje prijavnne podatke in lahko sproti dopolnjujemo dejavnosti. Dogodkovnik omogoča uporabniku iskanje po regijah, po času, po vrsti dogodka ... Pričakujemo, da bo s pomočjo tega orodja vsak lahko poiskal nekaj zase: <https://dogodkovnik.acs.si/nmsb2018/dogodki/prijavi/>.

Čeprav je po likovni podobi sodeč akcija tesno povezana z branjem otrokom, je njen namen širši: berimo v družinah, berimo s prijatelji, kolegi, podobno ali različno mislečimi. Berimo čim več, se o tem pogovarjamo, izmenjujmo mnenja. Uživajmo v branju. Berimo skupaj!

Partner in sofinancer komunikacijske akcije je Javna agencija za knjigo RS.

Partnerji:

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Beremo skupaj

Nacionalni

meseč

skupnega

branja

8. 9. – 8. 10. 2018

TJA, KJER SO PRAVLJICE DOMA

Priljubljeni medvedek Piki Jakob vas vabi v knjigarne Mladinske knjige, kjer vas čaka **bogat izbor najboljših otroških knjig.**

Ena najbolj priljubljenih knjig za otroke pri nas. Doslej natisnjena v 75.000 izvodih.

Zbirka zgodb, pesmic in stripov s humornimi podobami Marjana Mančka.

Nova slikanica avtorskega tandema, ki je ustvaril Zverjasca in druge uspešnice, z DVD-jem.

Vabljeni na srečanja s Pikijem Jakobom. Več na tusopravljiicedoma.si/dogodki